San Juan

Ti Snich'on ti Diose laj yich' sbec'tal

1 C'alal lic meltsajuc talel scotol ti c'usitic oye,
tey ono'ox oy ti Jesucristoe, ja' ti Buch'u ta xac' ta
na'el stalel ti Diose. Ti stuque tey ono'ox schi'uc
sbaic schi'uc ti Diose. Yu'un ja' ono'ox Dios ti
stuque.
2 Ti ta sliquebale, ti stuque tey ono'ox schi'uc
sbaic schi'uc ti Diose.
3 Ta sventa ti Jesucristoe, imeltsaj scotol ti
c'usitic oye. Mu'yuc buch'u yan laj smeltsan ti
c'usitic oye.
4 Ja' tey i'ayan talel ta stojol ti cuxlejale. Ti
cuxlejal taje, ja' saquilal osil yu'un ti cristianoe-
tique.
5 Ti cuxlejal taje xnobobet ta ic'al osil. Ti ic'al
osile, mu xu' yu'un stubel ti saquilale.

6 Oy jun vinic ti tacbil talel yu'un ti Diose, Juan
sbi.
7 Yu'un tal yalbe ya'iic ti cristianoetique ti
ja' bats'i j'ac'-cuxlejal ti Jesucristoe, yo' jech ta
xch'unic Jesús yu'un ti c'usi ta xal ti Juane.
8 Ti Juane ma'uc stuc ti j'ac'-cuxlejale. Yu'un
ja' no'ox jun vinic ti tacbil talel yu'un ti Diose yo'
ta svinajesbe sc'oplal ti j'ac'-cuxlejale.
9 Ti Buch'u ta xac' ta na'el stalel ti Diose, ti ja'
ta xac' xojobal ta stojol scotol ti cristianoetique,
ta xa xvul ta loq'uel li' ta banomile.

10 C'alal ital li' ta banomile, manchuc mi ja' laj
spas ti banomile, pero ti cristianoetique mu'yuc
xojtiquinic Buch'u.
11 Ital ta stojol ti yalab snich'nabe, ja' ti
j'israeletique, pero ti stuquique mu'yuc laj yich'ic
ta muc'.
12 Manchuc mi bajbil, pero oy jlom laj xch'unic,
laj yich'ic ta muc'. Ti buch'utic jech taje, i'ac'bat
yipic ti xu' ta x'ochic ta bats'i snich'nab ti Diose.
13 Ti buch'u ta x'ochic ta snich'nab ti Diose, ja'
ta xvoq'uesatic ta ach' yu'un ti Diose. Mu xco'olaj
schi'uc jech chac c'u cha'al ta xvoq'uesatic yu'un
ti stot sme'ique, mi ja'uc ti c'usi ta sc'an yo'nton
stuc ti cristianoetique.
14 Ti Jesucristoe, ja' ti Buch'u ta xac' ta na'el
stalel ti Diose, laj yich' sbec'tal. Inaqui ta
jtojolcutic. Oy ep sc'uxul ti yo'ntone. Melel ti
stuque. Laj quilbecutic ti yutsilal slequilale, ti
ja' yutsilal slequilal stuc ti jun no'ox Snich'on ti
Diose.
15 Ti Juane laj yalbe sc'oplal ti Jesucristoe. Jech
laj yal:
—Ja' me ti vinic le'e ti Buch'u laj calboxuc
sc'oplale, ti laj ono'ox calboxuc ava'iic ti oy
Buch'u ts'acal ta xtal ta patil cu'une ti ja' toj
cajale, ti ja' mu sta ti vu'une. Yu'un ti stuc le'e,
tey xa ono'ox ti c'alal mu'yucun to oxe —xi.
16 Laj xa quich'tic jcotoltic ti smuc' ta c'ulejal ti
Snich'on Diose, ti mu'yuc spajeb ti bendicione.
17 Ti smantal Dios ti laj ca'itique, ja' ivul
ta jtojoltic ta sventa ti Moisese. Ti melele,
ti c'uxubinel yu'un ti Diose, lij'ac'bat yu'un ti
Jesucristoe.

18 Mu'yuc buch'u junucal yiloj ti Diose. Pero ti
jun no'ox Snich'one, ti co'ol yo'ntonic schi'uc ti
Stote, ja' tal yac' ta ojtiquinel ti Diose.

Ti Juan j'ac'-ich'-vo'e ta xalbe sc'oplal ti Jesu-cristoe
(Mt 3:11-12; Mr 1:7-8; Lc 3:15-17)

19 Ti jpasmantal j'israeletic ta Jerusalene laj
staquic batel paleetic schi'uc levitaetic ta sjac'bel
ti Juane buch'u ti stuque.
20 Ti Juane jech jamal laj yal:
—Ti vu'une mu'cun ti Cristoune —xi.
21 Ti stuquique jech laj xcha'jaq'uic:
—¿Buch'uot ti vo'ot un cha'e? ¿Mi ja' vo'ot ti
j'alc'op Elíase? —xutic.
Ti Juane jech laj yal:
—Mu'cun —xi.
Ts'acal to jech laj sjaq'uic yan velta:
—¿Mi vo'ot ti j'alc'op ti vinajem sc'oplal ti ta
xtal ono'oxe? —xutic.
Ti Juane jech laj stac':
—Mu'cun —xi.
22 Jech laj yalic yan velta xtoc:
—¿Buch'uot ta melel un cha'e? Yu'un tsots
sc'oplal ta xquich'cutic batel ac'oplal ta stojol
ti buch'utic laj stacuncutic talele. ¿C'usi xu' ta
xavalbe aba atuc? —xutic.
23 Ti Juane jech laj stac'be:
—Ja' vu'unun ti buch'u tsots ta xc'opoj ta xocol
banomile jech chac c'u cha'al laj yal ti j'alc'op
Isaías ti jech laj yale: “Jambeic jun tuq'uil be ti
Cajvaltique”, ti albil sc'oplal ti xie —xi ti Juane.
24 Ti buch'utic bat sc'oponic ti Juane, ja' tacbilic
batel yu'un ti jfariseoetique.

25 Ti stuquique jech laj sjac'beic yan velta ti
Juane:
—Ti mi mo'cot ti Cristoe, ti mi mo'cot ti Elíase,
ti mi mo'cot ti yan j'alc'op ta xtale, ¿c'u cha'al ti
ta xavac' ich' vo'e? —xutic.
26 Jech itac'av ti Juane:
—Ti vu'une, vo' no'ox ta xcac' ich'uc. Pero oy
jun talem ta atojolic ti mu xavojtiquinique.
27 Pero ja' no'ox ts'acal to ta sliques ti yabtele.
Pero ti stuque ja' más cajal. Ti vu'une mu'yuc
jlequilal jtuq'uilal ta sjitunbel yaq'uil ti xonobe
—xi ti Juane.
28 Scotol taje tey ic'ot ta pasel ti bu sbiinoj
Betabarae ti oy ta sloq'ueb c'ac'al ti ta uc'um
Jordane. Ja' tey laj yac' ich' vo' ti Juane.

Ti Jesuse ja' ti uni chij yu'un ti Diose

29 Ta yoc'lomal un, laj yil ti Juane ti ta xnopaj
talel ti Jesús ta stojole. Jech laj yal:
—Q'uel avilic, ti vinic le'e, ja' ti uni chij yu'un
ti Diose ti ta xch'aybe smul ti cristianoetique.
30 Ti vinic le'e, ja' ti Buch'u laj xa ono'ox
calboxuc ava'iic ti sc'oplale, c'alal jech laj cale:
“Oy Buch'u ts'acal ta xtal ta patil cu'une, ti ja' toj
cajale, ti ja' mu sta ti vu'une. Yu'un ti stuc le'e oy
xa ono'ox ti c'alal mu'yucun to oxe”, ti xacutique.
31 Ti vu'un eque, mi ja'uc to ox jna' Buch'u
ta melel ti vinic le'e. Jech o xal ti vu'une
ta xcac'olan talel ti ich' vo'e, yo' tsots sc'oplal
ta xavojtiquinic Buch'u ta melel ti vinic le'e ti
vo'oxuc j'israeloxuque —xi.
32 Ja' jech xtoc ti Juane jech laj yal:

—Vu'un laj quil ti Ch'ul Espíritu iyal talel ta vinajel co'ol s'elan jcot ta paloma ti tey icom o ta stojole.
33 Manchuc mi jech laj quil, pero mu to jna' Buch'u ta melel. Pero ti Buch'u laj stacun talel ta yaq'uel ich' vo'e, jech laj yalbun: “C'alal ta xavil ti ta xyal talel ti Ch'ul Espíritu ta stojol jun vinique, ti ta xcom o ta stojole, ja' me ti Buch'u ta xac' avich'ic ti Ch'ul Espíritue”, xiyut.
34 Laj xa quil un. Jech o xal un, rextigoun yu'un ti ta melel ja' Snich'on Dios ti vinic le'e —xi ti Juane.

Ti ba'yel yajchanc'optac ti Jesuse

35 Ti ta yoc'lomale, tey oy yan velta schi'uc chib yajchanc'optac ti Juane.
36 C'alal laj yil ti tey ta x'ech' ti Jesuse, ti Juane jech laj yal:
—Q'uel avilic, ti vinic le'e ja' ti uni chij yu'un ti Diose —xi.
37 C'alal laj ya'iic ti va'i s'elan i'albatic yu'un ti Juane, jech o xal ti cha'vo' yajchanc'optaque laj sts'acliic batel ti Jesuse.
38 Ti Jesuse joybij sq'uel ti svalopate. Laj yil ti ta sts'acliat batele. Jech o xal jech laj yal:
—¿C'usi ta xasa'ic? —xi.
Ti cha'vo'ique jech laj staq'uic:
—Jchanubtasvanej, ¿bu nacalot? —xiic.
39 Ti Jesuse jech laj stac':
—La'ic, ba q'uel avilic —xi.
Jech o xal ti cha'vo'ique bat sq'uel. Tey laj yilic ti bu nacale. Tey mal c'ac'al yu'unic, yu'un chanib xa ora mal c'ac'al laj snup sbaic ta be.

40 Oy jun ta schibalic ti laj ya'iic ti va'i s'elan
laj yal ti Juane, ti jech laj sts'acliic batel ti Jesuse,
ja' ti Andrese, ti schi'il sbaic ta voq'uel schi'uc ti
Simón Pedroe.
41 Jech ti Andrese ba' sa' ta ora ti schi'il ta
voq'uele, ja' ti Simone. Jech laj yal:
—Laj xa jtacutic ti Mesíase —xut.
Ti Mesíase, ja' smelol ti Cristoe.
42 Jech ti Andrese yic'oj batel ti Simone ti bu oy
ti Jesuse. C'alal jech laj yil ti Jesuse, jech laj yal:
—Ti vo'ote, Simón, ja' snich'onot ti Jonase. Avi
tana ta xabiin Cefas —xi.
Ti Cefase, ja' smelol Pedro.

Ti Jesuse laj yic' talel ti Felipee schi'uc ti Natanaele

43 Ti ta yoc'lomale, ta sc'an ta xbat ta Galilea
banomil ti Jesuse. C'alal jech ibate, tey laj snup
ta be ti Felipee. Jech laj yalbe:
—Chi'inun batel —xi.
44 Ti Felipee ja' liquem talel ta jteclum Betsaida,
ti bu nacalic ti Andrese schi'uc ti Pedroe.
45 Ti Felipee ba sa' ti Natanaele. Jech laj yalbe:
—Laj xa quilcutic ti vinic ti Buch'u ts'ibabil
sc'oplal yu'un ti j'alc'opetique schi'uc ti ts'ibabil
sc'oplal ta slibroal mantaletic yu'un ti Moisese.
Ja' ti Jesús ti snich'on José ti nacal ta jteclum
Nazarete —xi.
46 Ti Natanaele jech laj yal:
—¡Bu xata ti ta xloc' jun lequil vinic ti ta
Nazarete! —xi.
Ti Felipee jech laj stac':
—Batic, ba q'uel avil —xi.

47 C'alal laj yil ti Jesuse ti ta xnopaj talel ti
Natanaele, jech laj yal:
—Li' xtal jun bats'i j'israelal vinic ti mu sna'
xlo'lavane —xi.
48 C'alal jech laj ya'i ti Natanaele, jech laj sjac':
—¿C'uxi yo' laj avojtiquinun? —xut.
Ti Jesuse jech laj yalbe:
—Laj quilot ti c'alal oyot ta yolon icuxe, ti c'alal
mu'yuc to ta xic'ot talel ti Felipee —xi.
49 Ti Natanaele jech laj yal:
—Jchanubtasvanej, vo'ot ti Snich'on Dios un
cha'e. Vo'ot ti Ajvalil yu'un ti j'israeletique —xi.
50 Ti Jesuse jech laj stac'be:
—Ti ja' no'ox laj calbot ti laj quilot ta yolon
icuxe, laj xach'unun ta jech yepal. Pero ma'uc
no'ox jech yepal ta xavil. Ta to xavil batel ti oy
c'usitic más muc'tic ta xc'ot ta pasel cu'une —xi.
51 Ja' jech xtoc ti Jesuse jech laj yal:
—Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ta xavilic jamal
ti vinajele. Ta xavilic ti yaj'ángeltac ti Diose ti
ta xmuy xyalic ta jtojol vu'un ti co'ol j'elantique
—xi.

2

Ti nupunel ta Caná jteclum ti oy ta Galileae

1 Ech'em xa ox oxib c'ac'al ti c'alal oy buch'u ta
xnupun ta jteclum Caná ti oy ta Galilea banomile.
Ti sme' ti Jesuse tey oy ec.
2 Jech xtoc ti Jesuse schi'uc ti yajchanc'optaque
ic'bilic ta q'uel nupunel ec.
3 ¡C'u stu un! laj ti ya'lel uvae. Jech o xal sme'
ti Jesuse jech laj yalbe ti yole:
—Laj xa yu'unic ti ya'lel uvae —xi.

4 Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Junme'tic, ¿c'u cha'al jech xtal avalbun? Mu to xc'ot ti coraile —xut.

5 Ti sme'e jech laj yalbe ti jtuneletique:

—Ti vo'oxuque pasic me scotol ti c'usi ta xalboxuc ti cole —xi.

6 Ti teye, oy tey vacbej bin ti meltsanbil ta tone. Ja' jtunel yu'unic ti j'israeletique sventa ch'amobil vo' sventa spocobil ti sc'obique. Ti jujubej bin taje, ta x'och nan yu'un nopol chanvinic, vo'vinic ta litro vo'.

7 Ti Jesuse jech laj yalbe ti jtuneletique:

—Nojesic ta vo' ti binetic li'e —xi.

Ti stuquique laj snojesic. Xjaxet icom ta vo' yu'unic sti' ti bine.

8 Ja' o jech laj yal ti Jesuse:

—Lupic loq'uel jutebuc ti vo'e. Ba ac'beic ti jpasmantal yu'un ti q'uine —xi.

Jech laj spasic ti jtuneletique.

9 Ti jpasmantal yu'un ti q'uine laj spas preva ti vo'e. Ja' to laj ya'i ti ya'lel uva xae. Pero mu sna' bu ital. Ja' no'ox sna'ic ti jtuneletique. Yu'un ti stuquique laj slupic loq'uel ti vo' ti oy ta bine. Jech o xal ti jpasmantal yu'un ti q'uine laj yic' talel ti jnupunele.

10 Jech laj yalbe:

—Jcotoltic jech ti jtaleltic ti ja' ba'yel ta xcuch'tic ti lequil ya'lel uvae. C'alal mi laj xa yuch'ic ep ti jq'uel-q'uinetique, ts'acal to un, ja' to ta xlic yich' uch'el ti jutuc xa lec meltsanbile. Pero ti vo'ote ja' laj aq'uej to ti bu lec meltsanbile —xi.

11 Ti va'i s'elan laj spas ti Jesús ta Caná jteclum
ti oy ta Galileae, ja' sba velta laj yac' iluc ti señail
ti jun yutsil ti smuc'ul stsatsale. Jech o xal ich'bil
ta muc' ic'ot ti Jesús yu'un ti yajchanc'optaque.
12 Ts'acal to un, ti Jesuse ibat ta jteclum Caper-
naum schi'uc ti sme'e, schi'uc ti yits'inabtaque,
schi'uc ti yajchanc'optaque. Tey ijoc'tsajic jayib
c'ac'al.

Ti Jesuse laj xch'uba ti temploe
(Mt 21:12-13; Mr 11:15-18; Lc 19:45-46)

13 Nopol xa sc'an ti q'uin Colel yu'un ti
j'israeletique. Jech o xal ti Jesuse ibat ta jteclum
Jerusalén.
14 Ti teye, noj c'ot sta ti templo yu'un ti
jchon-vacaxetique, ti jchon-chijetique, ti jchon-
palomaetique, schi'uc ti jel-taq'uinetic chotajtic
ta smexaic ta sjelbeic staq'uinic ti cristianoe-
tique.
15 Ti jech laj yile, jech ti Jesuse tey lic smochilan
ch'ojon. Tey laj snutsan loq'uel ti jchonolajele-
tique schi'uc ti svacaxique, ti schijique. Ja' jech
xtoc laj stanibe staq'uin, laj svalc'unbe smexaic
ti jel-taq'uinetique.
16 Jech laj yalbe ti jchon-palomaetique:
—Loq'uesic batel ti paloma li'e. Mu xapasic ta
ch'ivit sna ti Jtote —xi.
17 C'alal jech laj yilic ti yajchanc'optaque, ivul
ta yo'ntonic ti jech ta xal ti sc'op Diose: “Oy
ono'ox ta co'nton ti ta jc'an ca'i ti lec ti atemploe.
Ja' yu'un ta jta vocol”, xi sc'oplal ti Jesuse.
18 Jech o xal ti j'israeletique laj sjac'beic ti
Jesuse:

—¿C'usi señail ta xavac'bun quilcutic yo' ta jna'cutic buch'u yac'ojbot avabtel ti jech ta xapase? —xutic.
19 Ti Jesuse jech laj stac'be:
—Lilinic ti templo li'e, ta oxib c'ac'al ta jva'an ta ach' —xi.
20 Jech ti j'israeletique jech laj yalbeic:
—Ta vaquib yoxvinic (46) jabil ic'ot ta va'iel ti templo li'e. ¡Bu xata ti vo'ot ta xava'an ta oxib c'ac'al yan ach'e! —xiic.
21 Pero ti templo ti ta xal ti Jesuse, ja' sbec'tal stuc. Ma'uc sc'oplal ti muc' ta temploe.
22 Jech o xal ti c'alal icha'cuxi ti Jesuse, ja' o ivul ta yo'ntonic ti yajchanc'optaque ti jech ono'ox laj yal ti stuque. Ja' jech xtoc laj xch'unic ti melel ti sc'op Dios ti jech ono'ox laj yale.

Ti Jesuse ta xojtiquinbe yo'nton scotol

23 Ti Jesuse, c'alal oy ta q'uin Colel tey ta Jerusalene, ep ti buch'utic laj yich'ic ta muc' ta sventa ti laj yac' iluc ti smuc'ul stsatsale.
24 Pero ti Jesuse mu sjunuluc yo'nton ta stojolic. Yu'un xojtiquinbe yo'ntonic ti cristianoetique.
25 Mu persauc ti oy buch'u ta x'albat ti c'u s'elan yo'nton ti cristianoetique. Yu'un yiloj stuc ti c'usi oy ta yo'nton ti cristianoetique.

3

Ti Jesuse schi'uc ti Nicodemoe

1 Oy jun jfariseo vinic, Nicodemo sbi, ti ich'bil ye yu'un ti j'israeletique.
2 Ti Nicodemoe tey ibat sc'opon ta ac'obaltic ti Jesuse. Jech laj yalbe:

—Jchanubtasvanej, jna'ojcutic lec ti tacbilot talel yu'un ti Diose yo' jech tal achanubtasuncutic. Yu'un mu'yuc buch'u junucal ti jech ta xac' iluc smuc'ul stsatsal jech chac c'u cha'al ta xapase ti mi mu'yuc chi'inbil yu'un ti Diose —xi.

3 Ti Jesuse jech lic stac'be:

—Ta melel ta xcalbot ava'i, ti buch'u mu xvoc' ta ach'e, mu xu' ta xil ti bu ta xventainvan ti Diose —xi.

4 Ti Nicodemoe jech laj sjac'be:

—Pero, ¿c'usi xut jun yijil vinic ta xvoc' ta ach'? ¿Mi yu'un xu' ta x'och batel ta sch'ut ti sme'e yo' jech ta xvoc' yan velta? —xi.

5 Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Ta melel ta xcalbot ava'i, mu'yuc buch'u ta x'och batel ti bu ta xventainvan ti Diose ti mi mu'yuc voq'uem ta sventa ti vo'e schi'uc ta sventa ti Ch'ul Espíritue.

6 Ti buch'u voq'uem ta sventa ti stot sme'ique, stalel no'ox stot sme'. Ti buch'u voq'uem ta sventa ti Ch'ul Espíritue, yich'ojbe stalel ti Ch'ul Espíritue.

7 Mu me lo'iluc no'ox xava'iic ti va'i s'elan laj calbote, yu'un acotolic ta sc'an ta xacha'voq'uic ta ach'.

8 Q'uel avil, ti iq'ue bu'yuc no'ox xjumet ta jujot. Ta xava'i ti xjumete. Pero mu xana' bu ta xtal bu ta xbat. Ja' jech s'elanic scotol ti buch'utic ta xvoq'uic yu'un ti Ch'ul Espíritue —xi ti Jesuse.

9 Jech xtoc ti Nicodemoe laj xcha'jac':

—¿C'u ono'ox xi ta utel taje? —xi.

10 Ti Jesuse jech laj stac'be:

—¿Mi mu banquilal jchanubtasvanejucot ya'yel yu'un ti achi'iltaque? ¿Mi mu xava'ibe smelol taje?

11 Ta melel ta xcalbot ava'i, ti vu'uncutique ta xcalbecutic sc'oplal ti c'usi jna'cutique. Ja' jech xtoc rextigouncutic ti c'usi quilojcutique. Pero ti c'usi ta xcalcutique, mu xac'an xach'unic.

12 Mi mu xach'un ti laj calbot ti oy c'usi ta xc'ot ta pasel li' ta banomile, ¿c'usi ta xavut ta xach'un mi ta xcalbot sc'oplal ti oy c'usi ta xc'ot ta pasel ta vinajele?

13 ’Mi ja'uc oy buch'u muyem batel sq'uel ti c'usi oy ta vinajele. Jtuc no'ox quiloj. Yu'un tey liquemun talel ti vu'un co'ol j'elantique.

14 Jech chac c'u cha'al ti Moisés laj sjipan ta te' sloc'obbail chon ta xocol banomile, ja' jech ta xquich' jipanel ta cruz ec ti vu'un co'ol j'elantique.

15 Jech o xal scotol ti buch'utic ta xisch'unique, mu xch'ayic. Ta sta scuxlejalic sbatel osil —xi ti Jesuse.

Ti sc'uxul yo'nton ti Dios ta stojol ti cristianoetique

16 Yu'un ti Diose ep laj xc'uxubin ti cristianoetique. Jech o xal laj yac' talel ti jun no'ox Snich'one. Buch'uuc no'ox ti ta xch'unic ti ja' Jpojvanej yu'unique, mu xch'ayic. Ta sta scuxlejalic sbatel osil.

17 Ti Diose mu yu'unuc laj stac talel ti Snich'one yo' tal yac'be stoj smul ti cristianoetique. Ja' tal scolta.

18 Ti buch'u ta xch'un ti ja' Jpojvanej yu'un
ti Snich'on Diose, mu x'ac'bat stoj ti smulique.
Pero ti buch'u mu xch'un ti ja' Jpojvanej yu'une,
chapal xa sc'oplal ti ta stoj ti smule ta scoj ti mu
xch'un ti jun no'ox Snich'on Diose.
19 Ti buch'utic mu xch'unique chapal xa
sc'oplal ti ta stoj ti smulique. Yu'un ti c'alal ital
li' ta banomil ti Jesucristo ti ja' luze, mu lecuc
laj ya'iic. Ja' lec laj ya'iic ti ic'al osile. Ja' mu laj
sc'anic ti saquilal osile. Yu'un lec ta xa'iic spasel
ti chopole.
20 Scotolic ti buch'utic ti ta spasic ti chopole,
xti'et sjolic yu'un ti luze. Mu sc'an xnopajic ta
stojol ti luze yo' jech mu xvinajesbatic ti c'usi
chopol ta spasique.
21 Pero ti buch'u co'ol yo'ntonic schi'uc ti
melele ta xnopajic ta stojol ti luze yo' jech ta
xvinaj ti tey sva'anoj sba ti Dios ti c'usi ta
spasique.

Ti Juan j'ac'-ich'-vo'e ta xcha'albe sc'oplal ti Jesuse

22 Ts'acal to ti Jesuse schi'uc ti
yajchanc'optaque ibatic ta Judea banomil. Tey
ijoc'tsajic jun chib c'ac'al, yu'un ta xaq'uic ich'
vo'.
23 Ja' jech xtoc ti Juane ta xac' ich' vo' ti
ta jteclum Enón ti ja' nopol xil sbaic schi'uc
ti jteclum Salime, yu'un ti teye oy ep vo'. Ti
cristianoetique tey ta xtalic ta x'ac'bat yich'ic vo'.
24 Jech ic'ot ta pasel c'alal mu'yuc to ox ta x'och
ta chuquel ti Juane.

25 Oy jun chib yajchanc'optac ti Juane lic stsac
sbaic ta c'op schi'uc jun chib j'israeletic yu'un ti
c'u s'elan liquem yu'unic ti slecubtasobil sbaic ta
xalique.
26 Jech o xal ti yajchanc'optac ti Juane ibatic ta
stojol ti Juane. Jech lic yalbeic:

—Jchanubtasvanej, ti vinic ti laj avalbuncutic
sc'oplal ti vo'ot achi'uc to ox ta sti'il uc'um Jordán
ta sloq'ueb c'ac'ale, avi tana un, ta xac' ich' vo'.
Scotolic ta sts'acliic batel —xiic.
27 Ti Juane jech laj stac':

—Mu'yuc c'usi xu' yu'un jun vinic ti mi ma'uc
ac'bil yabtel yu'un ti Diose.
28 Ti vo'oxuque laj ava'iic lec c'alal jamal laj cal
ti mo'cun ti Cristoune, ti ja' no'ox jun vinicun ti
tacbilun jelavel talel yu'un ti xichie.
29 Ti ta jun nupunele, ti vinic ti buch'u ta xic'
ti tsebe, ja' yu'un o. Ti vinic ti buch'u lec ta xil
sbaic schi'uc ti jnupunel vinique, xmuyubaj xa ta
xa'ibe ti sc'ope. Ja' jech ti vu'un eque, ximuyubaj
xa yu'un.
30 Ja' tsots sc'oplal ti yantic batel ti ich'bil ta
muc' ta xc'ot ti stuque. Yan ti vu'une, yantic ta
xch'ay batel ti jc'oplale —xi ti Juane.

Ti Buch'u liquem talel ta vinajele

31 Ti Buch'u ta xlic talel ta vinajele, ja' ban-
quilal yu'un scotol. Yan ti buch'u ayanem li'
ta banomile, sba banomil no'ox, jech xtoc sba
banomil no'ox ti sc'ope. Yan ti Buch'u ta xlic talel
ta vinajele, ja' banquilal yu'un scotol.

32 Jech xtoc ta xalbe sc'oplal ti c'usi yiloje, ti
c'usi ya'yioj teye. Pero mu xch'unbat ti c'usi ta
xale.
33 Ti mi oy buch'u ta xch'un ti c'usi ta xal ti
Buch'u liquem talel ta vinajele, ta xlic yil ti ja'
melel xc'ot xc'opoj ti Diose.
34 Ti Buch'u tacbil talel yu'un ti Diose, ja' no'ox
ta xal ti c'usi oy ta ye ti Diose. Yu'un ti Diose mu
bisbiluc laj yac'be ti Ch'ul Espíritu yu'une.
35 Ti Totile c'ux ta xa'i ti Snich'one. Jech o xal
un, laj xa yac'be ta yoc ta sc'ob scotol ti c'usitic
oye.
36 Ti buch'u ta xch'un ti ja' Jpojvanej yu'un
ti Nich'onile, oy scuxlejal sbatel osil. Yan ti
buch'u mu sc'an xch'un ti ja' Jpojvanej yu'un ti
Nich'onile, mu sta ti cuxlejale. Ja' no'ox ta xich'
tsots castigo yu'un ti Diose.

4

Ti Jesuse schi'uc ti jsamaria antse

1 Ti jfariseoetique laj ya'iic ti ep ti cristianoetic
ta sts'acliic batel ti Jesuse schi'uc ti ep ta xac' ti
ich' vo'e, ti ja' mu sta ti Juane.
2 Pero ma'uc stuc Jesús ti ta xac' ti ich' vo'e,
yu'un ja' ta xaq'uic ich' vo' ti yajchanc'optaque.
3 C'alal jech laj ya'i ti Jesús taje, iloc' batel ti ta
Judea banomile. Isut batel ta Galilea banomil.
4 Ti jech isut batele, i'ech' ta yosilal Samaria.
5 Jech ti Jesuse ic'ot ta jteclum Sicar ti oy ta
Samariae, ti nopol xil sbaic schi'uc ti banomil ti
ja' yu'un to ox ti Jacobe, ti laj yac'be comel ti
snich'one, ja' ti Josee.

6 Ti teye oy jun joc' ti sbiinoj sjoc' Jacobe. Ti
jech lubem xa ta xanobal ti Jesuse, ic'ot chotiuc
ta sti'il ti joq'ue yu'un jutuc xa sc'an o'lol c'ac'al.
7 C'alal jech chotol ta sti'il joc' ti Jesuse, ja' o tal
slup vo' jun ants ti liquem talel ta Samariae. Ti
Jesuse jech laj yal:

—Ac'bun jutebuc ava'al cuch' —xi.

8 Ti yajchanc'optaque mu'yuc tey oyic. Yu'un
ibatic ta jteclum ta smanel talel sve'elic.
9 Ti jsamaria antse jech laj stac'be:

—¿C'u cha'al ta xac'anbun vo' avuch' ti vo'ot
j'israelote c'alal ti vu'un jsamaria antsune? —xi.

Ja' jech laj yal ti antse, yu'un ti j'israeletique
mu lecuc xil sbaic schi'uc ti jsamariaetique.
10 Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Ti xana'uc ti c'usi ta xac' ti Diose, ti xana'uc
ti Buch'u ta sc'anbot ti vo'e, ta melel umbi, vo'ot
ta xac'anbun ti vo' ti jechuque. Jech ti vu'une ta
xcac'bot ti cuxul vo'e —xi.
11 Ti antse jech laj yal:

—Ti vo'ote, ¿bu ta xata talel ti cuxul vo' ti ta
xavac'bune ti c'alal toj nat ti joq'ue? Ja' jech xtoc
mu'yuc c'usi oy avu'un yo' ta xalup loq'uel tal ti
vo'e.
12 ¿Mi yu'un vo'ot más to cajal latal ya'yel?
¿Mi ja' mu sta ti jmolmuc'totcutic Jacobe, ti ja' laj
yac'buncutic ti joc' li'e, ti li' laj yuch' ti stuque, ti
li' laj yuch' xtoc ti snich'nabtaque schi'uc scotol
ti c'usitic oy yu'une? —xi ti antse.

13 Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Scotolic ti buch'utic ta xuch'ic ti vo' li'e, ta
xcha'taquij ti yo'ntonique.

14 Yan ti buch'utic ta xuch'ic ti vo' ti vu'un ta
xcaq'ue, mu xtaquij o ti yo'ntonique. Yu'un jech
ta xc'ot ta yo'ntonic jech chac c'u cha'al nio' ti
mu sna' x'ule. Tey xtuctun o ta yo'ntonic ti ja' ta
x'ac'bat scuxlejalic sbatel osile —xi.
15 Ti antse jech laj stac'be:
—Ac'bun ti vo' taje yo' jech mu xtaquij ti
co'ntone, ja' jech xtoc yo' mu li'uc xiva'vun ta
slupel ti vo' li' ta joq'ue —xi.
16 Ti Jesuse jech laj yalbe:
—Batan, ba ic'o talel ti amalale. Ja' jech xtoc
un, la'ic li'e —xi.
17 Ti antse jech laj stac':
—Mu'yuc jmalal —xi.
Jech ti Jesuse laj stac'be:
—Oy arazon ti jech ch'abal amalal ta xavale.
18 Yu'un laj xa amalalin vo'ob viniquetic. Yan
ti tey achi'uc avi li'e, ma'uc amalal. Jech o xal
jamal laj aval ti ch'abal amalale —xi.
19 C'alal jech laj ya'i ti antse, jech laj yal:
—Ta xquil ti vo'ot jun j'alc'opote.
20 Ti jmolmuc'totcutic ta vo'nee jech yaloj
ca'icutic ti vu'uncutic jsamariauncutique ti laj
yich'ic ta muc' ti Dios li' ta vitse. Yan ti vo'oxuc
j'israeloxuque ta xavalic ti ta sc'an ti c'alal to
Jerusalén chba quich'tic ta muc' ti Diose —xi ti
antse.
21 Ti Jesuse jech laj stac'be:
—Ch'unbun ti oy bu ta sta yorail ti mi ja'uc
ta vitse, mi ja'uc ta Jerusalén ti chba avich'ic ta
muc' ti Diose.
22 Ti vo'oxuc jsamariaoxuque mu xana'ic
ti buch'u ta xavich'ic ta muq'ue. Yan ti

vu'uncutic j'israeluncutique jna'cutic ti Buch'u ta xquich'cutic ta muq'ue. Yu'un ti coltaele ta xlic tal ta stojol ti j'israeletique.

23 Sta xa yorail, ja' xa yorail avi li'e, ti buch'utic ta xich'ic ta muc' ti Diose, ja' ta xich'ic ta muc' ti Dios ti ta yut yo'ntonic ta melele. Yu'un ti Jtotic Diose ja' jech oy ta yo'nton ti ja' jech ac'o ich'atuc ta muq'ue.

24 Yu'un ti Diose mu xvinaj ta q'uelel. Jech o xal ti buch'utic ta xich'ic ta muq'ue, ac'o loc'uc ayanuc ta yut yo'nton ta melel —xi ti Jesuse.

25 Ti antse jech laj stac':

—Ca'binoj ti ta xtal ti Mesíase, ja' ti Cristo ta xalique. C'alal mi itale, xtal svinajesbuncutic scotol ti c'usi mu jna'cutique —xi.

26 Ti Jesuse jech laj yal:

—Ti taje, vu'unun ti li' yacal ta xic'opoj ta atojole —xi.

27 C'alal jech yacal ta xlo'ilaj ti Jesuse, ja' o italic ti yajchanc'optaque. Labal laj ya'iic ti jech ta xchi'in ta lo'il ants ti Jesuse. Pero ti stuquique mu'yuc buch'u junucal laj sjac'beic ti c'usi ta sc'an ti antse, ti c'usi ti slo'ilique.

28 Jech ti antse tey laj yicta comel ti sq'uibe. Ibat ta jteclum. Jech laj yalbe ti schi'iltaque:

29 —La'ic, ba jq'ueltic avilic jun vinic ti buch'u laj xa svinajesbun scotol ti c'usi laj jpase. Mu jna' mi ja' ti Cristo chcale —xut.

30 C'alal jech laj ya'iique, iloq'uic batel ta jteclum. Bat sq'uelic bu oy ti Jesuse.

31 C'alal mu to ta xvulic ti cristianoetique, ti
yajchanc'optaque lic sc'anbe vocol ti Jesús ti jech
laj yalique:
—Jchanubtasvanej, ve'an jutebuc —xiic.
32 Pero ti Jesuse jech laj yal:
—Oy yan jve'el ta jlajes ti vo'oxuc mu xavoj-
tiquinique —xi.
33 Ti yajchanc'optaque jech lic sjac'be sbaic:
—¿Mi yu'un van oy buch'u tal ac'batuc sve'el?
—xiic.
34 Ti Jesuse jech laj yal:
—Ti jve'ele, ja' ti ta jpas ti c'usi ta sc'an ti
Buch'u laj stacun talele, ti ta jtsutsesbe ti yabtele.
35 Ti vo'oxuque ta xavalic ti sc'an to chanib
u ta xich' tsobel ti ts'unobale. Pero vu'un ta
xcalboxuc ava'iic, q'uel avilic, toyic batel asatic
ta ts'unobaltic. Yu'un yij xa ti ts'unobale.
36 Ti buch'u ta x'abtej ta stsobel ti ts'unobale ta
xich' stojol. Ti ts'unobal ti ta stsobe, ja' cuxlejal
sbatel osil. Jech o xal ti buch'u ta sts'une schi'uc
ti buch'u ta stsobe co'ol xmuyubaj yo'ntonic.
37 Yu'un melel ti oy me jech x'ale ti c'op xava'ie:
“Yan o ti buch'u laj sts'une. Yan o ti buch'u laj
stsobe”, xi.
38 Yu'un vu'un laj xa jtacoxuc batel ta stsobel
ti ts'unobal ti mo'coxuc laj avich' avocolic ta
stsunele. Yu'un yan ti buch'u i'abtejique. Pero
ti vo'oxuque ta xatsobic ti yabtelic ti yane —xi ti
Jesuse.
39 Ti jnaclejetic tey ta Samariae ep laj xch'unic
ti Jesuse ta sventa ti ants ti jech laj yale: “Laj
yalbun scotol ti c'usi laj jpase”, ti xie.

40 C'alal ic'otic ti jsamariaetic ta stojol ti Jesuse,
laj sc'anbeic vocol ti Jesuse ti ac'o comuc ta
stojolique. Jech ti Jesuse icom chib c'ac'al tey.
41 Más to i'epajic ta xch'unel ta sventa ti c'usi
ta xal stuc ti Jesuse.
42 Ti stuquique jech laj yalbeic ti antse:
—Avi tana un, ma'uc no'ox ta jch'uncutic ti
c'usi laj avalbuncutique. Yu'un ti vu'uncutique
laj xa ca'icutic, laj xa jna'cutic ti ja' ta melel ti
Cristoe, ti ja' Jcoltavanej yu'un ti cristianoetique.
Jech o xal ta jch'uncutic —xiic.

Ti Jesuse ta scolesbe snich'on jun yaj'abtel ti ajvalile

43 C'alal ech' ti chib c'ac'ale, ti Jesuse iloc' batel
ti tey ta Samaria banomile. Ibat c'alal to Galilea
banomil.
44 Yu'un jech laj yalbe sba sc'oplal stuc ti
Jesuse: “Ti jun j'alc'ope mu'yuc ich'bil ta muc'
yu'un ti slumal stuque”, xi.
45 C'alal ic'ot ta Galilea ti Jesuse, ti cristianoetic
teye xmuyubajic laj yich'ic ta muc'. Yu'un ti
stuquique laj yilic c'usitic laj xa spas ti Jesuse ti
c'alal i'ayic ta q'uin Colel ti ta Jerusalene.
46 Ts'acal to un, ti Jesuse isut batel ta jteclum
Caná ti oy ta Galileae, ti bu ijoybij yu'un ta ya'lel
uva ti vo'e. Ti teye oy jun yaj'abtel ajvalil ti tsots
yabtel yich'oje ti ip ta xa'i ti snich'on ti oy ta
Capernaume.
47 Ti j'abtele, c'alal laj ya'i ti tal xa ta Galilea ti
Jesuse, bat sq'uel. Laj sc'anbe vocol ti ac'o batuc
ta sna, ti ac'o coltabatuc ti snich'one, yu'un ta
xcham xa.

48 Ti Jesuse laj yal:
—Ti vo'oxuque mi mu xcac' avilic ti jmuc'ul jtsatsale, mu xach'unicun —xi.
49 Pero ti j'abtele jech laj yal:
—Cajval, batic ta ora yo' to mu ta xcham ti jnich'one —xi.
50 Ti Jesuse jech laj yal:
—Batan xa ta ana. Ti anich'one cuxul xa —xi.
Ti j'abtele laj xch'un ti jech i'albat yu'un ti Jesuse. Jech o xal ibat.
51 C'alal nopol xa sc'an xc'ot ta snae, ja' o iloq'uic talel yajtuneltac, tal nupatuc ta be ti jech laj yalique:
—Ti anich'one col xa —xiic.
52 Ti j'abtele laj sjac'be ti yajtuneltaque ti c'usi ora icol ti snich'one.
Ti stuquique laj yalic:
—Jliquel xa sts'ebujel c'ac'al volje paj ti sc'ac'ale —xiic.
53 Ti totile laj sna' ti ja' jech ora ti jech i'albat yu'un ti Jesuse: "Ti anich'one cuxul xa", ti x'utate. Ti stuque schi'uc ti c'u yepal tey ta nae laj xch'unic ti ja' Jcoltavanej ti Jesuse.
54 Ja' schibal velta laj yac' iluc smuc'ul stsatsal ti Jesús c'alal iloc' talel ta Judeae, ivul ta Galilea.

5

Ti Jesuse laj scolta jun t'elt'el jchamel

1 Ts'acal to un, ti Jesuse isut batel ta Jerusalén ti bu ta spasic q'uin ti j'israeletique.
2 Ti tey ta jteclum Jerusalene, oy jun muc' ta ti' moc' ti Chijetic sbie. Tey nopol oy jun yavil

sts'anleb vo' ti Betesda sbi ta hebreo c'ope, ti yich'oj vo'ob scotcotil scoriolal nae.
3 Ti ta yolon scoriolal ti nae, ep ti jchameletic ti tey puch'ajtic ta lumtique, ti ma'satetique, ti coxovetique, schi'uc ti aluneb ti sbec'talique. Yu'un ta smalaic ti ta xlic yuq'uilajuc ti vo'e.
4 Yu'un xch'unojic ti ta xyal talel ta vinajel jun ángel ti xtal syuq'uilan ti vo' snom staje. Jech ti buch'u ba'yel ta sts'aj sba ochele ta xcol ti c'usiuc no'ox ti schamelique.
5 Ti teye, oy jun vinic ti chib xa jabil sc'an ta sta cha'vinic (38) jabil ti oy ti schamele.
6 C'alal laj yil ti Jesús ti tey puch'ul ti vinique, ti jal xa ta jmec sts'icoj ti schamele, jech lic sjac'be:
—¿Mi ta xac'an ta xacol? —xut.
7 Ti jchamele jech laj stac':
—Q'uits'in, mu'yuc buch'u xu' ta xists'aj ochel ti c'alal ta xyuq'uilaj ti vo'e. C'alal ta jc'an jtic' jba ca'i ochel ta vo'e, yan o ti buch'u ba'yel ta sts'aj sba ta anil —xi.
8 Ti Jesuse jech laj yalbe:
—Lican, balo batel ti apope, batan —xut.
9 C'alal jech laj ya'i ti jchamele, ta ora no'ox icol. Laj sbal batel ti spope. Lic xanavuc. Ti c'alal icol ti jchamel vinique, ja' o sc'ac'alil ti cuxob o'ntonale.
10 Jech o xal ti j'israeletique laj yalbe ti vinic ti buch'u col xae:
—Ti c'ac'al li'e, ja' sc'ac'alil ti cuxob o'ntonale. Jech o xal mu xu' xacuch batel ti apope —xutic.
11 Ti vinique jech laj stac':
—Ti Buch'u laj scolesune laj yalbun: “Balo bal ti apope, batan”, xiyut —xi.

12 Ti j'israeletique jech laj sjac'beic:

—¿Buch'u ti jech laj yalbote ti balo batel ti apope, batan ti xayute? —xiic.

13 Pero ti vinique mu xojtiquin ti Buch'u icoltaate. Yu'un ti Jesuse icapij ta epal cristianoetic ti tey oyique.

14 Ts'acal to un, ti Jesuse tey laj sta ta templo ti vinique. Jech laj yalbe:

—Ti li'e colemot xa. Mu xa me xasa' amul yo' jech mu xc'ot ta atojol ti más to chopole —xut.

15 Jech ti vinique bat yalbe ya'i ti j'israeletique ti ja' icoltaat yu'un ti Jesuse.

16 Jech o xal ti j'israeletique lic scrontainic ti Jesuse. Ta sc'an ta smilic ya'iic. Yu'un mu lecuc laj ya'iic ti jech ta spas ta sc'ac'alil cuxob o'ntonale.

17 Pero ti Jesuse jech laj yalanbe:

—Q'uel avilic, ti Jtote yacal ta abtel. Ja' jech ti vu'une ta xi'abtej ec —xi.

18 Jech o xal ti j'israeletique más to ta sc'an ta smilic ya'iic ti Jesuse. Yu'un ma'uc no'ox ti mu xich' ta muc' ti mantal yu'un ti cuxob o'ntonale. Ja' jech xtoc yu'un ta sco'oltas sba schi'uc ti Diose, ja' ti laj yal ti ja' stot ti Diose.

Tsots yabtel yich'oj ti Snich'on Diose

19 Ti Jesuse jech laj yal:

—Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ti vu'un Snich'onun ti Diose mu'yuc c'usi xu' ta jpas ti ta jtuc no'oxe. Ja' no'ox ta jpas ti ta xquil ti c'usi ta spas ti Jtote. Scotol ti c'usi ta spas ti Jtote, ja' jech ta jpas ti vu'un Snich'onun eque.

20 Yu'un ti Jtote c'ux ta xiya'i ti vu'un
Snich'onune. Ja' ta xac'bun jna' scotol ti c'usi
ta spase. Oy to c'usi más ta xac'bun jpas ti toj
ch'ayal avo'ntonic ta xac'otic yu'une.
21 Jech chac c'u cha'al ti Jtot ti ta xcha'cuxes
ti animaetic yo' ta xac'be scuxlejale, ja' jech ti
vu'un Snich'onune ta xcac'be scuxlejal ti buch'u
ta jc'an ta xcac'bee.
22 Ti Jtote mi junuc ta xchapan. Vu'un laj xa
yac'bun quich' ta jventa ti ta jchapan scotole.
23 Jech ta jpas yo' jech scotolic ac'o yich'icun ta
muc' ti Snich'onune jech chac c'u cha'al ta xich'ic
ta muc' ti Jtote. Yan ti buch'u mu xiyich'icun ta
muc' ti Snich'onune, mu xich'ic ta muc' ti Jtot ti
laj stacun talele.
24 ’Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, buch'uuc
no'ox ti ta sts'etan lec schiquin ta ya'yiel ti
c'usi ta xcale, ti ta xich'ic ta muc' ti Buch'u
laj stacun talele, oy xa scuxlejal sbatel osil.
Mu'yuc ta xich'ic chapanel. Laj xa yicta comel
ti chamebale, bat xa sta ti cuxlejale.
25 ’Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, sta xa yorail,
ja' xa yorail li'e, ti buch'u chamemique ta
xa'ibeicun jc'opojel ti vu'un Snich'onun ti Diose.
Ti buch'utic ta xich'ic ta muc' ti jc'ope ta xcuxiic.
26 Yu'un ti Jtote statel o cuxul. Jech o xal un, oy
smuc'ul stsatsal ta yaq'uel ti cuxlejale. Ja' jech ti
vu'un Nich'onilune ac'bilun jmuc'ul jts'ats'al ta
yaq'uel ti cuxlejal eque.
27 Ja' jech xtoc ti Jtote yac'ojbun tsots cabtel yo'
ta xichapanvan, ja' ti vu'un co'ol j'elantique.
28 Ti jech taje, mu ch'ayaluc xc'ot avo'ntonic
yu'un. Yu'un ta sta yorail ti scotol ti animaetique

ta xa'ibeicun ti jc'opojele.
29 Jech ti animaetique ta xloq'uic talel ti bu'yuc
no'ox mucajtique. Ti buch'utic lec laj spasique
ta xcha'cuxiic yo' ta staic ti cuxlejale. Yan ti
buch'utic chopol laj spasique ta xcha'cuxiic yo'
jech ta x'ac'bat stoj ti smulique.

Svinajeb ti tsots yabtel yich'oj ti Jesuse

30 ’Mu'yuc c'usi xu' ta jpas ta jtuc no'ox. Ti ta
xichapanvane, ja' ti c'u s'elan ta xi'albate. Lec
tuc' ta xichapanvan, yu'un ma'uc ta jpas ti c'u
s'elan ta jc'an jtuque. Yu'un ja' ta jpas ti c'usi ta
sc'an ti Jtot ti Buch'u laj stacun talele.
31 Yan ti jtucuc no'ox ta jvinajes ti jc'oplale, jech
ti vo'oxuque xu' xana'etic cu'un umbi.
32 Pero li'e, oy xa ono'ox buch'u laj svinajes
jc'oplal ta atojolic. Jna'oj lec ti melel ti c'usi laj
yalboxuque.
33 Ti c'alal oy c'usi laj ataquic ta jaq'uel ta stojol
ti Juane, ti c'usi laj stac'boxuque, ja' melel.
34 Mu persauc ta svinajesbun jc'oplal jun vinic.
Ti jech laj calboxuc taje, ja' no'ox yo' ac'o
ach'unic ti ta xacolique.
35 Yu'un ti c'usi laj yalboxuc ti Juane co'ol
s'elan jun lampara ti tsanal ta xac' xojobale. Jech
ti vo'oxuque jayib no'ox c'ac'al xamuyubajic xa
yu'un ti luz taje.
36 Ta sventa ti Juane ja' no'ox laj ava'ibeicun ti
jc'oplale. Pero ta sventa ti cabtel ti laj yac'bun
jpas ti Jtote, ja' ta xac'boxuc ana'ic ti ta melel
tacbilun talel yu'un ti Jtote.

37 Manchuc mi mu'yuc ava'yiojic ti sc'opojele,
manchuc mi mu'yuc avilojic ti stuque, pero ti Jtot
ti laj stacun talele ta xalboxuc ti jc'oplale.
38 Pero sc'opojel ti Jtote mu x'och ta avo'ntonic.
Yu'un mu xac'an xavich'icun ta muc' ti vu'un
tacbilun talel yu'un stuc ti Jtote.
39 Ti vo'oxuque ta xaq'uelic ta jmec ti sc'op
Diose, ja' ti avalojic ti ja' tey ta xataic o ti
acuxlejal sbatel osile. Pero ti sc'op Dios ti ta
xaq'uelique ja' ta xalboxuc ti jc'oplale.
40 Pero ti vo'oxuque mu xac'an xanopajic talel
ta jtojol yo' jech ta xataic ti cuxlejal taje.
41 ’Ti vu'une ma'uc tal jsa' ti lec xa aveic yilel
ta jtojole.
42 Ja' jech xtoc yu'un xacojtiquinoxuc. Jna' lec
ti mu xac'anic ti Diose.
43 Ti vu'une tacbilun talel yu'un ti Jtote. Pero
ti vo'oxuque mu xavich'icun ta muc'. Pero mi ta
xtal yan vinic ti spasoj sba ta mantal stuque, le'e,
ja' toj lec xava'iic yich'el ta muc'.
44 Ti mi ja' no'ox ta xac'anic ti ich'el ta
muc' yu'un ti achi'iltaque, ti mi mu xasa'ic ti
ich'biloxuc ta muc' yu'un ti Dios stuque, ti jech
taje, mu xu' xavich'icun ta muc'.
45 Mu xanopic ti ta jtic'boxuc amulic ta stojol ti
Jtote. Ti buch'u ta stic' amulique, ja' ti Moisese,
ja' ti buch'u apatoj avo'ntonic yu'une.
46 Yu'un ti ach'unojicuc ti c'usi laj sts'iba ti
Moisese, ta xach'unbun jc'op ti jechuque. Yu'un
ja' jc'oplal ti laj sts'iba comel ti Moisese.
47 Pero mi mu xac'an xach'unic ti c'usi laj
stsiba comel ti Moisese, mi ja' xa van ta xach'unic
ti c'usi ta xcale —xi ti Jesuse.

6

Ti Jesuse ta xac' ve'uc vo'mil viniquetic
(Mt 14:13-21; Mr 6:30-44; Lc 9:10-17)

1 Ts'acal to un, ti Jesuse ibat ta sti'il nab Galilea,
ti ja' ono'ox ti nab Tiberias xtoque.
2 Ep ti cristianoetic ti ts'acajtic batele, yu'un
laj yilic ti oy smuc'ul stsatsal ti laj scoltaan ti
jchameletique.
3 Ti Jesuse muy batel ta vits. Tey ichotiic schi'uc
ti yajchanc'optaque.
4 Yu'un nopol xa sc'an ti q'uin Colele, ti ja'
sq'uinic ti j'israeletique.
5 C'alal ti Jesús laj yil ti ep ti cristianoetic ta xtal
ts'acliatuque, jech laj yalbe ti Felipee:
—¿Bu chba jmanbetic talel sve'el scotol ti
cristianoetic li'e? —xut.
6 Jech laj yal ti stuque yo' jech ta xvinaj c'u
s'elan ta stac' ti Felipee. Yu'un ti Jesuse sna'oj ti
c'usi ta spase.
7 Ti Felipee jech laj stac'be:
—Ac'o mi ta jmantic talel chib ciento denario
taq'uin ti ve'lile, mi ja'uc xloq'uic o jujuti'uc
jujun —xi ti Felipee.
8 Ti Andrese, ti ja' jun yajchanc'op ti Jesuse, ti
ja' yits'in ti Simón Pedroe, jech laj yal:
9 —Li' oy jun querem ti oy vo'bej pan yich'oje
schi'uc cha'cot choy. Pero ¿c'usi bal o ta xa'i ti
jech yepal ti cristianoetique? —xi.
10 Ti Jesuse jech laj yal:
—Albeic ya'i ti ac'o chotlicuc scotolic —xi.
Yu'un ti bu oyique yu'un toj lec ti yaxaltique.
Ja' yu'un un, chotiic nopol van vo'mil viniquetic.

11 Jech ti Jesuse laj stsac ti pane. Tey laj yalbe
vocol ti Diose. Ts'acal to un, tey laj yac'be batel
ti yajchanc'optaque. Jech ti yajchanc'optaque laj
spuquic batel ti pane ta stojol scotolic ti c'u yepal
tey chotolique. Ja' jech xtoc laj spuquic batel ti
choye. Ti buch'utic ta to sc'anique ac'batic to.
12 C'alal noj ti sch'utique, ti Jesuse jech laj yalbe
ti yajchanc'optaque:
—Tsobic ti scomelale yo' mu jeche'uc no'ox ta
x'ixtolaj —xi.
13 Laj stsobic lajcheb moch sch'uch'ulil ti
scomelal ti vo'bej pane.
14 Ti jech laj yilic ti cristianoetique, ti laj yac'
iluc smuc'ul stsatsal ti Jesuse, jech laj yalic:
—Ta melel ti vinic li'e ja' ti jun j'alc'op ti albil
ono'ox sc'oplal ti ta xtal li' ta banomile —xiic.
15 Ti Jesuse laj yilbe yo'ntonic ti cristianoetique
ti ta persa ta scomtsanat ta ajvalil yu'unique.
Jech o xal ti stuque laj sq'uej sba batel. Ibat ta
jun toyol vits yo' jech stuc tey ta xcom.

Ti Jesuse ta xanav ta ba vo'
(Mt 14:22-27; Mr 6:45-52)

16 C'alal ac'obaltic xae, jech ti yajchanc'optac ti
Jesuse yalic batel ta nab.
17 Jech ti stuquique tey i'ochic batel ta jun
barco yo' jech ta xjelavic batel ta jot sti'il nab,
yo' jech ta xc'otic ta Capernaum jteclum. C'alal
jal xa yic'ubele, jech ti Jesuse mu'yuc to sutem
talel ti bu oye.
18 Ja' jech xtoc un, tey lic tsots ic'. Xva'i xcotij
xa ti nabe.

19 Ti c'alal xanavic xa ox batel o'loluc schibal
revae, laj yilic ti tey ta xnopaj batel ta sts'el barco
ti Jesuse. Ta xanav batel ta ba vo' ti stuque. Jech
ti stuquique lic xi'icuc.
20 Ti Jesuse jech laj yal:
—Vu'unun. Mu xaxi'ic —xut ti
yajchanc'optaque.
21 Jech ti stuquique mu'yuc xa xi'el ta xa'iic.
Laj yiq'uic ochel ta barco. Ja' jech xtoc ta ora
no'ox ic'otic ti bu ta xbatic ono'oxe.

Ti cristianoetique ta sa'ic ti Jesuse

22 Ta yoc'lomal un, jech ti cristianoetic ti icomic
ta jot sti'il nabe laj yilic ti ja' tey ibatic ti
yajchanc'optac ti Jesuse ta jc'ot barco ti tey to
ox oye. Yan ti Jesuse mu'yuc tey schi'uc batel ti
yajchanc'optaque.
23 Ja' jech xtoc ja' o yacal ta xc'ot yan barcoetic
ti ta jteclum Tibériase, ti bu nopol laj sve'ic ti
pane, ti bu laj yalbe vocol Dios ti Jesuse.
24 C'alal laj yilic ti cristianoetic ti mu'yuc tey ti
Jesús schi'uc ti yajchanc'optaque, jech o xal tey
i'ochic ta barco ti tey ono'ox ta xc'ote. Ibatic ta
jteclum Capernaum ta sa'el ti Jesuse.

Ti Jesuse ja' pan sventa cuxlejal

25 C'alal ic'otic ti stuquic ta jot nabe, tey laj staic
ti Jesuse. Jech laj sjac'beic xtoc:
—Jchanubtasvanej, ¿c'usi ora lavul li'e? —xu-
tic.
26 Ti Jesuse jech laj yal:
—Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ti vo'oxuque ta
xasa'icun yu'un noj lec ach'utic ti c'alal lave'ique.

Yan ti jmuc'ul jtsatsal ti ta xcac' iluque, ja' mu
tsotsuc sc'oplal ta xava'iic.
27 Mu xasuj abaic ta sa'el ti ave'elic ti sna'
xlaje. Ja' aq'uic persa ta sa'el ti ave'elic ti
mu sna' xlaje, ti ta xac' acuxlejalic sbatel osile.
Vu'un ta xcac'boxuc ti ave'elique, vu'un ti co'ol
j'elantique. Jech o xal laj stacun talel ti Diose, ja'
ti Totile —xi ti Jesuse.
28 Ti cristianoetique jech laj yalic:
—¿C'usi ta sc'an ta jpascutic yo' jech ta xc'ot
ta pasel ti c'usi ta sc'an yo'nton ti Dios ti ta
jpascutique? —xutic.
29 Ti Jesuse jech laj stac'be:
—Ti c'usi ta sc'an ti Dios ti ta xapasique, ja' ti
ich'icun ta muc' ti laj stacun talele —xi ti Jesuse.
30 Ti stuquique jech laj sjaq'uic:
—¿C'usi señail ta xavac' iluc yo' ta xquilcutic
yo' ta jch'uncutic mi vo'ot ti Jcoltavanejote?
31 Yu'un ti jmolmuc'totcutic ta vo'nee laj sve'ic
ti maná ta xocol banomile jech chac c'u cha'al ta
xal ti sc'op Diose: “Dios laj yac'be pan ti liquem
talel ta vinajele”, xi ti sc'op Diose —xiic.
32 Ti Jesuse jech laj stac'be:
—Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ma'uc Moisés
laj yac' ti pan ti liquem talel ta vinajele. Ti Buch'u
ta xac' talel ti pane, ti ja' cuxlejal ti liquem talel
ta vinajele, ja' ti Jtote.
33 Yu'un ti pan ti ta xac' ti Diose, ja' ti Buch'u
yal talel ta vinajele. Yu'un ja' ta xac'be scuxlejal
ti cristianoetique —xi ti Jesuse.
34 Jech ti stuquique jech laj yalic:
—Ac'buncutic o ti pan taje —xiic.
35 Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Vu'unun ti pan ti ta xac' cuxlejale. Ti buch'u
ta xtal ta jtojole mu xa'i o vi'nal. Ti buch'u ta
xch'unune mu xa'i o taqui ti'il.
36 Pero laj ono'ox calboxuc ava'iic, manchuc mi
ta xavilicun, pero mu xach'unicun.
37 Scotolic ti buch'utic ta xiyac'bun ti Jtote ta
xtal ta jtojol. Mu'yuc ta jtac loq'uel ti buch'u ta
xtal ta jtojole.
38 Ti jech lilic talel ta vinajele, ma'uc tal jpas
ti c'usi ta sc'an ti co'ntone. Ti jech litale, ja' tal
jpas ti c'usi ta sc'an yo'nton ti Buch'u laj stacun
talele.
39 Ti oy ta yo'nton ti Jtot ti laj stacun talele, ja' ti
mu me xch'ayic junuc cu'un ti laj yac'bun ti Jtote.
Yu'un vu'un tal jcha'cuxes ti ta slajebal c'ac'ale.
40 Ti oy ta yo'nton ti Buch'u laj stacun talele, ja'
ti buch'u ta sq'uelicun ti vu'unun Snich'onun ti
Diose, ti ta xisch'unicune, ja' ti ta sta scuxlejalic
sbatel osile, yo' jech ta jcha'cuxes ti ta slajebal
c'ac'ale —xi ti Jesuse.

41 C'alal jech laj ya'iic ti j'israeletic ti va'i
s'elane, lic sna'leic ti Jesuse. Ja' ti laj yalbe sba
stuc ti ja' pan ti liquem talel ta vinajele.
42 Jech lic yalbe sbaic ti stuquique:

—Ti Jesuse li'e, ¿mi mu ja'uc snich'on ti Josee?
Yu'un xcojtiquintic ti stote, ti sme'e. Jech o xal
un, ¿c'u cha'al ta xalbe sba ti liquem talel ta
vinajele? —xut sbaic.

43 Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Ch'anchanic ta vulajetel schi'uc ti jech laj cal
taje.

44 Mu'yuc buch'u xu' ta xtal ta jtojol ti mi ma'uc
ic'bil talel yu'un ti Jtot ti laj stacun talele. Ti
vu'une ta jcha'cuxes ta slajebal c'ac'al.
45 Ti ts'ibabil ta libro yu'un ti j'alc'opetique,
jech ta xal: “Scotolic ta xchanubtasatic yu'un
ti Diose”, ti xie. Jech o xal un, ti buch'utic ta
xa'ibeic sc'opojel ti Jtote ta xchanbeic yo'nton. Ta
xtalic ta jtojol.

46 ’Mu yu'unuc oy buch'u laj yilic ti Jtote. Ti
buch'u yiloje, ja' ti Buch'u liquem talel ta stojol
ti Diose.
47 Bats'i ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ti buch'u
ta xisch'unune oy scuxlejal sbatel osil.
48 Vu'unun ti pan ti ta xac' cuxlejale.
49 Ti amolmuc'totic ta vo'nee, ti laj sve'ic ti
maná ta xocol banomile, pero ichamic ono'ox.
50 Pero mi oy buch'u ta sve' ti pan ti liquem
talel ta vinajele, vu'un ta xcal ti mu xchame.
51 Vu'unun ti cuxul pan taje ti liquem talel ta
vinajele. Ti buch'u ta sve' ti pan taje, ta xcuxi
o sbatel osil. Ti pan ti vu'un ta xcaq'ue, ja' ti
jbec'tal jtuque. Yu'un ta xcac' ta c'abal yo' jech
ta sta scuxlejal scotol ti cristianoetique —xi ti
Jesuse.

52 Jech ti j'israeletique xvulajetic xa. Jech lic
yalbe sbaic:

—¿C'usi xut ta xijyac'botic jve'tic ti sbec'tale?
—xiic.
53 Ti Jesuse jech laj yal:

—Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, mi mu xave'ic
ti jbec'tal ti co'ol j'elantique, mi mu xavuch'beic
ti jch'ich'ele, mu'yuc acuxlejalic.

54 Yan ti buch'u ta sve'bun ti jbec'tale, ti ta
xuch'bun ti jch'ich'ele, oy scuxlejal sbatel osil. Ja'
jech xtoc vu'un ta jcha'cuxes ta slajebal c'ac'al.
55 Yu'un ti jbec'tale ja' bats'i ve'lil. Ti jchich'ele
ja' bats'i j'uch'el.
56 Ti buch'u ta sve' ti jbec'tale, ti ta xuch' ti
jch'ich'ele, cuxul ta jtojol. Cuxulun ta stojol ec.
57 Ti Totil ti Buch'u laj stacun talele cuxul o.
Ja' jechun ec, cuxulun ta sventa. Ja' jech xtoc ti
buch'u ta smalq'uin sba ta jtojole, ja' ta xcuxi ta
jventa.
58 Ti pan ti ta xcal ti liquem talel ta vinajele, ti
pan taje, mu xco'olaj jech chac c'u cha'al ti maná
ti laj sve'ic ti amolmuc'totic ta vo'nee, yu'un
chamic ono'ox. Ti buch'u ta sve' ti pan li'e, ta
xcuxi o sbatel osil —xi ti Jesuse.

59 Ti va'i s'elan ichanubtasvan ti Jesuse, tey
ichanubtasvan ta ch'ul na ti tey ta Capernaum
jteclume.

Ja' cuxlejal sbatel osil ti sc'op Diose

60 C'alal jech laj ya'iic ti chanubtasel taje, ep
ti buch'utic sts'acliojic batel ti Jesús ti jech laj
yalique:

—Ti va'i s'elan ta xchanubtasvan taje, toj vocol
ta ch'unel. ¿Mi yu'un oy buch'u ta xch'unbat ti
va'i s'elan ta xchanubtasvane? —xiic.
61 Ti Jesuse laj yil ti xvulajetic ta labanvanej ti
va'i s'elan laj yale. Jech o xal ti stuque jech laj
sjac':

—¿Mi yu'un ta soques avo'ntonic taje?

62 ¿C'usi van ta xc'ot ta avo'ntonic ti c'alal ta
xavilic ti ta xisut batel ti bu lilic talel ti vu'un
co'ol j'elantique?
63 Ti j'ac'-cuxlejale, ja' ti Ch'ul Espíritue. Yan
ti lum ach'ele, mu xac' cuxlejal. Ti c'usi laj xa
calboxuc ava'iique, ja' melel cuxul ti jc'ope. Ja'
ta xac' cuxlejal.
64 Pero oy jlom avu'unic ti mu xach'unique —xi
ti Jesuse.

Ja' jech s'elan laj yal ti Jesuse, ja' ti yiloj ti
ta sliquebal talel ti oy buch'utic mu xch'unique.
Ja' jech xtoc yiloj ti buch'u ta x'ac'van batel ta
c'abale.
65 Jech laj yal ti Jesuse:

—Jech ono'ox laj calboxuc ava'iic ti mu'yuc
buch'u ta xtal ta jtojol ti mi ma'uc ic'bil talel
yu'un ti Jtot ti xacutique —xi ti Jesuse.

66 Ti c'alal jech laj yal taje, ja' o tey ep lic
xchac' sbaic ti buch'utic sts'acliojic to ox ti Jesuse.
Mu'yuc xa laj xchi'inic batel.
67 Jech o xal ti Jesuse jech laj sjac'be ti lajcha'vo'
yajchanc'optaque:

—Ti vo'oxuque, ¿mi ta xac'an ta xabatic ec?
—xut.
68 Ti Simón Pedroe jech laj stac':

—Cajval, ¿buch'u xa ta jts'aclicutic batel?
Yu'un ti ac'ope ja' cuxlejal sbatel osil. Ti c'usi
ta xavale ja' melel.
69 Ti vu'uncutique laj xa jch'unotcutic. Ja' jech
xtoc jna'cutic ti vo'ot ti Cristoote, Snich'onot ti
cuxul Diose —xi ti Pedroe.
70 Ti Jesuse jech itac'av:

—¿Mi mu laj jt'ujoxuc ti lajcha'vo'oxuque? Manchuc mi ja' jech laj jpas, oy jun avu'unic ti ja' pucuje —xi ti Jesuse.

71 Ati va'i s'elan laj yal ti Jesuse, ja' ta xalbe sc'oplal ti Judas Iscariotee, ti ja' snich'on ti Simone. Yu'un ti Judase ja' ta x'ac'van batel ta c'abal manchuc mi ja' jun ta slajcha'vo'al ti yajchanc'optac ti Jesuse.

7

Ti Jesuse mu x'ich'at ta muc' yu'un ti yits'inabtaque

1 C'alal jech laj yo'nton taje, ti Jesuse lic xanavuc tey ta yosilal Galilea. Yu'un mu sc'an ti tey oy o ta Judeae. Yu'un ta sc'an ta xmilat yu'un ti j'israeletique.

2 Nopol xa sc'an sq'uinal ti axibal nae, ti ja' jun q'uin yu'unic ti j'israeletique.

3 Ti yits'inabtaque jech laj yalic:

—Mu li'uc no'ox xacome. Batan ta Judea yo' jech ta xayilic ti avajts'aclivanejtaque ti oy c'usi xu' avu'une.

4 Yu'un ti mi ta jc'antic ti ta xcac' jbatic ta ojtiquinele, mu ta muculuc ta jpastic c'usi ta sc'an pasele. Yu'un ti c'usi ta xapas li'e, ba ac'o ta ilel ta sba ta sat scotol ti cristianoetic teye —xutic ti Jesuse.

5 Ti jech laj yalic ti yits'inabe, yu'un mu xich'ic ta muc' ti Jesuse.

6 Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Yu'un mu to ta xc'ot yorail cu'un. Ti vo'oxuque c'usuc no'ox ora xu' xabatic.

7 Yu'un ti buch'utic co'ol avo'ntonic schi'uque,
mu'yuc xti'et sjolic ta atojolic. Yan ti vu'une ta
xiscrontainicun, ja' ti jamal ta xcalbe ya'iic ti
c'usi chopol ta spasique.
8 Ti vo'oxuque batanic ta q'uin. Ti vu'une mu
xibat. Yu'un mu to sta yorail ta xc'ot ti coraile
—xi ti Jesuse.
9 C'alal jech laj yal taje, tey icom ta Galilea.

Ti Jesuse tey oy ta q'uin yu'un ti axibal nae

10 C'alal jech batemic xa ta q'uin ti yits'inabe,
jech ti Jesuse ibat ec. Pero mucultic ibat, yu'un
mu sc'an xac' sba iluc.
11 Ti j'israeletique jech ta xalic ti ta sa'vanic ta
q'uine:
—¿Bu oy xana' ti vinique? —xiic.
12 Ti ta scotol ti cristianoetic teye ta xalbeic
sc'oplal ti Jesuse. Ti jlome ta xalic ti ja' jun
lequil vinique. Ti jlome ta xalic ti ja' jun chopol
vinique. Yu'un ta slo'laan ti cristianoetique, xiic.
13 Mi ja'uc oy buch'u jamal ta xalbe sc'oplal
ti Jesuse, yu'un ta xi'ic yu'un ti jchapanvanej
j'israeletique.
14 C'alal o'lol xa ox batel ti q'uine, och batel ta
templo ti Jesuse. Tey lic chanubtasvanuc.
15 Jech xtoc ti j'israeletique ch'ayal ic'ot
yo'ntonic ti jech laj yalique:
—¿C'usi xut ep sbijil ti vinic le'e ti c'alal
mu'yuc yich'oj chanubtasele? —xiic.
16 Ti Jesuse jech laj stac':
—Ma'uc jbijil jtuc ti jech ta xichanubtasvane.
Yu'un ja' yac'ojbun ti Buch'u laj stacun talele.

17 Mi oy buch'u sjunul yo'nton ta sc'an ta spas
ti c'usi ta sc'an ti Diose, tey ta xlic yil mi liquem
talel ta stojol ti Diose, o mi ja' no'ox ta jnop jtuc
ti c'u s'elan ta xichanubtasvane.
18 Buch'uuc no'ox ti ja' no'ox ta snop stuc ti
c'usi ta xale, yu'un ja' no'ox ta sc'an ich'el ta
muc' yu'un ti cristianoetique. Yan ti Buch'u ta
xac' persa ti ja' ich'bil ta muc' ta xc'ot yu'un ti
Buch'u itacat talele, le'e, ja' melel ti c'usi ta xale.
Ma'uc jlo'lavanej.
19 ’¿Mi mu ja'uc Moisés laj yac' avich'ic ti
mantale? Manchuc mi jech avich'ojic, pero
mu'yuc buch'u junucal xch'un avu'unic ti mantal
taje. Yu'un ta xac'an ta xamilicun ava'iic —xi.
20 Ti cristianoetique jech laj yalic:
—Ti vo'ote ach'ulelinojbe sch'ulel pucuj.
¿Buch'u ta sc'an ta smilot ya'i? —xutic.
21 Ti Jesuse jech laj yal:
—Ti c'usi laj jpas avilic ta sc'ac'alil cuxob
o'ntonale, acotolic ch'ayal avo'ntonic yu'un.
22 Ti Moisese laj yac'boxuc mantal yu'un ti
circuncisione. Pero ma'uc laj sliques stuc. Yu'un
ja' laj sliques ti amolmuc'totic ta vo'nee. Pero
ti vo'oxuque ta xayac'beic yich' circuncisión jun
biq'uit querem manchuc mi ta sc'ac'alil ti cuxob
o'ntonale.
23 Ja' yu'un un, yo' jech mu xata amulic yu'un
smantal ti Moisese, jech o xal ti vo'oxuque ta
xavac'beic yich' circuncisión ti biq'uit quereme
manchuc mi ja' o sc'ac'alil ti cuxob o'ntonale.
¿C'u cha'al xti'et ajolic ta jtojol ti jech laj jcolesbe
schamel sjunul sbec'tal ti vinique ti ja' o sc'ac'alil
ti cuxob o'ntonale?

24 Ti c'alal ta xachapanvanique, nopic lec ti
c'usi ta xavalique. Mu xatic'be smul ta ora no'ox
—xi ti Jesuse.

Ti Jesuse ta xal ti bu liquem talele

25 Ti buch'utic tey nacalic ta Jerusalene, oy jlom
ti jech lic sjac'be sbaique:
—¿Mi mu ja'uc ti vinic le'e ti ta sa'ic yo' ta
smilique?
26 Q'uel avil, ch'an xutic ti tey va'al ta xchanub-
tas ti cristianoetique. ¿Mi yu'un ta xch'unic
xana' ti j'abteletic eque ti ja' Cristo ti vinic le'e?
27 Pero ti vo'otique jna'ojtic lec ti bu liquem
talele. Yan ti c'alal ta xtal ti Cristoe, mu'yuc
buch'u sna' bu ta xlic talel —xiic.
28 C'alal jech laj ya'i ti Jesús taje, ti tey ta
xchanubtasvan ta temploe, jech tsots lic yal:
—Ati xcaltic un cha'e xavojtiquinicun, xana'ic
bu liquemun talel. Pero mu talemucun ta jman-
tal jtuc. Yu'un ja' tacbilun talel yu'un ti Buch'u
lec yo'ntone, ti vo'oxuc mu xavojtiquinique.
29 Ti vu'une xcojtiquin ti Buch'u laj stacun
talele. Yu'un tey liquemun talel ta stojol —xi ti
Jesuse.
30 Ti c'alal jech laj ya'iique, ta sc'an stsaquic ox
ya'iic ta chuquel. Pero mu'yuc buch'u junucal
itsac yu'unic. Yu'un mu to ta xc'ot yorail ti
Jesuse.
31 Pero oy ep ti buch'utic laj xch'unic ti ja'
Cristo ti Jesuse. Jech o xal jech laj yalic:
—C'alal mi tal ti Cristoe, ¿mi yu'un van ja' más
to ta xac' ta ilel ti smuc'ul stsatsale, mi ja' mu sta
ta spas ti vinic le'e? —xiic.

Ti jfariesoetique laj staquic batel mayoletic yo' ta stsaquic ta chuquel ti Jesuse

32 Ti jfariseoetique laj ya'iic ti c'u s'elan ta xalic
ti cristianoetic sc'oplal ti Jesuse. Jech ti stuquique
schi'uc ti banquilal paleetique laj staquic batel
mayoletic yu'un ti temploe yo' ta stsaquic ta
chuquel ti Jesuse.
33 Ti Jesuse jech laj yal:
—Mu xa jaluc li' oyun ta atojolique. Yu'un ta
xisut batel ta stojol ti Buch'u laj stacun talele.
34 Jech ti vo'oxuque ta xlic asa'icun. Pero mu
xataicun. Yu'un mu xu' ta xac'otic tey ti bu
xic'ote —xi.
35 Jech ti j'israeletique jech lic sjac'be sbaic ta
jujun tal:
—¿Bu ta xbat ya'yeluc ti ta xal ti mu xu' ta
jtatic ta sa'ele? ¿Mi yu'un van ta xbat ta stojol ti
j'israeletic ti tanijemic ta naclej schi'uc ti jyanlum
cristianoetique, yo' jech chbat xchanubtas ti
jyanlum cristianoetique?
36 ¿C'usi smelol ta xal ti jech laj yalbotique:
“Ta xasa'icun, pero mu xataicun. yu'un ti bu ta
xibate, mu xu' ta xac'otic tey”, ti xie? —xiic.

Ti cuxul sat vo'e

37 Ti slajeb c'op q'uin ti ja' tsots sc'oplal
yu'unique, ti Jesuse ja' o tey lic sva'an sba. Tey
lic tsots c'opojuc ti jech laj yale:
—Mi oy buch'u ta xa'i taqui ti'ile, ac'o taluc ta
jtojol, ac'o yuch' ti vo'e.
38 “Ti yo'ntonic ti buch'utic ta xisch'unune
co'ol s'elan cuxul sat vo' ti yo'ntonique”, xi ta
xal ti sc'op Diose —xi ti Jesuse.

39 Ti va'i s'elan laj yal ti Jesuse, ja' ta xac' ta
na'el ti ta xich'ic ti Ch'ul Espíritu ti buch'utic
ta xch'unique. Yu'un mu'yuc to talem ti Ch'ul
Espíritue. Yu'un ti Jesuse mu'yuc to sutem batel
ta vinajel ta yich'el ti slequilale, ti yutsilale.

Cha'ch'ac c'ot yo'ntonic ti cristianoetique

40 C'alal jech laj ya'iic ti jlom cristianoetic taje,
jech laj yalic:
—Melel, ti vinic li'e ja' ti j'alc'op ti ta ono'ox
xtale —xiic.
41 Ti yane jech laj yalic:
—Ja' ti Cristoe —xiic.
Pero ti yan xtoque jech laj yalic:
—¡Bu xata ti ta Galilea ta xlic talel ti Cristoe!
42 Ti Cristoe yu'un ta xlic talel ta snitilul ti
ajvalil Davide. Tey ta jteclum Belén ti ta slumal
stuc ti Davide, xi ta xal ti sc'op Diose —xut sbaic.
43 Jech o xal ti cristianoetique cha'ch'ac ic'ot
yo'ntonic yu'un ti Jesuse.
44 Oy jlom ta ox stsaquic ya'iic ta chuquel, pero
mu'yuc vu' yu'unic.

Ti j'opisialetique mu xch'unic ti Jesuse

45 Ti mayoletic yu'un ti temploe isutic batel
yo' bu oy ti jfariseoetique schi'uc ti banquilal
paleetique. Ti stuquique jech laj sjaq'uic:
—¿C'u cha'al ti mu laj atsaquic talele?
—x'utatic.
46 Ti mayoletique jech itac'avic:
—Yu'un mu'yuc buch'u jech jun vinic ta
xc'opoj jech chac c'u cha'al ti vinic le'e —xiic.
47 Ti jfariseoetique jech laj yalic:
—¿Mi yu'un laj avac' abaic ta lo'lael ec?

48 ¿Mi yu'un xavac'touc ti oy buch'u laj
xa xch'un ti banquilal cu'untique schi'uc ti
jfariseoetique?
49 Pero ti cristianoetic ti mu xojtiquinic ti
mantale, chopol ta x'ilatic yu'un ti Diose —xiic.
50 Ti Nicodemoe, ja' ti buch'u ay sq'uel ta
ac'obaltic ti Jesuse, ja' jun jfariseo ec. Jech o xal
jech laj yal:
51 —Mu xu' jsa'betic smul jun vinic ti mi
mu'yuc to ca'binojtic lec ti c'usi laj xa spase, xi ti
mantal cu'untique —xi ti Nicodemoe.
52 Ti stuquique jech lic staq'uic:
—¿Mi yu'un jgalilea vinicot ec? Q'uelo lec ti
sc'op Diose. Tey ta xavil ti mu xloc' talel jun
j'alc'op ta Galileae —x'utat ti Nicodemoe.
53 Ts'acal to un, ta jujun tal ibat ta snaic.

8

Ti jmulivajel antse

1 Ti Jesuse ibat ta vits Olivos.
2 C'alal isacub ta yoc'lomale, isut batel ta tem-
plo. Ja' o tey lic stsob sbaic talel ti cristianoetic
ta stojole. Tey ichoti lic chanubtasvanuc.
3 Ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale
schi'uc ti jfariseoetique tey yic'ojic talel jun ants
ti yacal ta xmulivaj laj staique. Tey laj sva'anic
ta o'lol.
4 Jech laj yalbeic ti Jesuse:
—Jchanubtasvanej, ti ants li'e yacal ta xmulivaj
laj staic.

5 Ti buch'u jech ants jech chac c'u cha'al li'e, ta
xalbotic ta smantal ti Moisese ti ac'o yich' milel ta
tone. Ti vo'ote, ¿c'usi ta xaval? —xutic ti Jesuse.
6 Ti jech laj yalic taje, yu'un ta slajeltsabe
yo'nton yo' jech ta stabeic smul ti Jesuse. Ti
Jesuse cuji. Lic sts'iba ti banomil ta sni' sc'obe.
7 Ti jech tey xvulajetic ta sjaq'uele, jech ti
Jesuse tey iva'i. Jech laj yal:
—Buch'uuc no'ox junucal avu'unic ti mu sna'
sa' smule, ja' ac'o syales ba'yel ti ton ta stojol ti
antse —xi ti Jesuse.
8 Jech xtoc lic cha'cujiuc ta sts'ibael ti
banomile.
9 C'alal jech laj ya'iic ti stuquique, lic ya'iic
ta yo'ntonic ti oy smulique. Jech o xal un, ta
jujun tal iloq'ic batel. Ja' ba'yel iloq'uic batel
ti moletique. C'alal jech loq'uemic xa batel
scotolique, stuc xa icomtsanatic ti antse schi'uc
ti Jesuse.
10 Ti Jesuse tey iva'i. Laj yil ti mu'yuc xa buch'u
tey oye, ti ja' xa no'ox stuc ti antse. Jech laj yalbe
ti antse:
—Ants, ¿bu ibat ti buch'utic ta sa' amule? ¿Mi
mu junuc buch'u laj yac' atoj ti amule? —xi ti
Jesuse.
11 Ti antse jech itac'av:
—Mu'yuc chquil, Cajval —xi.
Ti Jesuse jech laj yal:
—Mi ja'uc ti vu'un ta xcac' atoj ti amul eque.
Avi li'e batan. Mu xa me xasa' amul yan velta
—xi ti Jesuse.

Ti Jesuse ja' luz yu'un scotolic ti cristianoetique

12 Ti Jesuse jech ic'opoj yan velta ta stojol ti
cristianoetique:
—Vu'un luzun yu'un ti cristianoetique. Ti
buch'u ta xists'aclie, oy luz yu'un ti ja' ta x'ac'bat
ti scuxlejale. Mi ja'uc ta xanav ta ic'al osil —xi ti
Jesuse.
13 Ti jfariseoetique jech laj yalic:
—Ti vo'ote ja' no'ox ta xavalbe aba ac'oplal
atuc. Ti jech ta xaval taje, mu'yuc c'usi bal o
—xutic.
14 Ti Jesuse jech itac'av:
—Ti ta xcalbe jba jc'oplal jtuque, yu'un ja'
melel. Yu'un jna' bu lital, bu ta xibat xtoc. Ti
vo'oxuque mu xana'ic bu talemun, bu ta xibat.
15 Ti vo'oxuque atalelic no'ox atuquic ti ta
xachapanvanique. Yan ti vu'une mu'yuc buch'u
ta jsa'be smul.
16 Ti mi ta xichapanvane, ta yutsil co'nton.
Yu'un mu jtucuc no'ox ti jech ta xichapanvane.
Yu'un tacbilun talel yu'un ti Jtote, ja' ti ta
xischi'in ta xchapanele.
17 Ti mi oy chib rextigo ti co'ol sc'opique,
ch'unbeic, xi ti mantal avu'unic ti ts'ibabile.
18 Lec oy cha'e, ti vu'une rextigoun jtuc. Ti yan
rextigo xtoque ja' ti Jtot ti laj stacun talele —xi ti
Jesuse.
19 Jech ti stuquique jech laj staq'uic:
—¿Bu oy ti atote? —xutic.
Ti Jesuse jech laj stac':
—Ti vo'oxuque mu xavojtiquinicun. Mi ja'uc
xavojtiquinic ti Jtot xtoque. Ti yu'unuc xavoj-
tiquinicune, xavojtiquinic ti Jtot ti jechuque —xi
ti Jesuse.

20 Ja' jech laj yal ti Jesuse c'alal ta xchanubtas-
van ta templo ti bu oy scaxail smoton ti Diose.
Pero mu'yuc buch'u itsacvanic ta chuquel, yu'un
mu to ta xc'ot ti yoraile.

"Ti bu ta xibate mu xu' ta xac'otic tey", xi ti Jesuse

21 Ti Jesuse jech lic xcha'al:
—Ti vu'une ta xibat. Ti vo'oxuque ta xasa'icun.
¡C'u stu un! tey acuchoj amul ta xachamic.
Yu'un ti bu ta xibate, mu xu' xac'otic tey —xi.
22 Ti j'israeletique jech laj yalic:
—Ti va'i s'elan ta xal ti mu xac'otic tey ti bu ta
xibate, ti xie, ¿mi yu'un ta smil sba ya'yel? —xut
sbaic.
23 Ti Jesuse jech laj yalbe:
—Ti vo'oxuque li' no'ox ayanemoxuc li' ta
sba banomile. Yan ti vu'une liquemun talel ta
vinajel. Ti vo'oxuque sba banomil oyoxuc. Pero
ti vu'une ma'uc li' liquemun ta sba banomile.
24 Jech o xal laj calboxuc ava'iic ti acu-
choj amulic xacham xalajique, yu'un ti mi mu
xach'unic ti Buch'uun ta melele, jech acuchoj
amulic xacham xalajic, ti xacutoxuque —xi ti
Jesuse.
25 Jech ti stuquique jech laj sjac'beic:
—¿Buch'uot un cha'e? —xutic.
Ti Jesuse jech laj stac':
—Laj xa calboxuc ava'iic ta sliquebal.
26 Oy ep ti c'usi xu' ta xcalboxuc ti ta jcha-
panoxuque. Pero ti Buch'u laj stacun talele, ja'
melel ti stuque. Jech o xal un, ta xcalboxuc
ava'iic ti c'usi laj ca'i ta stojole —xi ti Jesuse.

27 Jech ti stuquique mu'yuc laj ya'iic ti ja' ta
xalbe sc'oplal ti Stote.
28 Ti Jesuse jech laj yal:
—C'alal ti vo'oxuc ta xajipanicun ta cruz ti
vu'un ti co'ol j'elantique, ja' to tey ta xavoj-
tiquinicun ti Buch'uun ta melele. Yu'un scotol
ti c'usi ta xcale, ma'uc ta jmantal jtuc. Yu'un ja'
no'ox ta xcal ti c'u s'elan lichanubtasat yu'un ti
Jtote.
29 Yu'un ti Buch'u laj stacun talele li'
xchi'inojune. Yu'un mu'yuc yictaojun comel jtuc
ti Jtote. Yu'un ti vu'une ja' ta jpas ti c'usi lec ta
xile —xi ti Jesuse.
30 Ti c'alal jech laj yal ti Jesús taje, ep laj
xch'unic.

Ti snich'nabtac ti Diose schi'uc ti buch'utic mosovinbilic yu'un ti mulile

31 Ti Jesuse jech laj yalbe ti j'israeletic ti
buch'utic laj xch'unique:
—Ti vo'oxuque ti mi staoj o yav avo'ntonic
ta xach'unic ti c'usi laj calboxuque, ja' ca-
jchanc'opoxuc ta melel.
32 Ja' jech xtoc umbi, ta xlic avojtiquinic ti
melele. Ti melele ja' ta scoltaoxuc loq'uel ta
mosovil —xi ti Jesuse.
33 Ti stuquique jech laj staq'uic:
—Mu'yuc quilojcutic mosovinel. Yu'un ti
vu'uncutique snitiluluncutic ti Abrahame. ¿C'u
cha'al ta xaval ti ta jtacutic coltaele? —xutic.
34 Ti Jesuse jech laj yal:
—Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, scotol ti buch'u
ta sa' smulique, ja' mosovinbilic yu'un ti mulile.

35 Ti jun mosovile mu xcom o ta sna ti yajvale.
Yan ti mero nich'onile ta xcom o ta sna ti stote.
36 Jech o xal un, ti mi ta jcoltaoxuc ti vu'un
Nich'onilune, jech ti vo'oxuque mu'yuc xa moso-
vinbiloxuc.
37 Jna' lec ti vo'oxuque ti ja' snitiluloxuc ti
Abrahame. Pero mu xac'an xach'unic ti c'usi ta
xcale. Ta xamilicun ava'iic.
38 Ti vu'une ja' ta xcal ti c'usi laj yac'bun quil
ti Jtote. Ti vo'oxuque ja' ta xapasic ti c'usi ta
xa'albatic yu'un ti atotique —x'utatic.

39 Ti stuquique jech itac'avic:

—Ti jtotcutique ja' ti Abrahame —xiic.

Pero ti Jesuse jech laj yalbe:

—Ti meleluc ti ja'uc snich'naboxuc ti Abra-
hame, ta xapasic jech chac c'u cha'al laj spas ti
stuc jechuque.
40 Manchuc mi ta xcalboxuc ava'iic ti melel ti
chanubtasbilun yu'un ti Diose, ti vo'oxuque ta
xamilicun ava'iic. Yan ti Abrahame mu'yuc laj
spas jech chac c'u cha'al ti ta xapasique.
41 Ti vo'oxuque ja' jech ta xapasic jech chac c'u
cha'al ta spas ti atotique —xi ti Jesuse.

Ti stuquique jech laj yalic:

—Ti vu'uncutique ma'uc tsobbilal ololuncutic.
Yu'un oy jun jtotcutic, ja' ti Diose —xiic.

42 Ti Jesuse jech laj yal:

—Ti ta meleluc ti ja'uc Atotic ti Diose, lec
xavilicun ti jechuque. Yu'un liquemun talel ta
stojol ti Diose ti jech li' oyune. Mu yu'unuc
talemun ta jmantal jtuc. Yu'un ja' tacbilun talel
yu'un ti Diose.

43 ¿C'u cha'al ti mu xava'iic ti c'usi ta xcale?
Yu'un mu xac'an xava'iic ti jc'ope.
44 Ti atotique ja' ti pucuje. Yu'un ja' yu'unoxuc.
Jech o xal ta xapasic ti c'usi ta sc'an ti stuque. Ti
pucuje ta sliquebal ono'ox talel ti ja' jmilvaneje.
Mu sc'an sco'oltas sba schi'uc ti melele. Jech o
xal un, mi ja'uc juteb ta xal ti melele. Ti buch'u
ta sjut ti c'ope co'ol s'elan jech chac c'u cha'al ti
stuque. Yu'un ja' jutc'op ono'ox. Yu'un ja' totil
jutc'op.
45 Ti jech ta xcalboxuc ti melele, jech o xal mu
xac'an xach'unicun.
46 ¿Buch'u junucal avu'unic ti xu' ta xac' ta ilel
ti oy jmule? Ti mi melel ti c'usi ta xcalboxuque,
¿c'u cha'al mu xac'an xach'unic?
47 Ti buch'utic ja' snich'nabtac ti Diose ta
xch'unbeic ti sc'ope. Yan ti vo'oxuque ma'uc
snich'naboxuc ti Diose. Jech o xal mu xac'an
xach'unbeic ti sc'ope —xi ti Jesuse.

Ti Cristoe oy xa ono'ox ti c'alal ivoc' ti Abrahame

48 Ti j'israeletique jech laj yalic:
—Oy smelol ti jech ta xcalcutic ti ja' jun
jsamaria vinicote, ti ach'ulelinojbe sch'ulel ti
pucuje —xutic.
49 Ti Jesuse jech laj stac':
—Ma'uc quich'ojbe sch'ulel ti pucuje. Ti c'usi
ta jpase, ja' yich'el ta muc' ti Jtote. Pero ti
vo'oxuque ma'uc ta xavaq'uicun ta ich'el ta muc'.
50 Ti vu'une ma'uc oy ta co'nton ti lec jc'oplal
avu'unique. Pero oy Buch'u ta xiyac'un ta ich'el
ta muc', ja' ti Buch'u ta xchapan scotole.

51 Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ti buch'u ta
xich' ta muc' ti c'usi ta xcale, mi ja'uc ta xcham
o —xi ti Jesuse.

52 Ti j'israeletique jech laj staq'uic:

—Ta melel ono'ox ti ach'ulelinojbe sch'ulel
ti pucuje. Yu'un ti Abrahame, scotol ti
j'alc'opetique ichamic. Pero ti vo'ote ta xaval:
“Ti buch'u ta xich' ta muc' ti c'usi ta xcale, mu
xcham o”, xachi.

53 ¿Mi vo'ot toj ech'em xu' avu'un latal? ¿Mi
ja' mu sta ti jtotic Abrahame? Ti stuque icham.
Ti j'alc'opetique ichamic xtoc. ¿Buch'uot ta xabis
aba? —xutic.

54 Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Yan ti mi ja' no'ox ta xcac' jba ta ich'el ta
muc' jtuque, mu'yuc c'usi bal o. Yu'un ti Buch'u
ta xiyac'un ta ich'el ta muq'ue, ja' ti Jtote, ti ja'
Dios avu'unic ta xavalique.

55 Ti vo'oxuque mu xavojtiquinic. Yan ti
vu'une xcojtiquin. Yan ti mi ta xcal ti mu
xcojtiquin ti Diose, jutc'opun ta j'ech'el jech chac
c'u cha'al ti vo'oxuque. Ta melel ti vu'une
xcojtiquin. Jech o xal ta jch'un ti c'usi ta xale.

56 Ti Abrahame, ti ja' amolmuc'totic ta vo'nee,
xmuyubaj xa yo'nton ti laj ya'i ti ta xitale. Laj yil
ti litale. Jech o xal xmuyubaj xa yo'nton ta jmec
—xi ti Jesuse.

57 Ti j'israeletique jech laj yalbeic ti Jesuse:

—Ti vo'ote mu'yuc to avich'oj lajuneb yoxvinic
(50) jabil. ¿C'usi laj avut ti laj avil ti Abrahame?
—xutic.

58 Ti Jesuse jech laj stac':

—Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ti c'alal mu'yuc
to ox voq'uem ti Abrahame, tey xa ono'ox oyun
ti vu'une —xi ti Jesuse.
59 Jech ti stuquique laj stsaquic ton yo' ta
xac'beic ti Jesuse. Pero ti stuque laj sq'uej sba.
Iloc' batel ta templo. Tey i'ech' batel ta o'lol
yu'unic. Ibat.

9

Ti Jesuse ta sjambe sat jun vinic ti ma'sat ono'ox voq'ueme

1 C'alal jech ta xanav batel ti Jesuse, tey laj yil
jun vinic ti ma'sat ono'ox voq'ueme.
2 Ti yajchanc'optaque jech laj sjac'beic:
—Jchanubtasvanej, ¿c'u cha'al ti ma'sat ivoc' ti
vinic li'e? ¿Mi yu'un ja' ta scoj smul ti stot sme'e,
mi ta scoj smul stuc? —xiic.
3 Ti Jesuse jech laj yal:
—Ma'uc ta scoj stuc. Mi ja'uc ta scoj smul ti
stot sme'e. Ti jech ma'sat ivoq'ue, yo' jech ac'o
vinajuc yabtel ti Dios ta stojole.
4 Yo' to sac ti osile, ta sc'an ta jpasbe yabtel
ti Buch'u laj stacun talele. Yu'un ta xa xtal
ti ac'obaltique c'alal mu'yuc xa buch'u xu' ta
x'abteje.
5 Ti jech li' to oyun ta sba banomile, vu'unun
ti saquilal osil yu'unic ti cristianoetique —xi ti
Jesuse.
6 C'alal jech laj yal ti Jesuse, laj stubta ti
banomile. Laj spas juteb ach'el ta stub. Laj
sbonbe ta sat ti ma'sate.
7 Ts'acal to un, jech laj yal ti Jesuse:

—Batan, ba poco ti asat ti ta sat vo' ti Siloé sbie —xi. (Ti smelol ti Siloee ja' tacbil.)

Jech ti ma'sate ba spoc ti sate. C'alal isut talele, lec xa xil ti osile.

8 Jech laj yalic ti slac'nataque schi'uc ti buch'utic ti yilojic ono'ox ti ma'sate:

—¿Mi mu ja'uc ti vinic le'e ti xchotet ta sc'an limuxnae? —xiic.

9 Oy jlom ta xalic:

—Ja' —xiic.

Ti yan xtoque jech ta xalic:

—Ma'uc. Ja' no'ox ti xco'olaje —xiic.

Pero ti vinique:

—Vu'unun —xi stuc.

10 Jech laj sjac'beic:

—¿C'usi laj avut ti ta xavil xae? —xutic.

11 Ti stuque jech laj stac':

—Ti vinic ti ja' sbi Jesuse laj spas ach'el. Laj sbonbun ta jsat. “Batan ta sat vo' ti Siloé sbie. Tey xapoc ti asate”, xiyutun. Libat ec un. C'alal jech laj jpoc ti jsate, laj quil ti saquilal osile —xi.

12 Ti vinique jech ijac'bat:

—¿Bu oy ti vinic taje? —xutic.

Ti stuque jech laj yal:

—Mu jna' —xi.

Ti jfariseoetique ta sjac'beic ti ma'sate ti c'u s'elan ijam ti sate

13 Ti ma'sat to oxe ic'bil ibat ta stojol ti jfariseoetique.

14 Ti jech laj spas ach'el ti laj scolta ma'sat ti Jesuse, ja' o ta sc'ac'alil ti cuxob o'ntonale.

15 Ti jfariseoetique laj xcha'jac'beic ti ma'sat to
oxe ti c'usi laj yut ti xil xa ti osile. Ti stuque jech
laj yal:
—Laj sbonbun ach'el ta jsat. Ts'acal to laj jpoc.
Avi tana un, ta xquil ti osile —xi ti vinique.
16 Oy jlom jfariseoetique jech laj yalic:
—Ti vinic ti jech laj spas taje ma'uc tacbil talel
yu'un ti Diose. Yu'un mu xchabi ti sc'ac'alil ti
cuxob o'ntonale —xiic.
Pero ti yan xtoque jech ta xalic:
—¿C'usi xut ta xac' ta ilel smuc'ul stsatsal ti mi
ja' jun jsa'mulile? —xiic.
Jech o xal un, ti stuquique cha'ch'ac yo'nton
ic'otic.
17 Jech lic xcha'jac'beic ti ma'sat to oxe:
—Ti vo'ote ¿c'usi vinical ta xaval ti laj sjambot
ti asate? —xutic.
Ti stuque jech laj yal:
—Ti vu'un ta xcale ja' jun j'alc'op —xi.
18 Pero ti j'israeletique mu sc'an xch'unic ti ja'
ma'sat to ox ti ta xil ti osile. Jech o xal laj staquic
ta iq'uel stot sme' ti ma'sat to oxe.
19 Ti stuquique jech laj sjac'beic:
—¿Mi ja' anich'on li'e ti ta xavalic ti ma'sat
ivoq'ue? ¿C'u cha'al ti jech ta xil xa osil avi tana
une? —xutic.
20 Ti stot sme'e jech laj staq'uic:
—Jna'cutic ti ja' jqueremcutique, ti ma'sat
ivoq'ue.
21 Pero ti jech ta xil xa ti osile, le'e, mu jna'cutic.
Ja' jech xtoc mi ja'uc jna'cutic ti buch'u ijambun
ti sate. Jac'beic ava'iic stuc. Yu'un julem xa
sch'ulel. Xu' ta xayalbot ava'iic —xiic.

22 Ja' jech laj yal ti stot sme'e, ja' ti ta xi'ic yu'un
ti j'israeletique. Yu'un laj xa scomonop sc'opic,
buch'uuc no'ox ti ta xal ti ja' Cristo ti Jesuse, ta
xtenat loq'uel ta ch'ul na yu'unic.
23 Jech o xal: “Jac'beic ava'iic ti jqueremcu-
tique, julem xa sch'ulel”, ti xiique.
24 Jech o xal ti j'israeletique laj xcha'taic ta
iq'uel ti vinic ti ma'sat to oxe. Jech laj yalbeic:
—Albun ca'icutic ta melel ta sba ta sat ti Diose.
Yu'un ti vinic taje jna'cutic ti ja' jun jsa'mulile
—xiic.
25 Ti stuque jech laj stac':
—Mu jna' mi ja' jun jsa'mulil, mi ma'uc. Ti
c'usi jna' leque, ja' ti ma'satun to oxe. Avi tana
un, ta xquil xa ti saquilal osile —xi ti vinique.
26 Ti stuquique jech lic xcha'jac'beic:
—¿C'u s'elan laj spas? ¿C'usi laj yut ti laj sjam
ti asate? —xutic.
27 Ti vinique jech laj stac'be:
—Laj xa calboxuc ava'iic. Pero mu xac'an
xach'unbeicun. ¿C'u cha'al ti ep ta velta ta
xac'an ti ta xcalboxuque? ¿Mi yu'un ta xac'an
ta xats'acli ava'iic ec? —xi ti vinique.
28 Ti stuquique jech xjajet xa laj yalic:
—Ti vo'ote ts'aclio ti vinic taje. Yan ti
vu'uncutique ja' ta jts'aclicutic ti Moisese.
29 Yu'un jna'ojcutic ti ic'oponat yu'un Dios ti
Moisese. Pero ti vinic taje mi ja'uc jna'cutic ti bu
liquem talele —xiic.
30 Ti vinique jech laj stac':
—Toj labal ta xca'i avu'unic ti mu xana'ic ti bu
liquem talele ti c'alal ja' laj sjambun ti jsate.

31 Jna'tic lec, ti Diose mu xa'ibe sc'op ti
jsa'muliletique. Yu'un ja' no'ox ta xa'ibe sc'op
ti buch'utic ta xich'ic ta muq'ue, ti ta spasic ti
c'usi ta sc'an ti yo'ntone.
32 Yu'un mu'yuc xca'ibetic o sc'oplal ti ta
sjambe sat jun vinic ti ma'sat voq'ueme.
33 Ti ma'ucuc tacbil talel yu'un Dios ti vinic
taje, mu'yuc c'usi xu' yu'un ta spas ti jechuque
—xi ti ma'sat to oxe.
34 Ti stuquique jech laj yalic:
—Yu'un jsa'mulilot ono'ox lavoc' talel ti vo'ote.
¿Mi vo'ot cajal ta xac'an ta xachanubtasuncutic
ava'i? —xutic.
Tey laj sjipic loq'uel ta ch'ul na.

Ma'satic ta stojol ti Diose

35 Ti Jesuse laj ya'i ti jipbil xa loq'uel ta ch'ul
na ti ma'sat to oxe. C'alal laj snup sbaic ta bee,
jech laj yalbe:
—¿Mi ta xach'un ti Snich'on ti Diose? —xut.
36 Ti vinique jech laj yal:
—Albun ca'i Buch'u yo' jech ta xquich' ta muc'
—xi.
37 Jech laj stac' ti Jesuse:
—Laj xa avil. Vu'unun, ja' ti Buch'u yacal ta
xachi'in ta lo'ile —xut.
38 Jech ti vinique laj squejan sba ta stojol ti
Jesuse. Jech laj yalbe:
—Ta jch'un, Cajval —xi ti vinique.
39 Ts'acal to un, jech laj yal ti Jesuse:
—Ti lital li' ta sba banomile, tal jvinajesbe c'u
s'elan yo'nton ti cristianoetique. Tal jambe sat ti
ma'satetique. Yan ti buch'u jamal ti sat yalojique,
ta xjoybijic ta ma'sat —xi ti Jesuse.

40 Oy jlom jfariseoetic ti tey xchi'inoje, ti c'alal
jech laj ya'iic taje, jech laj sjaq'uic:
—¿Mi yu'un ma'satuncutic ya'yel ec un?
—xiic.
41 Jech laj stac' ti Jesuse:
—Ati yu'unuc ma'satucoxuque, mu'yuc amulic
ti jechuque. Pero ti jech ta xavalic ti ta xavilique,
oy amulic —xi ti Jesuse.

10

Sc'oplal ti corral ti laj yich' babac'optaele

1 Ti Jesuse jech laj yal: —Ta melel ta xcalboxuc
ava'iic, ti buch'u mu x'och ta sti' scorral ti chije,
ti ja' tey chba ochuc talel ti bu ma'uc sti'e, ja' jun
j'elec' ti ta x'elc'aje.
2 Pero ti Buch'u ta x'och batel ta ti' corrale, ja'
ti jq'uelchij umbi, ti ta xchabi ti chije.
3 Ti jchabiej ti' corrale ta sjam ti sti'e yo' ta
x'och batel ti jq'uelchije. Jech ti schijtaque ta
xa'ibeic sc'opojel ti yajvalique. Ta sloq'uesbe sbi
ti schijtac ti c'alal ta sloq'ues talel ta corrale.
4 C'alal jech laj xa sloq'ues talel scotol ti schije,
ja' jba'be ta xanav batel ti stuque. Jech ti
schijtaque tijilic ta xbat ta spat. Yu'un ta xa'ibeic
ti sc'opojele.
5 Mu sts'acliic batel ti buch'u mu xojtiquinique.
Ja' no'ox ta xjatavic batel. Yu'un mu xa'ibeic
sc'opojel ti buch'u mu xojtiquinique —xi ti Je-
suse.
6 Ti jech laj sbabac'opta ti Jesuse, pero ti
stuquique mu'yuc laj ya'ibeic smelol ti c'usi laj
yale.

Ti Jesuse, ja' ti lequil J'ilchije

7 Jech laj xcha'al ti Jesuse:

—Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, vu'unun ti ti' corral ti bu ta x'och batel ti chijetique.

8 Ti buchutic ba'yel italique, ja' j'eleq'uetic ti ta x'elc'ajique. Pero ti chijetique mu'yuc laj ya'ibeic ti sc'ope.

9 Vu'unun ti ti' corrale. Ti buch'u ta x'och talel ta jtojole, ja' ta xcol. Ja' jech xtoc co'ol s'elan jun chij ti xloc' x'och ta corrale. Ta sta lec ti sve'ele.

10 Yan ti j'eleq'ue ja' no'ox ta xtal soques, ta xtal yelc'an, ta xtal smil ti chijetique. Pero ti vu'une tal cac'be scuxlejal ti mu no'ox albajuc ti yutsilale.

11 ’Vu'unun ti lequil j'ilchije. Jech o xal un, ta xcac' jba ta milel yu'un ti jchijtaque.

12 Yan ti buch'u tojel no'ox ta sc'an ta sq'uel ti chije, c'alal ta xil ti ta xtal ti jti'oval oq'uile, ta xjatav batel. Ta xicta comel ti chije. Yu'un ma'uc ti bats'i jq'uelchije. Ja' jech xtoc ti chijetique ma'uc yu'un. Jech ti jti'oval oq'uile ta stsac ti chije. Tan puc ta xbat yu'un.

13 Ti vinic taje yu'un ja' no'ox stojol ta sc'an ti ta x'abteje. Jech o xal ta xjatav batel. Mu sventauc ti chijetique.

14-15 Vu'un ti lequil j'ilchije. Ti Jtote xiyojtiquin. Jech ti vu'une xcojtiquin ec. Ja' jech xcojtiquin ti jchijtaque. Jech ti stuquique xiyojtiquinic ec. Jech o xal un, ta xcac' jba ta milel yu'un ti jchijtaque.

16 Oy to yan jchij ti mu'yuc to tiq'uil li' ta corrale. Persa chba quic' talel. Ti stuquique ta

xch'unic iq'uel. Jun no'ox corral ta xcom. Jun no'ox ti j'ilchije.

17 ’Ti Jtote c'ux ta xiya'i yu'un ta xcac' ti jcuxleje yo' jech ta jcha'ich' ti jcuxlejale.

18 Mu'yuc buch'u xu' ta xismilun. Pero ti jech ta xc'ot ta pasele, yu'un jech ta xloc' ta co'nton jtuc. Yu'un oy ta jba ti ta xcac' ti jcuxleje. Oy ta jba ti ta jcha'ich' ti jcuxlejale. Ja' jech albilun talel yu'un ti Jtote —xi ti Jesuse.

19 C'alal jech laj ya'iic ti j'israeletique, lic spas sbaic ta cha'voc' xtoc.

20 Oy ep ti jech ta xalique:

—¿C'u cha'al ta xach'unbeic sc'op le'e? Yu'un chuvajibem, xch'ulelinojbe sch'ulel pucuj —xiic.

21 Ti yan xtoque jech ta xalic:

—Ati yu'unuc xch'ulelinojucbe sch'ulel ti pucuje, mu xu' ta xc'opoj jech chac c'u cha'al le'e. Ati yu'unuc xch'ulelinojucbe sch'ulel ti pucuje, ¿mi yu'un xu' yu'un ta sjambe sat ti ma'satetic jechuque? —xiic.

Ti j'israeletique mu xich'ic ta muc' ti Jesuse

22 Ti tey ta Jerusalene, ti j'israeletique ja' o yacalic ta spasic sq'uinal sna'obil ti stsajobil templo yu'unique. Ja' o yorail ti sictique.

23 Ti Jesuse tey ta xanav ta templo ta cotcot na ti Salomón sbie.

24 Ti j'israeletique tey laj sjoyobtaic ti Jesuse. Jech laj yalbeic:

—Tey to xmacmun ti co'ntoncutic avu'une. ¿Mi vo'ot ti Cristoote? Alo xch'a' ta jamal —xutic.

25 Jech laj stac' ti Jesuse:

—Laj xa calboxuc ava'iic, pero mu xach'unic.
Ti c'usi ta jpase ti ja' ta smantal stuc ti Jtote, jamal
ta xayac'boxuc avilic ti Buch'uun ta melele.
26 Pero ti vo'oxuque mu xach'unic, yu'un
ma'uc jchijoxuc jech chac c'u cha'al laj calboxuc
ava'iic ta ba'yele.
27 Yu'un ti jchijtaque ta xa'iic ti jc'opojele. Jech
ti vu'un eque xcojtiquin ti stuquic eque. Ta
xists'acliicun.
28 Yu'un ta xcac'be scuxlejal sbatel osil. Mi
ja'uc ch'ayel ta xbatic. Mu'yuc buch'u ta xispo-
jbun ta coc ta jc'ob.
29 Laj xa yac'bun ti Jtote ti ja' banquilal ta
scotole. Mu'yuc buch'u ta spojbun ta yoc ta sc'ob.
30 Ti vu'une schi'uc ti Jtote jununcutic —xi ti
Jesuse.
31 C'alal jech laj ya'iic ti j'israeletique, laj stamic
ton yo' jech ta xac'beic ti Jesuse.
32 Ti Jesuse jech laj yal:
—Ta sventa smuc'ul stsatsal ti Jtote, ep ti c'usi
laj jpas ta atojolique. ¿C'usi junucal ti laj jpase
yo' jech ta xavac'beicun ti tone? —xi ti Jesuse.
33 Ti j'israeletique jech laj staq'uic:
—Ma'uc ta xacac'becutic ton yu'un ti c'usi lec
laj apase. Ja' ti toj chopol ta xac'opoj ta stojol ti
Diose. Yu'un ti ac'ope ta xabis aba ta Dios ti c'alal
vinicot no'oxe —xutic.
34 Jech laj stac' ti Jesuse:
—Ta xal ti Diose: “Vo'oxuc diosoxuc”, xi ti
mantal avu'unic ti ts'ibabile.
35 Jna'tic lec ti jech ts'ibabil ta sc'op Diose. Mu
xu' ta jmuctic. Diosetic, laj yac'be sbi ti buch'utic
laj xch'unbeic ti sc'op Diose.

36 Ti Diose laj st'ujun, laj stacun talel li' ta
sba banomile. Jech o xal, ¿c'u cha'al ta xavalic
ti chopol ta xic'opoj ta stojol ti Diose ti laj cal
vu'unun Snich'onun Dios ti xichie?
37 Ti mi ma'uc ta jpas ti c'usi ta spas ti Jtote,
mu xach'unicun.
38 Manchuc mi mu xach'unic ti vu'un
Snich'onun ti Diose, pero ch'unic ti cabtel ti
ta jpas ta atojolique, yo' jech xana'ic xach'unic
ti oy ta jtojol ti Jtote, ti oyun ta stojol eque —xi ti
Jesuse.
39 Yan to velta ta ox stsaquic ta chuquel. Pero
tey icol batel yu'unic ti Jesuse.
40 Jech ti Jesuse isut batel ta jot uc'um Jordán ti
oy ta sloq'ueb c'ac'ale. Tey icom ti buy to ox laj
yac' ich' vo' ti Juane.
41 Ep cristianoetic bat sq'uelic. Jech laj yalic:
—Ti Juan j'ac'-ich'-vo'e mu'yuc c'usi laj yac'
iluc smuc'ul stsatsal. Pero scotol ti c'usi laj yalbe
sc'oplal ti vinic li'e, ja' melel —xiic.
42 Ti teye ep laj xch'unic ti ja' Jcoltavanej ti
Jesuse.

11

Cham ti Lázaroe

1 Oy jun vinic ti ip ta xa'ie, ti ja' sbi Lázaroe.
Tey nacal ta Betania, ti ja' steclumalic ti Maríae
schi'uc ti Martae, ti ja' schi'il sbaic ta voq'uele.
2 Ti María taje ja' ti buch'u laj smalbe muil
aceite ta yoc ti Cajvaltique, ti laj staquintasbe ta
stsotsil sjole. Ja' yixlel ti jchamel Lázaroe.
3 Jech o xal ti chib antsetique jech laj yalic ti laj
staic ta iq'uel ti Jesuse:

—Cajval, ti buch'u toj lec xac'opon abaic schi'uque ip ta xa'i —xutic ti Jesuse.

4 C'alal jech laj ya'i ti Jesuse, jech laj yal:

—Ti jech ip ta xa'i taje, mu xcham o schi'uc. Ja' no'ox ta sventa ti ta xvinaj yutsilal slequilal ti Diose. Ti chamel taje ja' ta sventa yo' jech ta xvinaj cutsilal jlequilal ti vu'un Snich'onun ti Diose —xi ti Jesuse.

5 Manchuc mi ti Jesús c'ux ta xa'i ti Martae, ti Maríae, ti Lázaroe,

6 pero c'alal i'albat ti ip ta xa'i ti Lázaroe, tey to icom chib c'ac'al ti bu ono'ox oye.

7 Ts'acal to un, jech laj yalbe ti yajchanc'optaque:

—Batic yan velta ta Judea —xi ti Jesuse.

8 Ti yajchanc'optaque jech laj staq'uic:

—Jchanubtasvanej, ti j'israeletic teye ach' to no'ox ti jutuc mu laj smilot ta tone. Avi tana un, ¿mi ta xac'an ta xabat ava'i yan velta? —xutic ti Jesuse.

9 Ti Jesuse jech laj yal:

—¿Mi mu yich'ojuc lajcheb ora ti jun c'ac'ale? Ti mi ta xijxanav ta c'ac'altique, mu jbosi cacantic. Yu'un sac jaman ti banomile.

10 Yan ti mi ta xijxanav ta ac'obaltique, ta jbosi cacantic. Yu'un ch'abal sac jaman ti banomile —xi ti Jesuse.

11 Ts'acal to un, ti Jesuse jech laj yalbe ti yajchanc'optaque:

—Vay xa ti Lázaro ti lec jc'opon jbatic schi'uque. Pero ta xbat jtij liquel —xi ti Jesuse.

12 Ti yajchanc'optaque jech laj staq'uic:

—Cajval, ti mi ta xvaye, ja' svinajeb ti ta xa
xlecube —xiic.
13 Ti va'i s'elan ta xal ti Jesuse, ja' ta xal ti cham
ti Lázaroe. Yan ti yajchanc'optaque laj snopic ti
ta xal ti bats'i vayel no'oxe.
14 Jech o xal un, ti Jesuse jamal laj yalbe ti
yajchanc'optaque:
—Cham xa ti Lázaroe.
15 Ximuyubaj xa ti mu'yuc tey oyune. Más lec
ti jech ic'ot ta pasele ta sventa ti vo'oxuque yo'
jech ta xach'unicun. Pero batic, ba jq'ueltic —xi
ti Jesuse.
16 Ti Tomase, ti ja' sbiinoj ti vache, jech laj
yalbe ti yan jchanc'opetique:
—Batic ec yo' jmoj tey chba chamcutic schi'uc
ti Jesuse —xi.

Ti Jesuse ja' cha'cuxiebal schi'uc xtoc ja' cuxlejal

17 C'alal jech ic'ot ti Jesuse, schanibal xa ox
c'ac'al smuclej ti Lázaroe.
18 Ti Betaniae nopol xil sbaic schi'uc ti Jerusa-
lene, jutuc más ta o'lol reva.
19 Ep ti j'israeletique bat svu'lanic yo' ta spat-
beic yo'nton ti Martae, ti Maríae yu'un ja' ti cham
xa ti schi'ilic ta voq'uele.
20 C'alal laj ya'i ti Marta ti ta xa xc'ot ti Jesuse,
loc' batel, ba snup ta be. Yan ti Maríae tey icom
ta na.
21 Ti Martae jech laj yalbe ti Jesuse:
—Cajval, ti li'uc oyote, mu'yuc xcham ti jchi'il
ta voq'uel ti jechuque.
22 Pero ta jna' ti c'usi ta xac'anbe ti Diose ta
xac'bot scotol —xi ti Martae.

23 Ti Jesuse jech laj yal:
—Ti achi'il ta voq'uele ta xcha'cuxi talel —xi.
24 Ti Martae jech laj yal:
—Ta jna' ti ta xcha'cuxie. Pero ja' to ti c'alal xcha'cuxiic ti animaetic ta slajebal c'ac'ale —xi ti Martae.
25 Ti Jesuse jech laj yal:
—Vu'unun ti cha'cuxiebale schi'uc ti cuxlejale. Ti buch'u ta xch'unune, manchuc mi ta xcham, ta xcha'cuxi.
26 Ti buch'u ti cuxulic to avi li'e ti ta xisch'une, mu xchamic o. ¿Mi ta xach'un taje? —xi ti Jesuse.
27 Ti Martae jech laj yal:
—Ta jch'un, Cajval. Ta jch'un ti vo'ot ti Cristoote, ti Snich'onot ti Diose, ti ta ono'ox xatal ta banomile —xi ti Martae.

Ti Jesuse ta x'oc' ta smuquinal ti Lázaroe

28 C'alal jech laj yale, ti Martae bat yic' talel ti schi'il ta voq'uele, ja' ti Maríae. Jech c'ot yalbe ta mucul:
—Li' xa oy ti Jchanubtasvaneje. Ta xastaot ta iq'uil —xut.
29 C'alal jech laj ya'i taje, ta ora iva'i batel. Bat sq'uel ti Jesuse.
30 Ti Jesuse tey to oy ti bu laj snup ta be ti Martae. Yu'un mu'yuc to ochem batel ta jteclum.
31 C'alal jech loc' batel ta anil ti Maríae, ti j'israeletic ti ta spatic o'ntonale tey ts'acal ibatic. Yu'un laj snopic ti tey chba oc'uc ta muquinale.
32 C'alal ic'ot ti María ti bu oy ti Jesuse, tey laj squejan sba ta yoc. Jech laj yal:

—Cajval, ti li'uc oyucote, mu'yuc xcham ti jchi'il ta voq'uel ti jechuque —xut.
33 C'alal laj yil ti Jesús ti ta x'oc' ti Maríae schi'uc ti j'israeletic ti ts'acalic batele, och ta at o'nton ec. Mu x'ech' ta xa'i ti me'unale.
34 Ti Jesuse jech laj sjac':
—¿Bu laj amuquic? —xi.
Jech laj yalic:
—La' jq'ueltic avil, Cajval —xutic.
35 Ti Jesuse i'oc'.
36 Ti j'israeletique jech laj yalic:
—Q'uel avil, ep c'ux ta xa'i sbaic —xiic.
37 Pero oy jlom jech laj yalic:
—Ti vinic le'e ja' laj sjambe sat ti ma'sate. ¿Mi mu'yuc c'usi laj yut jutebuc yo' mu'yuc xcham ti Lázaroe? —xut sbaic.

Ta xcha'cuxi ti Lázaroe

38 Ti Jesuse lic ya'i yan velta ti me'unale. Tey inopaj batel ta muquinal. Macbil sti' ta jun muc' ta ton. Yu'un co'ol s'elan jun nail ch'en.
39 Jech laj yal ti Jesuse:
—Loq'uesic ti tone —xi.
Ti Martae, ti ja' schi'il ta voq'uel ti animae, jech laj yal:
—Tu xa van, Cajval. Yu'un oy xa schanibal c'ac'al schamel —xi.
40 Pero ti Jesuse jech laj yal:
—Ta xavilbe yutsilal slequilal Dios ti mi ta xach'unune, ¿mi mu xacutot? —xi ti Jesuse.
41 Tey lic sloq'uesic ti tone. Ti Jesuse laj stoy muyel sat ta vinajel. Jech laj yal:
—Colaval, Tot, yu'un laj ava'ibun ti jc'ope.

42 Ta jna' ti ta xava'ibun ono'ox ti jc'ope. Ta
xcal jech ta sventa slequilal ti cristianoetic ti li'
oyique, yo' jech ta xch'unic ti vo'ot laj atacun
talele —xi ti Jesuse.
43 C'alal jech laj yal ti Jesús taje, tsots i'avan:
—Loc'an talel tey, Lázaro —xi.
44 Ts'otbil ta manta yoc sc'ob iloc' talel ti
animae. Pixbil ta manta ti sat xtoque. Ti Jesuse
jech laj yal:
—Jitunic, ac'o batuc —xi ti Jesuse.

Laj snop sc'opic ti ta stsaquic ti Jesuse
(Mt 26:1-5; Mr 14:1-2; Lc 22:1-2)

45 Ti j'israeletic ti buch'utic xchi'inojic batel ti
Maríae, ti c'alal laj yilic laj xcha'cuxes anima ti
Jesuse, ja' to jech ep laj xch'unic ti ja' Jcoltavanej
ti Jesuse.
46 Pero oy jlom bat yalbeic ya'i jfariseoetic ti
c'usi laj spas ti Jesuse.
47 Ti jfariseoetique schi'uc ti banquilal palee-
tique bat stsob sbaic schi'uc ti banquilal jchapan-
vanejetique. Jech laj yalic:
—¿C'usi ta xcutic ti vinic taje ti ep ta xac' iluc
ti smuc'ul stsatsale?
48 Yan ti mi ch'an no'ox xcutique, scotolic ta
xlic yich'ic ta muc'. Jech ti ajvalil tey ta Romae
ta xtal slilinic ti jlumaltique schi'uc ti templo
cu'untique —xiic.
49 Pero oy jun yu'unic ti ja' Caifás sbie, ti ja' o
sjabilal tiq'uil ta banquilal pale ti Caifase, ti jech
laj yale:
—Mu xana'beic smelol ti vo'oxuque.

50 Mu xana'ic ti ja' más lec ti ac'o chamuc jun
vinic ta sventa ti jteclumaltique. Ja' toj vocol ti
mi ta xlaj scotol ti jteclumaltique —xi.

51 Ti va'i s'elan laj yal ti Caifase, ma'uc laj snop
stuc. Yu'un ja' i'ac'bat sna' yu'un ti Diose ti ac'o
chamuc ti Jesús ta sventa ti j'israeletique ti c'alal
ja' o tiq'uil ta banquilal pale ti Caifás ti jabil taje.
52 Pero ma'uc no'ox ta sventa ti j'israeletic ti
jech ta xcham ti Jesuse. Ja' jech xtoc ja' ta sventa
stsobel scotol ti snich'nab Dios ti bu'yuc no'ox
tanijemique.
53 Ti jech c'ac'al taje, ja' o lic snop sc'opic
ti j'opisialetic yu'un ti j'israeletique yo' jech ta
smilic ti Jesuse.

54 Jech o xal un, ti Jesuse mu xa xac' sba
iluc ta stojol ti j'israeletique. Iloc' batel ti tey
ta Judeae. Bat ta sts'el xocol banomil ta jun
jteclum ti ja' sbiinoj Efraine. Tey icom schi'uc
ti yajchanc'optaque.

55 Jutuc xa sc'an xlic ti q'uin Colel yu'un ti
j'israeletique. Ep ti cristianoetic ti liquemic talel
ta jujun jteclume batic ta Jerusalén yo' jech ta
xchapan sbaic ti c'u s'elan liquem yu'unique ti
c'alal mu to xlic ti q'uine.
56 Ta sa'ic ti Jesuse. Ti c'alal tey oyic ta temploe,
jech lic sjac'be sbaic:

—¿C'usi ta xanop? ¿Mi ta xtal ta q'uin xana'ic,
o mi mo'oj? —xiic.

57 Ti jfariseoetique schi'uc ti banquilal palee-
tique yalojic ono'ox mantal ti mi oy bu ta xilic ti
Jesuse, ac'o yalic yo' jech ta stsaquic ta chuquel.

12

Ti ants ti laj smalbe aceite ta yoc ti Jesuse
(Mt 26:6-13; Mr 14:3-9)

1 Vaquib xa c'ac'al sc'an ti q'uin Colele c'alal ti
Jesuse ibat ta Betania ti bu nacal ti Lázaroe, ja'
ti buch'u icha'cuxesat yu'un ti Jesuse.
2 Tey laj spasic ve'lil ta sventa ti Jesuse. Ti
Martae ja' ta xac' ti ve'lile. Ti Lázaroe tey chotol
ta mexa ta xve'ic schi'uc ti Jesuse.
3 Ti Maríae laj yich' talel o'lol litro muil aceite ti
ja' puru nardoe, ti toj ep stojole. Laj sq'uebbe ta
sba yoc ti Jesuse. Ts'acal to un, ta stsotsil sjol laj
staquintasbe ti yoque. Sjunul yut na tanij smuil
ti perfumee.
4 Ti Judas Iscariotee, ti ja' snich'on ti Simone,
ti ja' jun yajchanc'op ti Jesuse, ja' ti buch'u ta
x'ac'van ta c'abale, jech laj yal:
5 —¿C'u cha'al mu laj yich' chonel ta oxib
ciento denario taq'uin ti perfumee, yo' jech ta
xich' coltael ti buch'u abol sbaique? —xi.
6 Ti jech laj yal ti Judas taje, ma'uc oy ta yo'nton
ti buch'u abol sbaique. Yu'un j'elec' xa'i sba. Ja'
jech xtoc yu'un oy ta sc'ob ti yavil taq'uine. Jech
o xal un, tey ta stam loq'uel ti taq'uin ti buch'u
ta xaq'ue.
7 Ti Jesuse jech laj yal:
—Ch'an uto ti ants li'e. Yu'un laj yac'bun
quich' ti muil perfume ti xchabioj ono'ox sventa
ti jmucobbaile.
8 Yu'un ti buch'utic abol sbaique li' ono'ox oy
ta atojolique. Yan ti vu'une mu li'uc oyucun o ta
atojolique —xi ti Jesuse.

Nopbil xa yu'unic ti paleetique ti ta smilic ti Lázaroe

9 Ep j'israeletic laj ya'iic ti oy ta Betania ti
Jesuse. Tey bat sq'uelic. Pero ma'uc no'ox bat
sq'uelic ti Jesuse. Bat sq'uelic xtoc ti Lázaro ti
icha'cuxesat yu'un ti Jesuse.
10 Ti banquilal paleetique laj scomonopic ti ta
smilic ti Lázaroe.
11 Yu'un ja' ta scoj ti Lázaroe ti ep ta xch'ac
sbaic batel ti j'israeletique, ja' ti ta xch'unic ti
Jesuse.

Ti Jesuse ta x'och batel ta Jerusalén
(Mt 21:1-11; Mr 11:1-11; Lc 19:28-40)

12 Ti ta yoc'lomale, ep ti cristianoetic ti ibatic
ta q'uin Colele, yu'un laj ya'iic ti ta xc'ot ti Jesús
ta jteclum Jerusalene.
13 Jech o xal un, scotolic lic sbojic yanal xan.
Bat snupic ta be ti Jesuse. Jech lic avanicuc:
—Toj yan yutsil ti Diose. Yan yutsil ti Buch'u
talem ta sventa ti Diose. Yan yutsil ti Ajvalil cu'un
ti vo'otic j'israelotique —xiic.
14 Tey laj sta jcot burro ti Jesuse. Laj scajlebin
batel jech chac c'u cha'al ta xal ti sc'op Diose:
15 Mu xaxi', jteclum Sión.
Le' cajal ta xtal ta burro ti Ajvalil avu'une,
xi ti ts'ibabile.
16 Ti jech ic'ot ta pasel taje, mu'yuc laj ya'ibeic
smelol ti yajchanc'optaque. Ja' to laj ya'ibeic
smelol ti c'alal laj xa yich' slequilal ti Jesuse. Laj
sna'ic ti jech ono'ox ts'ibabil ti sc'oplale. Yu'un
jech ono'ox ic'ot ta pasel.
17 Ti cristianoetic ti buch'utic ayic schi'uc ti
Jesús ti c'alal laj yic' loq'uel talel ta smuquinal

ti Lázaroe, ti laj xcha'cuxese, laj yalic ti c'usi laj yilique.
18 Jech o xal ep cristianoetic bat snupic talel ta be ti Jesuse. Yu'un laj ya'iic ti laj yac' iluc ti smuc'ul stsatsale.
19 Ti jfariseoetique jech laj yalbe sbaic:

—Q'uel avilic, mu xu' cu'untic ta jpajestic ti cristianoetique. Yu'un scotol tey ta xbatic ta stojol —xut sbaic.

Oy jun chib jyanlum cristianoetic ta sa'ic ti Jesuse

20 Ti ta scotol ti cristianoetic ti batemic ta yich'el ta muc' Dios ta q'uin ti ta Jerusalene, tey oy jun chib jyanlumetic, ti ja' jgreciaetique.
21 Jech ti jgreciaetique nopajic batel ta stojol ti Felipee ti liquem talel ta Betsaida ti oy ta Galileae. Jech laj sc'anbeic vocol:

—Ta jc'an ta jq'uel ca'icutic ti Jesuse —xutic ti Felipee.

22 Ti Felipee bat yalbe ti Andrese. Jech schibalic bat yalbeic ya'i ti Jesuse.
23 Ti Jesuse jech laj yal:

—Sta xa yorail ta xquich' jlequilal ti vu'un ti co'ol j'elantique.
24 Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, mi mu xbaj ta lum ta xcham ti jbej sat trigoe, staoj yav jun jun o. Pero ti mi ta xchame, ta xbol ti ts'unobale.
25 Ti buch'u c'ux ta xa'i ti scuxlejal li' ta sba banomile, ja' ta xch'ay. Yan ti buch'u mu tsotsuc sc'oplal ta xa'i ti scuxlejal li' ta sba banomile, ja' ta sta scuxlejal sbatel osil.

26 Mi oy buch'u ta sc'an ta xtun cu'une, ac'o me
sts'acliun batel. Ti bu oyune tey oy ec. Ti buch'u
ta xtun cu'une, ich'bil ta muc' ta xc'ot yu'un ti
Jtote.

Ti Jesuse ta xal ti ta xchame

27 ’Mu x'ech' ta xca'i ti vocole. ¿C'usi ta xcal?
¿Mi ja' ta xcal: “Tot, coltaun ti c'usi ta xc'ot ta
jtojol avi li'e”, mi xichie? Mo'oj, yu'un ja' jtu ti
jech litale —xi ti Jesuse.
28 Jech lic sc'opon Dios ti Jesuse:
—Tot, ac'o aba ta ich'el ta muc' atuc —xi.
Ja' o tey ivinaj ti oy Buch'u ta xc'opoj talel ta
vinajel ti jech ta xale:
—Laj xa cac' jba ta ich'el ta muc'. Pero yan to
velta ta xcac' jba ta ich'el ta muc' —xi ti Diose.
29 Ti cristianoetic teye laj ya'iic ti oy Buch'u
ic'opoje. Laj yalic ti ja' jun chauque. Ti yan
xtoque ta xalic ti ja' ic'oponat yu'un jun ángel.
30 Jech laj yal ti Jesuse:
—Ma'uc ta jventa vu'un ti oy Buch'u ic'opoj laj
ava'iique. Yu'un ja' ta aventaic ti vo'oxuque.
31 Avi tana un, ta xlic yich' chapanel ti cristia-
noetique. Ja' jech xtoc ja' xa yorail ti ta xich' jipel
loq'uel ti buch'u ta spas mantal li' ta banomile.
32 C'alal ta sta yorail ta xquich' jipanel ta
cruze, vu'un ta jtijbe talel yo'nton scotol ti
cristianoetique —xi ti Jesuse.
33 Ti va'i s'elan laj yal ti Jesuse, ja' ta xac' ta
na'el ti c'u s'elan ta xchame.
34 Ti cristianoetique jech laj yalic:
—Oy bu ca'binojcutic ti c'alal ta x'ech sq'uelel
slibroal ti mantal cu'uncutique ti cuxul o sbatel

osil ti Cristoe. Mi vo'ot ti Cristoote, ¿c'u cha'al ta
xaval ti ta xquich' milel ti vu'un co'ol j'elantique,
ti xachie? ¿Buch'uot un cha'e? —xutic.
35 Jech laj stac' ti Jesuse:
—Ti luze li' to oy ta atojolique, pero mu xa
jaluc. Xanavanic ta luz yo' to oy ta atojolic, yo'
jech mu ch'ayaluc avo'ntonic xastaoxuc ti ic'al
osile. Yu'un ti buch'u ta xanav ta ic'al osile, mu
sna' bu ta xbat.
36 Ch'unic ti luze yo' to li' va'al ta atojolique, yo'
jech ta xac'otic ta snich'nab ti luze —xi ti Jesuse.
C'alal jech laj yal taje, ibat ti Jesuse. Ba snac'
sba.

Ti j'israeletique mu xich'ic ta muc' ti Jesuse

37 Ac'o mi laj yac' iluc smuc'ul stsatsal ti Jesús
ta stojol ti j'israeletique, pero mi ja'uc xch'unic.
38 Ti jech taje, ja' ic'ot ta pasel jech chac c'u
cha'al laj sts'iba comel ti j'alc'op Isaíase:
Cajval, ¿buch'u ta xch'un ti c'usi ta xcaltique?
¿Buch'u ta xch'un ti smuc'ul stsatsal ta x'ac'bat
yile?
xi ti Isaíase.
39 Oy smelol ti c'u cha'al mu xch'unique. Yu'un
jech ono'ox laj sts'iba xtoc ti Isaíase:
40 Laj jmacbe satic, laj yijubtasbe yo'ntonic,
yo' mu xilic, yo' jech mu xa'iic ta yo'ntonic,
yo' jech mu xtal yac' sbaic ta poxtael ta jtojol,
xi ti Dios ti laj sts'iba ti Isaíase.
41 Jech laj yal ti Isaíase, ja' ti laj yilbe slequilal
yutsilal ti Jesuse. Ja' jech xtoc laj yalbe sc'oplal.
42 Manchuc mi oy j'israeletic ti muc bu laj
xch'unique, pero oy ep ti laj xch'unic ti ja'
Jcoltavanej ti Jesuse. Oy jlom jpasmantaletic

laj xch'unic xtoc. Pero mu xal sbaic, yu'un ta
xi'ic ti ta xjipatic loq'uel ta ch'ul na yu'un ti
jfariseoetique.
43 Yu'un ti stuquique ja' lec ta xa'iic ti ich'bilic
ta muc' yu'un ti cristianoetique. Ja' mu sc'anic ti
ta x'ac'atic ta ich'el ta muc' yu'un ti Diose.

Ta sventa sc'op Jesús ta staic chapanel ti cristianoetique

44 Jech tsots lic yal ti Jesuse:

—Ti buch'u ta xisch'une, ma'uc no'ox ta
xisch'unun. Ta xch'un ti Jtot ti buch'u laj stacun
talele.
45 Ti buch'u ta xiyile, ta xil xtoc ti Buch'u laj
stacun talele.
46 Vu'unun ti luz ti lital ta banomile yo' jech ti
buch'u ta xisch'unune, mu xcomic ta ic'al osil.
47 Ti buch'u ta xa'i ti jc'ope, pero ti mi mu
xch'une, ma'uc vu'un ta jchapan. Yu'un ti vu'une
lital coltavancun. Ma'uc lital chapanvancun.
48 Ti buch'u ta xisbajune, ti mu xich' ta muc'
ti jc'ope, ta xa xich' chapanel yu'un ti jc'op ta
slajebal c'ac'ale.
49 Yu'un mu ta jmantaluc no'ox jtuc ti c'u s'elan
ta xic'opoje. Ti c'u s'elan ta xic'opoje, ti c'u
s'elan ta xichanubtasvane, ja' ta smantal ti Jtot
ti Buch'u laj stacun talele.
50 Jna' lec ti c'u s'elan laj yalbun talel ti Jtote, ja'
sventa cuxlejal sbatel osil. Jech o xal ti c'u s'elan
ta xcale co'ol jech chac c'u cha'al laj yalbun talel
ti Jtote —xi ti Jesuse.

13

Ti Jesuse ta spocbe yacan ti yajchanc'optaque

1 Ja' xa yac'ubalil ti q'uin Colele. Sna'oj xa ti
Jesuse ti c'ot xa yorail ta xicta comel ti banomile,
ti ta sut batel ta stojol ti Stote. Ti stuque laj ono'ox
xc'uxubin ti yajchanc'optac ti li' ta banomile.
Pero ta to xac'be yil más ti sc'uxul yo'ntone.
2 Ti yorail ta xve'ique, tijbat xa yo'nton yu'un
pucuj ti Judas Iscariotee, ti ja' snich'on ti Simone,
ti ja' ta xac' ta c'abal ti Jesuse.
3 Ti Jesuse sna'oj xa ti ac'bat xa ta sc'ob yu'un
stot scotol ti c'usitic oye. Yu'un ti stuque liquem
talel ta stojol ti Diose. Tey ta sut batel ta stojol
xtoc. Pero ep c'ux ta xa'i ti yajchanc'optaque.
4 Ti Jesuse lic va'iuc ti jech chotol ta mexae. Laj
sloc' ti scha'lomal sc'u'e. Tey laj stsac jun toalla.
Lic sts'ot ta schucbenal.
5 Ts'acal to un, lic sq'ueb vo' ta pocob c'obal.
Tey lic spocbe yacan ti yajchanc'optaque. Tey laj
scusbe yacan ta toalla ti tey ts'otol ta schucbe-
nale.
6 C'alal jech lic pocbatuc yacan ti Simón Pedroe,
ti stuque jech laj yal:
—Cajval, ¿mi vo'ot ta xapocbun ti coque? —xi
ti Pedroe.
7 Jech laj stac' ti Jesuse:
—Avi tana li'e mu xava'ibe smelol ti jech ta
jpase. Pero ts'acal to ta xlic ava'ibe smelol
—x'utat.
8 Ti Pedroe jech laj yal:
—Mi ja'uc ta xcac' apoc ti coc vu'une —xi ti
Pedroe.
Jech laj yal ti Jesuse:

—Ti mi mu'yuc ta jpocbote, mu xu' jchi'in jbatic —x'utat.

9 Ja' yu'un un, jech laj yal ti Simón Pedroe:

—Ma'uc no'ox xapocbun ti cacane, Cajval. Ja' jech xtoc pocbun ti jole, ti jc'obe —xi ti Pedroe.

10 Ti Jesuse jech laj yal:

—Ti Buch'u naca to atineme, mu xa persauc ta xich' poquel sjunul. Ja' xa no'ox ta xich' pocbel ti yacane, yu'un pocbil xa sjunul. Ti vo'oxuque pocbiloxuc xa, ac'o mi mu acotolicuc —x'utat.

11 Ti mu'yuc pocbiloxuc acotolic ti xie, yu'un sna'oj ti oy buch'u ta x'ac'van ta c'abale.

12 C'alal jech laj yo'nton ta spocbel yacan ti yajchanc'optaque, ti Jesuse tey lic slap ti sc'u'e. Tey bat chotluc ta mexa yan velta. Jech laj yal:

—¿Mi laj ava'ibeic smelol ti jech laj jpas ta atojolique?

13 Jchanubtasvanej, Cajval, ti xavuticune. Melel ava'uquic, yu'un vu'unun.

14 Ti Vu'un Jchanubtasvanejun Ajvalilun avu'unique laj xa jpoc ti avacanique. Ti vo'oxuque jech me xapocbe abaic avacanic ta jujun tal.

15 Yu'un laj xa cac' avilic yo' jech ta xapasic jech chac c'u cha'al laj jpase.

16 Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ti mosovile, ma'uc cajal ta xac' sba ta stojol ti yajvale. Ti buch'u tacbile, ma'uc cajal ta xac' sba ta stojol ti jtacvaneje.

17 Ti mi ta xava'ibeic smelol ti jech laj jpase, ti mi ta xapasic xtoc jech chac c'u cha'al laj cac' avilique, xamuyubajic no'ox.

18 ’Ti jech laj calboxuc taje, ma'uc acotolic.
Yu'un jna'oj ti buch'utic t'ujbil cu'une. Pero
yu'un tsots sc'oplal ta xc'ot ta pasel jech chac c'u
cha'al ts'ibabil ta sc'op Diose: “Ti buch'u ti jmoj
ta xive' schi'uque ijoybij ta cajcronta”, ti xie.
19 C'alal ta xavilic ti jech ta xc'ot ta pasele,
jpoco'alojboxuc xa ono'ox ava'iic yo' jech ta
xach'unic ti Buch'uun ta melele.
20 Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ti buch'u ta
xich' ta muc' ti buch'u ta jtac batele, vu'un ta
xiyich'un ta muc'. Ti buch'u ta xiyich'un ta
muq'ue, ta xich' ta muc' ti Buch'u laj stacun talele
—xi.

Ti Jesuse ta xal ti ta x'ac'van ta c'abal ti Judase (Mt 26:20-25; Mr 14:17-21; Lc 22:21-23)

21 C'alal jech laj yale, ti Jesuse lic ochuc ta at
o'nton. Jech jamal laj yal:
—Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, oy jun
avu'unic ti ta xiyac' ta c'abale —xi ti Jesuse.
22 C'alal jech laj ya'iic ti yajchanc'optaque, lic
sq'uel sbaic ta jujun tal. Yu'un mu sna'ic buch'u
sc'oplal ti jech ta xale.
23 Oy jun yajchanc'op ti tey nopol ta xve'
schi'uque, ti c'ux ta xa'i sbaic schi'uc ti Jesuse.
24 Ti Simón Pedroe lic spas seña ti ac'o sjac' ti
buch'u sc'oplal ta xalbe taje.
25 Jech ti stuque más to laj snaban sba ta sts'el
ti Jesuse. Jech laj yalbe:
—¿Buch'u, Cajval? —xi.
26 Ti Jesuse jech laj stac':
—Ta jts'aj juteb pan ta sets'. Ti buch'u ta
xcac'be ta xavile, ja' me umbi —xi.

Jech o xal laj sts'aj ti juteb pane. Tey laj yac'be
ti Judas Iscariotee, ti ja' snich'on ti Simone.
27 C'alal jech laj stsac pan ti Judase, ta ora no'ox
och' ti pucuj ta yo'ntone. Jech laj yal ti Jesuse:
—Paso me ta ora ti c'usi ta ono'ox xapase —xut.
28 Ti buch'utic tey ta xve'ic ta mexae, mi junuc
laj ya'ibeic smelol ti va'i s'elan laj yal ti Jesuse.
29 Oy jlom laj snopic ti ipasat ta mantal yu'un
ti Jesuse ti ac'o bat sman talel ti c'usi ta xtun
yu'unic ta sventa ti q'uine. Oy jlom laj snopic ti
oy c'usi ta xac'be ti me'unetique, yu'un ja' yich'oj
ta sventa yavil taq'uin ti Judase.
30 C'alal jech laj stsac pan ti Judase, loc' batel.
Ac'obaltic xa.

Ti ach' mantale

31 C'alal loc' xa batel ti Judase, ti Jesuse jech laj
yal:
—Avi tana un, ti vu'un co'ol j'elantique ta
xvinaj ti jlequilale. Jech xtoc ta xvinaj yutsilal
ti Diose ta sventa ti c'usi ta xc'ot ta jtojole.
32 Ti mi jech ta xvinaj yutsilal ti Dios ta jtojol ti
co'ol j'elantique, jech o xal un, ti Diose ta xac' ta
ilel ti jlequilal cutsilale. Jutuc xa sc'an ta xa xc'ot
ta pasel.
33 Jnich'nabtac, mu xa jaluc li' oyun ta ato-
jolique. Ta xasa'icun, pero co'ol ta xacalboxuc
ava'iic jech chac c'u cha'al laj calbe ya'iic ti
j'israeletique: “Mu xu' xabatic ti bu ta xibate”,
ti xcutic ono'oxe.
34 Ta xcac'boxuc comel ti ach' mantal li'e: C'ux
me xava'i abaic ta jujun tal jech chac c'u cha'al
c'ux laj ca'ioxuc. Ja' me jech c'ux xava'i abaic ta
jujun tal ti vo'oxuc une.

35 Ti mi jech c'ux ta xava'i abaique, scotol ti
cristianoetique ta xilic ti ja' cajchanc'opoxuque
—xi ti Jesuse.

Ti Jesuse ta xalbe ti Pedro ti ta xmucat ta yo'ntone
(Mt 26:31-35; Mr 14:27-31; Lc 22:31-34)

36 Ti Simón Pedroe jech laj sjac'be ti Jesuse:
—¿Bu ta xabat un, Cajval? —xi.
Jech laj stac' ti Jesuse:
—Ti bu ta xibate, mu to xu' xabat avi li'e. Pero
ta xats'acliun ono'ox —xi ti Jesuse.
37 Ti Pedroe jech laj yal:
—¿C'u cha'al ti mu to xu' ta jts'acliot batel avi
li'e, Cajval? Yu'un chapalun xa ta xcac' jba ta
milel ta aventa —xi ti Pedroe.
38 Ti Jesuse jech laj stac'be:
—¿Mi melel ti chapalot xa ta xavac' aba ta
milel ta jventae? Ta melel ta xcalbot ava'i, laj
xa ox amucun ta avo'nton oxib velta ti c'alal mu
to ta x'oc' ti cotse —xi ti Jesuse.

14

Ja' sbelal Dios ti Jesuse

1 Ti Jesuse jech laj yalbe ya'iic ti ya-
jchanc'optaque: —Mu me xchibaj avo'ntonic ti
vo'oxuque. Ch'unic me ti Diose. Ch'unicun ec.
2 Ti bu nacal ti Jtote, ep naetic tey yo' xu' ta
xijnaquiotic. Ati yu'unuc mu'yucuque, laj xa
calboxuc ava'iic ti jechuque. Jech o xal un, ta
xibat ta smeltsanel ti bu ta xac'otique.
3 C'alal mi laj xa jmeltsan comel ti bu ta
xac'otique, ta xisut talel yan velta yo' jech ta

xquic'oxuc batel, yo' jech tey oyoxuc ti bu oyun
eque.
4 Ti vo'oxuque xana'ic ti bu ta xibate schi'uc
xana'ic xtoc ti bee —xi ti Jesuse.
5 Ti Tomase jech laj yal:
—Mu jna'cutic ti bu ta xabate, Cajval. ¿C'usi ta
xcutcutic yo' ta jna'cutic ti bee? —xi.
6 Ti Jesuse jech laj stac'be:
—Vu'unun ti bee. Vu'unun ti melele. Ja' jech
xtoc vu'unun ti cuxlejale. Ja' no'ox ta jventa
vu'un yo' jech xu' ta xac'otic ta stojol ti Jtote.
7 Ti mi xavojtiquinicune, ja' jech xtoc xavoj-
tiquinic ti Jtote. Avi li'e, li' ta xlic avojtiquinic ti
Jtote. Yu'un li' avilojic xae —xi ti Jesuse.
8 Jech laj yal ti Felipee:
—Ac'bun quilcutic ti Totil taje, Cajval. Ja' to
jech xu' o ta xca'icutic —xi.
9 Jech laj stac' ti Jesuse:
—Felipe, jal xa li' oyun ta atojolique, ¿mi mu
to xavojtiquinicun xtoc? Ti buch'u ta xiyojtiquin-
une, ta xojtiquin ti Jtote. Jech o xal un, ¿c'u cha'al
ta xac'an ta xcac'bot avil ti Jtote?
10 ¿Mi mu xach'un ti oyun ta stojol ti Jtote, ti oy
ta jtojol ti Jtote? Ti c'usi ta xcalboxuque, ma'uc
ta xcal ta co'nton jtuc. Ja' ta jpasbe yabtel stuc ti
Jtot ti jech oy ta jtojole.
11 Ch'unic ti oyun ta stojol ti Jtote. Ja' jech xtoc
ch'unic ti oy ta jtojol ti Jtot eque. Mi mu xc'ot
ta avo'ntonic ti c'usi laj cal li'e, pero ta sventa ti
cabtele, ch'unic.
12 Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ti buch'u ta
xch'unune, ja' jech ta spas jech chac c'u cha'al

ta jpas eque. Xu' to ti ja' más jelavem ta spase.
Yu'un ta xibat ti bu oy ti Jtote.
13 Scotol ti c'usi ta xac'anbeic ti Dios ta jventae,
ta xacac'boxuc yo' jech ta jvinajesbe yutsilal Jtot
ti vu'un Nich'onilune.
14 Yu'un vu'un ta jpas ti c'usiuc no'ox ta
xac'anic ta jventae.

Ti Jesuse ta xal ti ta xac' talel ti Ch'ul Espíritue

15 ’Ti mi c'ux ta xava'iicune, ch'unic ti jman-
tale.
16 Jech ti vu'une ta jc'anbe ti Jtote ti ac'o
stac'boxuc talel ti Ch'ul Espíritu ti ja' Melele yo'
ta scoltaoxuc yo' ta xchi'inoxuc o.
17 Yan ti buch'utic lec ta xa'iic ti sba banomile
mu xu' ta xich'ic. Yu'un mu xilic, mu xoj-
tiquinic ti Ch'ul Espíritue. Yan ti vo'oxuque
xavojtiquinic. Yu'un tey oy ta atojolic. Tey ta
xcom o ta atojolic.
18 Mu xaquictaoxuc comel atuquic. Yu'un ta
xtal jchi'inoxuc.
19 Mu xa jaluc ti li' ta xiyilicun ti cristianoe-
tique. Yan ti vo'oxuque ta xavilicun. Ti jech
cuxulun ti vu'une, jech ta xacuxiic o ta jventa
ec.
20 Ti c'alal jech ta xtal ti Ch'ul Espíritue, ja' o
tey ta xana'ic ti oyun ta stojol ti Jtote, ti oyun ta
atojolic eque, ti oyoxuc ta jtojol eque.
21 Ti buch'u sna' xch'un ti jmantale ta xac' ta
ilel ti c'ux ta xiya'ie. Ti buch'u c'ux ta xiya'ie,
ja' jech xtoc c'ux ta x'a'iat yu'un ti Jtote. Jech ti
vu'un eque c'ux ta xca'i. Ta xcac' jba iluc ta stojol
—xi ti Jesuse.

22 Ti Judase, pero ma'uc ti Judas Iscariotee, jech
laj yal:

—Cajval, ¿c'u cha'al ja' no'ox ta xavac' aba iluc
ta jtojolcutic? ¿C'u cha'al mu ja'uc ta xavac' aba
iluc ta stojol ti cristianoetic li' ta sba banomile?
—xi.

23 Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Ti buch'u c'ux ta xiya'ie ta xch'un ti c'usi ta
xcale. Ta xc'uxubinat yu'un ti Jtote. Jech ti Jtote
schi'uc ti vu'une ta xinaquicutic ta stojol.
24 Ti buch'u mu c'uxuc ta xiya'ie, mu xch'un
ti c'usi ta xcale. Ti c'usi ta xcal ava'iique ma'uc
jc'op jtuc. Ja' sc'op ti Jtot ti laj stacun talele.

25 'Jech ta xcalboxuc ava'iic scotol taje yo' to li'
oyun ta atojolique.
26 Yan ti Ch'ul Espíritu ti ta stac talel ti Jtot
ta jventae, ja' ta xascoltaoxuc, ta spatboxuc
avo'ntonic, ta xaschanubtasoxuc scotol. Ja' ta
sjulesboxuc ta ajolic scotol ti va'i s'elan laj
calboxuque.

27 'Ta xibat. Ta xcac'boxuc comel smuc'ul
avo'ntonic. Ti smuc'ul avo'ntonic ti ta xcac'
comele, mu xco'olaj schi'uc jech chac c'u cha'al
ta xac' ti cristianoetic li' ta sba banomile. Jech o
xal mu me xavat avo'ntonic. Mu xaxi'ic.
28 Laj xa calboxuc ava'iic ti ta xibate. Laj
xa calboxuc ava'iic xtoc ti ta xtal jchi'inoxuc
yan veltae. Mi ta melel ti c'ux ta xava'iicune,
xamuyubajic xa jechuc ti laj ava'iic ti ta xibat ti
bu oy ti Jtote. Yu'un ti stuque ja' jelavem smuc'ul.
Mu sta ti vu'une.

29 Ja' jech ta xcalboxuc ava'iic yo' to li' oyune.
Ta jpoco'alboxuc ava'iic yo' jech ta xach'unicun
ti c'alal ta xc'ot ta pasel taje.
30 ’Mu xa jaluc ta jchi'inoxuc ta lo'il. Yu'un
ta xa xtal ti buch'u ta spas mantal li' ta sba
banomile, ac'o mi mu'yuc c'usi xu' yu'un ta jtojol.
31 Pero tsots sc'oplal ti jech ta xc'ot ta pasele,
yo' jech ta sna'ic ti cristianoetique ti c'ux ta xca'i
ti Jtote, ti ta jpas ti c'usi yalojbune. Va'lanic, batic
—xi ti Jesuse.

15

Smuc' ta aq'uil ti uvae schi'uc ti sc'ob-c'obtaque

1 Ti Jesuse jech laj yal: —Ti vu'une co'ol j'elan
jech chac c'u cha'al ti smuc' ta aq'uil ti uvae. Ti
Jtote co'ol s'elan jech chac c'u cha'al ti jchabiej
uvae.
2 Ti sc'ob-c'obtac ti uva ti mu xac' ti sate ta sboj
loq'uel. Pero ti bu lec ta xac' ti sate ta sloq'uesbe
ti sc'a'epale. Ta set loq'uel ti bu taquijemique yo'
jech ta xac' lec ti sate.
3 Ti vo'oxuque lecubtasbiloxuc xa ta sventa ti
c'u s'elan laj jchanubtasoxuque.
4 Junuc avo'ntonic ta jtojol jech chac c'u cha'al
ti jun co'nton ta atojolique. Ti jun sc'obe mu
xu' ta xac' sat ta stuc no'ox ti mi mu'yuc tsacal
schi'uc ti smuc' ta aq'uile. Ja' jech ti vo'oxuque
mu'yuc c'usi lec ta xapasic ti mi mu junuc
avo'ntonic ta jtojole.
5 ’Vu'unun ti smuc' ta aq'uile. Vo'oxuc ti sc'ob-
c'obtaque. Ti buch'u jun yo'nton ta jtojole, jun

co'nton ta stojol ec. Ep ta xac' ti sate. Yan ti mi
ch'acaloxuc ta jtojole, mu'yuc c'usi xu' avu'unic.
6 Ti buch'u ta xch'ac sba ta jtojole ta xich' setel
loq'uel. Ta xtaquij jech chac c'u cha'al sc'obtac ti
uvae. Ta xich' tsobel yo' jech ta xich' chiq'uel ta
c'oc'.
7 ’Mi staoj yav jun avo'ntonic ta jtojole, mi mu
xch'ay ta avo'ntonic ti c'u s'elan laj jchanubta-
soxuque, c'anbeic ti Dios ti c'usi ta xac'anique,
ta xa'ac'batic.
8 Ti mi lec ti c'usi ta xapasique, ta xavaq'uic
ta ich'el ta muc' ti Jtote. Ja' jech xtoc umbi, ta
xac'otic ta bats'i cajchanc'optac.
9 Ti vu'une c'ux ta xaca'ioxuc jech chac c'u
cha'al c'ux ta xiya'i ti Jtote. Tey me oyuc o ta
avo'ntonic ti c'ux ta xca'ioxuque.
10 Ti mi ta xach'unic ti jmantale, staoj yav ta
xava'iic ti sc'uxul co'ntone jech chac c'u cha'al ti
vu'un ta jch'unbe smantal ti Jtote ti staoj yav ta
xca'i ti sc'uxul yo'nton ta jtojole.
11 ’Ti jech laj calboxuc ti junuc avo'ntonic ta
jtojole, ja' ta sventa yo' jech ta xataic ti xam-
uyubajique jech chac c'u cha'al ti ximuyubaje.
Jech ta xataic ti jun yutsil ti acuxlejalique.
12 Ja' jech ti jmantal li'e: C'ux me xava'i abaic
jech chac c'u cha'al c'ux ta xca'ioxuque.
13 Ti jech ech'em c'ux ta xca'i jbatique, ja' ti
ta xcac' jbatic ta milel yu'un ti buch'u lec xquil
jbatic schi'uque.
14 Ti vo'oxuque lec ta xquil jbatic ti mi ta
xapasic ti c'usi ta xcalboxuque.
15 Ma'uc xa mosoviloxuc ta xcalboxuc. Yu'un
ti mosovile mu sna' c'usi ta spas ti yajvale. Jech

o xal un, lec xquil jbatic, xacutoxuc. Yu'un laj xa
cac'boxuc ana'ic scotol ti c'u s'elan laj yalbun ti
Jtote.
16 Ti vo'oxuque mo'coxuc laj at'ujicun. Vu'un
laj jt'ujoxuc. Laj jt'ujoxuc yo' ta xba apasic ti c'usi
leque ti ja' sventa sbatel osile. Jech ti Jtote ta
xayac'boxuc ti c'usi ta xac'anic ta jventae.
17 Jech o xal un, ja' jech ti jmantal ta xcalbox-
uque: C'ux me xava'i abaic ta jujun tal.

Ti cristianoetique xti'et sjolic ta stojol ti Jesuse schi'uc ta stojol ti yu'untaque

18 ’Ti mi ta xascrontainoxuc ti cristianoetique,
na'ic me ti jech laj scrontainicun ta ba'yele.
19 Ti co'oluc ta xapasic schi'uc ti cristianoe-
tique, c'ux ta xa'ioxuc jech chac c'u cha'al c'ux ta
xa'i sbaique. Pero ti vu'une laj jt'ujoxuc loq'uel
talel ta stojolic ti cristianoetique. Jech o xal
un, cronta ta xayiloxuc. Yu'un mu xa co'oluc
avo'ntonic schi'uc.
20 Juleso me ta avo'ntonic ti jech laj calbox-
uque: “Ti mosovile ma'uc cajal ta xac' sba ta
stojol ti yajvale”, ti xichie. Ti mi laj quich'
ilbajinele, ja' no'ox jech ta xavich'ic ilbajinel ec.
Ja' jech xtoc ti mi ta xch'unic ti cristianoetic
ti c'u s'elan laj jchanubtasoxuque, ja' jech ta
xach'unbat ac'opic ec.
21 Ti vo'oxuque ta ono'ox xavich'ic ilbajinel ta
jventa. Yu'un mu xojtiquinic ti Buch'u laj stacun
talele.
22 ’Ti cristianoetique mu'yuc smulic ti
jechuque ti manchuc lital jchanubtase. Pero

avi tana li'e, mu'yuc xa c'usi xu' spac o sc'oplal
yu'un ti smulique.
23 Ti buch'u xti'et sjolic ta jtojole, xti'et sjolic ta
stojol ti Jtot eque.
24 Mu'yuc smulic ti cristianoetic jechuque ti
manchuc laj yilic ti c'usi laj jpas ti mu'yuc buch'u
yan ti jech ta spase. Pero laj xa yilic. Manchuc
mi jech laj yilic ti c'usi laj xa jpase, pero xti'et
sjolic ta jtojol. Xti'et sjolic ta stojol ti Jtot eque.
25 Ti jech xti'et sjolic ta jtojole, ja' ic'ot ta pasel
jech chac c'u cha'al ts'ibabil ta mantal yu'unique:
"Ta jeche' no'ox xti'et sjolic ta jtojol", ti xie.
26 'Pero c'alal ta xtal ti Ch'ul Espíritu ti ja'
melele, ti ta jc'anbe talel ti Jtote, ja' ta scoltaoxuc,
ja' ta smuq'uibtasboxuc avo'ntonic. Yu'un ti
Ch'ul Espíritue ja' ta xalboxuc ava'iic ti jc'oplale.
27 Ja' jech ti vo'oxuc eque ta xavalbeicun
jc'oplal yu'un ta sliquebal ono'ox laj achi'inicun
talel.

16

1 'Jech ta xcalboxuc ava'iic yo' jech mu xchibaj
avo'ntonic c'alal mu'yuc li' oyune.
2 Yu'un ta xavich'ic jipel loq'uel ta ch'ul na'.
Ta xc'ot ta pasel xtoc ti mi oy buch'u ta xasmilox-
uque, ta snopic ti ja' jech ta xtunic yu'un ti Diose.
3 Ti jech ta spasboxuque, yu'un mu xojtiquinic
ta j'ech'el ti Jtote. Mi ja'uc ta xiyojtiquinic ec.
4 Ti c'alal ta xavilic ti jech ta xc'ot ta pasele,
ja' me juleso ta ajolic ti jech ono'ox laj calboxuc
ava'iique.

Jech yabtel ta spas ti Ch'ul Espíritue

’Ta sliquebal, mu'yuc laj calboxuc ava'iic ti ta
xavich'ic ilbajinele, yu'un li' to jchi'inojoxuque.
5 Pero avi tana li'e, tey ta xibat ta stojol ti
Buch'u laj stacun talele. Ti bu ta xibate, mu'yuc
buch'u junucal avu'unic ta sjac' ti bu ta xibate.
6 Yu'un ja' no'ox la'ochic ta at o'nton yu'un ti
jech laj calboxuc taje.
7 Ti jech ta xibate, jamal ta xcalboxuc ava'iic
ti ja' más leque. Yu'un ja' alequilalic. Yu'un
ti mi mu xibate, mu xtal ta atojolic ti Buch'u
ta scoltaoxuque, ti ta xac' smuc'ul avo'ntonique.
Yan ti mi libate, ta jtac talel.
8 C'alal jech ta xtal ti Ch'ul Espíritue, ja' ta
xac'be sna'ic ti cristianoetique ti oy ti smulique.
Ja' jech xtoc ta x'ac'bat sna'ic ti oy jun lequilale.
Ja' jech xtoc ta x'ac'bat sna'ic ti ta xich'ic cha-
panel yu'un ti Diose.
9 Oy smulic, ja' ti mu xisch'unicune.
10 Tey ta xilic ti oy jun lequilale, yu'un ti vu'une
ta xibat ti bu oy ti Jtote. Jech ti vo'oxuque, slajeb
xa ti li' aq'uelojbeicun ti jsate.
11 Tey ta x'ac'bat sna'ic ti chapanel yu'un ti
Diose, yu'un laj xa yich' chapanel ta yich'el
castigo ti jpasmantal yu'un ti sba banomile.

12 ’Ac'o mi oy to ep ti c'usi ta jc'an ta xcalboxuc
ava'iique, pero mu to xu' xava'ibeic ti smelole.
13 C'alal ta xtal ti Ch'ul Espíritu ti ja' melele,
ja' ta xac'boxuc ana'ic scotol ti melele. Mu ta
yo'ntonuc stuc ti c'usi ta xale. Ja' ta xal ti c'usi ta
x'albat yu'un ti Jtote. Ja' jech xtoc ta xac'boxuc
ana'ic ti c'usitic ta to xc'ot ta pasele.
14 Ti Ch'ul Espíritue ja' ta xiyac' ta ich'el ta

muc'. Yu'un ti c'usitic laj cal laj jpase, ja' ta xac'boxuc ana'ic scotol.
15 Scotol ti c'usitic oy yu'un ti Jtote, ja' cu'un ec. Jech o xal un, laj calboxuc ava'iic sc'oplal ti Ch'ul Espíritue, yu'un ja' ta xich' ta sventa ti c'usitic oy cu'une, yo' jech ta xac'boxuc avojtiquinic ti vo'oxuque.

Ti at o'ntone ta xlic joybijuc ta muyubajel

16 ’Mu xa jaluc ti ta xavilicun li'e. Ts'acal to ta xlic avilicun. Yu'un ta xibat ti bu oy ti Jtote —xi ti Jesuse.
17 Oy jlom ti yajchanc'optaque jech lic sjac'be sbaic ta jujun tale:
—¿C'usi smelol ti jech ta xal taje? Yu'un ta xal ti mu xa ja'uc ti li' ta jq'ueltique. Ja' jech xtoc ta xal ti ts'acal to ta xlic jq'ueltique. ¿C'usi taje ti ta xbat ti bu oy ti Totile?
18 “Mu xa jaluc”, ti xie. ¿C'usi smelol ta xal? Mu xca'itic smelol ti jech ta xc'opoje —xiic ti yajchanc'optaque.
19 Ti Jesuse laj yil ti oy c'usi ta xjac'bate. Jech o xal jech laj yal:
—Laj cal: “Mu xa jaluc ti ta xavilicun li'e. Ts'acal to ta xlic avilicun”, ti xichie. ¿Mi ja' ta xajac'be abaic ta sventa ti jech laj cale?
20 Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, ta xlic oc'anic. Ta xavat avo'ntonic. Yan ti cristianoetic ti uninbilic yu'un ti sba banomile ta xlic muyubajicuc. Ti jech ta xavat avo'ntonique, ta xlic joybijuc ta smuyubajel avo'ntonic.
21 C'alal ta svoq'ues yol ti jun antse, mu x'ech' ta xa'i ti svocole. Yu'un sta xa yorail ti sc'uxule. Ts'acal to un, mi voc' xa ti yole, ta xch'ay ta

yo'nton ti sc'uxule. Yu'un xmuyubaj xa ti lec voc'
ti yole.
22 Ja' jech ti vo'oxuque, mu x'ech' ta xava'iic
ti avocolique. Pero c'alal ta xisut talel
jq'ueloxuque, ta xlic muyubajuc ti avo'ntonique.
Ja' jun smuyubajel avo'ntonic ti mu'yuc buch'u
xaspojboxuque.
23 ’C'alal jech ta xc'ot sc'ac'alil taje, mu'yuc
xa c'usi ta xajac'beicun. Ta melel ta xcalboxuc
ava'iic, scotol ti c'usi ta xac'anbeic ti Jtot ta
jventae, ta xayac'boxuc.
24 Avi li'e mu to c'usi ac'anojbeic ti Jtot ta
jventae. Pero c'anic. Jech ta xavich'ic ec, yo' jech
ta xataic ti smuyubajel avo'ntonique.

Ti Jesucristoe tsal yu'un ti sba banomile

25 ’Ta babac'op laj jc'oponoxuc to ox. Pero
ta sta yorail ti ma'uc xa ta babac'op ta
jc'oponoxuque. Yu'un jamal ta xcalboxuc ava'iic
liquel sc'oplal ti Jtote.
26 Ti jech c'ac'al taje c'alal ti oy c'usi ta
xac'anbeic ti Jtot ta jventae, mu xa persauc ti ta
jc'anbe vocol ti Jtot ta aventaique.
27 Yu'un ti Jtote c'ux ta xaya'ioxuc. C'ux ta
xa'ioxuc, ja' ti c'ux ta xava'iicune. Ja' jech xtoc
laj ach'unic ti liquemun talel ta stojol ti Diose.
28 Lilic talel ta stojol ti Jtote yo' jech lital li' ta
sba banomile. Avi tana un, ta xquicta comel ti
sba banomile. Ta xisut batel ti bu oy ti Jtote —xi
ti Jesuse.
29 Ti yajchanc'optaque jech laj yalic:
—Avi tana un, jamal ta xavalbuncutic. Yu'un
ma'uc xa ta babac'op ta xac'opoj.

30 Ta xquilcutic ti ta xana' scotole. Yu'un mu xa
persauc ta jac'botcutic. Jech o xal ta jch'uncutic
ti liquemot talel ta stojol ti Diose —xutic.
31 Jech laj stac' ti Jesuse:
—¿Mi jech ta xach'unic tana li'e?
32 Ja' xa yorail tana li' une ti tan puc ta xabatic
ti vo'oxuque. Yu'un ta xavictaicun comel jtuc.
Pero mu jtucuc ta xicom. Yu'un xchi'inojun ti
Jtote.
33 Ja' jech laj calboxuc av'iic taje, yo' jech
jun avo'ntonic ta jtojol. Yu'un ti li' ta sba
banomile ta xlic avich' avocolic. Pero tsotsanic
me. Yu'un tsal xa cu'un ti sba banomile —xut ti
yajchanc'optaque.

17

Ti Jesuse ta sc'oponbe Dios ta stojol ti yajchanc'optaque

1 Ti c'alal laj c'opojuc ti Jesuse, tey laj sq'uel
muyel ti vinajele. Jech laj yal:
—Sta xa yorail, Tot, ac'o ta ich'el ta muc' ti
Anich'onune yo' jech ta xac'ot ta ich'el ta muc'
ti Anich'onun eque.
2 Yu'un avac'ojbun cabtel ti jbainoj scotol ti
cristianoetique yo' jech ta staic scuxlejalic sbatel
osil ti buch'utic laj avac'bune.
3 Ti jech ta staic ti scuxlejalic sbatel osile, ja'
ta sventa ta xyojtiquinot ti atuc no'ox Diosot
ta melele, schi'uc ta xiyojtiquinicun ti vu'un
Jcoltavanejun ti laj atacun talele.
4 ’Ti vu'une laj xa cac'ot ta ich'el ta muc' li'
ta sba banomile. Ja' jech xtoc tsuts xa cu'un ti
cabtel ti laj avac'bun jpase.

5 Avi tana un, Tot, ac'un ta ichel ta muc' ti tey ta
atojole jech chac c'u cha'al quich'oj to ox ta atojol
ti c'alal mu'yuc to ox meltsajem ti banomile.

6 ’Ti buch'utic laj xa at'uj loq'uel ti li' ta sba
banomile, ti laj avac'bune, laj xa cac'be sna'ic ti
Buch'uot ta melele. Ti buch'utic laj avac'bune
ja' avu'un ono'ox. Ja' jech xtoc laj xa xch'unic ti
ac'ope.
7 Scotol ti c'usi laj xa avac'bune, avi tana un,
laj xa sna'ic ti tey liquem talel ta atojole.
8 Yu'un laj xa calbe ya'iic ti ac'op ti laj
avac'bune. Jech ti stuquique laj xa xch'unic. Laj
yilic ti ta melel liquemun talel ta atojole. Jech o
xal un, ta xch'unic ti laj atacun talele.

9 ’Ta xa jc'anbot vocol yu'unic ti buch'utic laj
avac'bune. Ma'uc ta jc'anbot vocol yu'unic ti
buch'utic ventainbilic yu'un ti sba banomile. Ja'
no'ox ta jc'anbot vocol yu'unic ti buch'utic laj
avac'bune. Yu'un ja' avu'untac.
10 Scotol ti cu'untaque, ja' avu'un. Ti
avu'untaque, ja' cu'un ec. Ja' jech xtoc ti cutsilale
xojobin ta stojolic.

11 ’Mu xa li'uc ta xicom ta sba banomile. Yan
ti stuquique li' ta xcomic ta sba banomile. Yu'un
ta xtal jchi'inot, Jch'ul Tot. Chabio me ta amuc'ul
ta atsatsal ti buch'u laj xa avac'bune, yo' jech
co'oluc yo'ntonic jech chac c'u cha'al ti vo'otique.
12 Ti c'alal laj jchi'in li' ta banomil ti buch'utic
laj avac'bune, lec laj jchabi ta sventa ti amuc'ul
atsatsale. Mi junuc ich'ay. Ja' no'ox ich'ay ti
buch'u ch'ayem xa ono'oxe yo' ta xc'ot ta pasel
jech chac c'u cha'al ts'ibabil ta ac'ope.

13 ’Avi tana un, tey xa ta xital ti bu oyote.
Pero yo' to li' oyun ta banomile jech ta jc'oponic
comel ti buch'utic laj xa avac'bune, yo' jech ta
staic ti xmuyubaj yo'ntonic jech chac c'u cha'al
ti vu'une.
14 Laj xa calbe ya'i ti ac'ope. Pero crontainbilic
yu'un ti cristianoetique. Yu'un ti stuquique mu
xa co'oluc yo'ntonic schi'uc ti cristianoetique
jech chac c'u cha'al ti vu'une ti mu co'oluc
co'nton schi'uque.
15 Ma'uc ta jc'anbot ti ta xach'ac loq'uel ta
stojol ti cristianoetique. Yu'un ja' no'ox ta
jc'anbot vocol ti ta xapoj yo' jech mu stsalatic
yu'un ti pucuje.
16 Jech chac c'u cha'al ti vu'un ti mu co'oluc
co'nton schi'uc ti cristianoetic li' ta banomile, ja'
jech ti stuqique, mu xa co'oluc yo'ntonic schi'uc
ti cristianoetique.
17 Ti buch'utic laj avac'bune, lecubtaso atuc ta
sventa ti melele. Ti ach'ul c'ope, ja' ti melele.
18 Jech chac c'u cha'al laj atacun talel ta stojol ti
cristianoetique, ja' jech ti stuquique ta jtac batel
ta stojol ti cristianoetique.
19 Ta sventa ti stuquique jech ta xcac' jba ta
avoc ta c'ob yo' jech ta xitun avu'un, yo' jech ti
stuquique lecubtasbilic ta xc'otic ta jventa.
20 ’Ma'uc no'ox ta jc'anbot vocol yu'un ti
stuquique. Ja' jech xtoc ta xa jc'anbot vocol
yu'unic ti buch'utic ts'acal to ta xlic xch'unicun
ta sventa ti ta xlic ya'iic ti ac'op ti ta x'albatique.
21 Ta jc'anbot vocol ti scotolicuc ti co'oluc o
ti yo'ntonique. Ti junuc yo'ntonic ta jtojoltique
jech chac c'u cha'al ti oyot ta jtojole, ti oyun ta

atojol eque, Tot. Ta jc'an ti co'oluc ti yo'ntonique,
yo' jech ta xch'unic ti cristianoetique ti vo'ot laj
atacun talele.
22 Laj xa cac'be yich'ic ti jlequilal ti laj
avac'bune yo' jech jun yo'ntonic jech chac c'u
cha'al ti junotique.
23 Tey oyun ta stojolic jech chac c'u cha'al oyot
ta jtojole yo' jech ti stuquique ta xc'otic ta jun
yo'ntonic ta jbel sc'oplal. Jech ti cristianoetique
ta xlic yilic ti vo'ot laj atacun talele, ti toj c'ux ta
xava'ie jech chac c'u cha'al c'ux ta xava'iune.
24 ’Tot, ti buch'utic laj xa avac'bune, ta jc'an
ti tey oyicuc ti bu ta xic'ote, yo' jech ta xilic ti
jlequilal ti laj avac'bune. Yu'un ac'uxubinojun
ono'ox ti c'alal mu'yuc to ta xlic meltsajuc talel
ti banomile.
25 Jch'ul Tot, ti cristianoetic ti buch'utic sven-
tainojic ti sba banomile mu xayojtiquinot. Ti
vu'une xacojtiquin. Ti buch'u laj xa avac'bune
laj xa sna'ic ti vo'ot laj atacun talele.
26 Laj xa cac'be sna'ic ti Buch'uote. Pero ta to
xcac'be sna'ic más yo' jech ta xc'ot ta yo'ntonic
ti sc'uxul avo'nton ti oy ta jtojole, yo' jech oyun
ta stojolic —xut ti Stote.

18

Ta xchuquic batel ti Jesuse
(Mt 26:47-56; Mr 14:43-50; Lc 22:47-53)

1 C'alal laj yo'nton ta sc'oponel Dios ti Je-
suse, iloq'uic batel schi'uc ti yajchanc'optaque.
Batic ta jot sti'il uc'um Cedrón. Ti teye oy
ts'unobaltic. Tey i'ochic batel ti Jesuse schi'uc ti
yajchanc'optaque.

2 Ti Judase, ja' ti j'ac'vanej ta c'abale, xojtiquin
lec ti ts'unobaltic taje. Ja' ti ep ta velta tey ta xc'ot
stsob sbaic ti Jesuse schi'uc ti yajchanc'optaque.
3 Tey ic'ot ti Judase schi'uc soldadoetic, schi'uc
mayoletic yu'un ti temploe ti ja' tacbilic ba-
tel yu'unic ti banquilal paleetique, schi'uc ti
jfariseoetique. Chapalic batel schi'uc yabtejebic,
schi'uc yinternoic, schi'uc stojic.
4 Pero ti Jesuse sna'oj xa ono'ox scotol ti c'usi
ta xc'ot ta pasel ta stojole. Tey iloc' batel. Jech laj
sjac':
—¿Buch'u ta xasa'ic? —xi.
5 Jech laj stac' ti stuquique:
—Ja' ti Jesús ta Nazarete —xutic.
Ti Jesuse jech laj stac':
—Vu'unun —xi.
Ti Judase, ti ja' j'ac'vanej ta c'abale, tey xa
schi'uc ti jtsacvanejetique.
6 C'alal vu'unun ti xi ti Jesuse, sutic ta sval-
opatic ti jtsacvanejetique. Tey ilomic ta lum.
7 Ti Jesuse jech laj xcha'jac':
—¿Buch'u ta xasa'ic? —xi.
Ti stuquique jech laj yalic:
—Ja' ti Jesús ta Nazarete —xiic.
8 Ti Jesuse jech laj yal:
—Laj xa calboxuc ava'iic ti vu'unune. Mi
vu'un ta xasa'icune, ch'an utic ti jchi'iltaque, ac'o
baticuc —xi.
9 Ti jech laj yale, ja' ta sventa yo' ta xc'ot ta
pasel jech chac c'u cha'al laj yal stuc ti Jesuse: “Ti
buch'utic laj yac'bun ti Jtote, mu junuc ich'ayic
cu'un”, ti xie.

10 Jech ti Simón Pedroe laj snit loq'uel ti
yespada yich'oje. Laj sbojbe sbats'i chiquin ti
Malco sbie, ti ja' smosov ti banquilal palee.
11 Ti Jesuse jech laj yalbe ti Pedroe:
—Tic'o ta sna ti avespadae. Mi loc' xa ta
yo'nton ti Jtot ti ta xquich' ti jvocole, ¿mi yu'un
xavac'touc mu ta xquich' ti jvocole? —xut.

Ti Jesuse oy ta stojol ti banquilal paleetique (Mt 26:57-58; Mr 14:53-54; Lc 22:54)

12 Ti soldadoetique schi'uc ti banquilal
yu'unique, schi'uc ti mayoletic yu'un ti
j'israeletique, laj stsaquic laj xchuquic ti Jesuse.
13 Tey laj yiq'uic batel ta sna ti Anase. Ti Anase
ja' smuni' ti Caifase. Ti Caifase, ja' o sjabilal ti
tiq'uil ta banquilal palee.
14 Ti Caifás taje, ja' ono'ox ti laj yalbe ya'iic ti
j'israeletique: "Ja' lec ti ac'o chamuc jun no'ox
vinic ta sventa ti jlumaltique", ti xie.

Ti Pedroe ta smuc ta yo'nton ti Jesuse (Mt 26:69-70; Mr 14:66-68; Lc 22:55-57)

15 Ti Simón Pedroe schi'uc ti jun jchanc'ope
tijilic batel ta spat ti Jesuse. Ti jun jchanc'ope lec
ojtiquinbil yu'un ti banquilal palee. Jech o xal
un, jmoj ochic batel schi'uc ti Jesús ta yamaq'uil
sna ti banquilal palee.
16 Yan ti Pedroe tey icom ta spat ti' moc.
Jech o xal ti jun jchanc'op ti ojtiquinbil yu'un ti
banquilal palee, iloc' batel. Bat sc'opon ti me'
jq'uel ti' moque. Tey laj yac' ochuc ti Pedroe.
17 Ti me' jq'uel ti' moque laj sjac'be ti Pedroe:
—¿Mi ma'uc jun yajchanc'opot ti vinic le'e?
—xi.

Jech laj stac' ti Pedroe:
—Mo'cun —xi.
18 Toyol ti sique. Jech o xal ti mosoviletique
schi'uc ti mayoletique laj stsanic c'oc'. Tey iva'i
c'atinicuc. Jech ti Pedroe tey iva'i c'atinuc schi'uc
ti mayoletique.

Ti Jesuse ta x'ich'bat ye yu'un ti banquilal paleetique
(Mt 26:59-66; Mr 14:55-64; Lc 22:66-71)

19 Ti banquilal paleetique lic sjac'beic ti Jesuse
buch'utic ti yajchanc'optaque schi'uc c'usi ti ta
xchanubtasvane.
20 Jech laj yal ti Jesuse:
—Mu'yuc c'usi ta mucul lichanubtasvan.
Yu'un tey laj jva'an jba ta xchanubtasel ti cris-
tianoetic ta temploe, schi'uc ti ta ch'ul naetic ti
bu ta stsob sbaic ti j'israeletique.
21 ¿C'u cha'al ti vu'un ta xajac'beicune? Ja'
jac'beic ti cristianoetique. Ja' sna' stuquic ti c'u
s'elan laj jchanubtase. Ac'o yal ava'iic stuquic ti
c'u s'elan laj jchanubtase —xi.
22 C'alal jech laj yal ti Jesús taje, tey va'al jun
mayol yu'un ti temploe laj yac'be majel ta sat.
Jech laj yalbe:
—¿Mi ja' jech ta xatac'be ti banquilal pale taje?
—xut.
23 Jech laj stac' ti Jesuse:
—Ti mi oy c'usi chopol laj cale, albun ca'i ti
c'usi chopole. Yan ti mi lec ti c'usi laj cale, ¿c'u
cha'al ta xamajun? —xi.
24 Jech ti Anase chucul laj stac batel ta stojol ti
banquilal pale Caifase.

Ti Pedroe laj smuc ta yo'nton yan velta ti Jesuse
(Mt 26:71-75; Mr 14:69-72; Lc 22:58-62)

25 Ti jech tey va'al ta xc'atin ta ti' c'oc' ti Pedroe,
jech ijac'bat:
—¿Mi ma'uc jun yajchanc'opot ti vinic le'e?
—x'utat.
Ti Pedroe mu jamaluc laj yal:
—Mo'cun —xi.
26 Tey oy jun yajmosov ti banquilal palee, ti ja'
yuts' yalal ti buch'u laj sbojbe schiquin ti Pedroe.
Jech laj sjac':
—¿Mi mu lajuc quilot tey ta ts'unobaltic
schi'uc ti vinic le'e? —x'utat.
27 Ti Pedroe tey laj smuc ta yo'nton yan velta
ti Jesuse. Ja' o tey lic oc'uc ti cotse.

Ti Jesuse tey oy ta stojol ti Pilatoe
(Mt 27:1-2, 11-14; Mr 15:1-5; Lc 23:1-5)

28 Ic'bil loq'uel ti Jesuse ta sna ti Caifase.
Yic'ojic batel ta cabilto yu'un ti gobernadore. Ti
j'israeletique mu'yuc x'ochic batel ta cabilto yo'
jech mu sta smulic ti c'u s'elan liquem yu'unique,
yo' jech xu' ta xve'ic ta sventa ti q'uin Colele.
Yu'un ta xa sacub talel ti osile.
29 Jech o xal ti Pilatoe iloc' batel. Laj sjac'be ti
jchapanvanej j'israeletique:
—¿C'usi smul avu'unic ti vinic li'e? —xi.
30 Jech laj staq'uic:
—Ti mu'yucuc tsots ti smule, mu'yuc
xquic'cutic talel ta atojol ti jechuque —xutic.
31 Jech laj stac' ti Pilatoe:
—Iq'uic batel. Chapanic atuquic co'ol jech chac
c'u cha'al ta xal ti mantal avu'unique —x'utatic.
Ti j'israeletique jech laj staq'uic:

—Ti vu'uncutic j'israeluncutique mu'yuc quichojcutic mantal ti xu' ta ximilvancutique —xutic.
32 Ja' jech ic'ot ta pasel ti laj yal ti Jesús ti c'u s'elan ta xchame.
33 Ti Pilatoe cha'och batel ta cabilto. Laj yic' ochel ti Jesuse. Jech laj sjac'be:
—¿Mi vo'ot ajvalilot yu'un ti j'israeletique? —xut.
34 Jech laj yal ti Jesuse:
—¿Mi ta ajol atuc ti jech ta xajaq'ue? ¿Mi yu'un oy buch'u laj yalbot ava'i ti jc'oplale? —xut.
35 Jech laj stac' ti Pilatoe:
—¿Mi yu'un j'israelun ec? Ja' laj yac'ot ta coc ta jc'ob ti ateclumale, ti banquilal paleetique. ¿C'usi laj apas? —xi.
36 Jech laj stac' ti Jesuse:
—Ti jech Ajvalilune, ma'uc li' ta sba banomile. Ti yu'unuc ja'uque, laj xa sliques c'op ti cajchanc'optac ti jechuque, yo' jech mu xistsaquicun ti jteclumale. Pero li'e, ma'uc li' ti ta xi'och ta Ajvalilale —xi.
37 Ti Pilatoe jech laj yal:
—Ati xcaltic un cha'e, vo'ot ti ajvalilote —xi.
Jech laj stac' ti Jesuse:
—Ajvalilun jech chac c'u cha'al ta xavale. Yu'un ja' jtu ti tal voc'cun ta sba banomile, yo' tal cal ti melel ta stojol ti cristianoetique. Scotolic ti buch'utic ta xch'unic ti melele, ta xa'iic ti c'usi ta xcale —xi.
38 Jech laj stac' ti Pilatoe:
—¿C'usi ti melele? —xut.

Chapajem xa sc'oplal ti ta xich' milel ti Jesuse
(Mt 27:15-31; Mr 15:6-20; Lc 23:13-25)

C'alal jech laj sjaq'ue, iloc' batel ti Pilatoe. Bat sc'opon ti j'israeletique. Jech laj yal:

—Mu jutebuc laj jtabe smul ti vinic li'e.

39 Ti vo'oxuque jech stalel liquem avu'unic ti ta yorail q'uin Colele ta xac'anic ti ta jcolta batel jun jchuquele. Jech o xal un, ¿mi ja' ta xac'anic ti ta jcolta batel ti ajvalil avu'unic ta xavalique? —x'utatic.

40 Ta jech to yepal jech lic avanicuc scotolic:

—Mu xacolta le'e. Ja' coltao batel ti Barrabase —xutic.

Ti Barrabás taje ja' jun j'elec'.

19

1 Jech o xal ti Pilatoe laj yal mantal ti ac'o yich' tsitsel ta nucul ti Jesuse.

2 Jech ti soldadoetique laj yac'beic slap xotbil ch'ix ta sjol ti Jesuse. Ja' jech xtoc laj yac'be slap c'u'il ti ic'ic' losantic sba stsajale.

3 Ts'acal to un, lic sjoy sbaic ta slabanel ti Jesuse. Jech laj yalic:

—Toj lec muc' ta ajvalilot yu'un ti j'israeletique —xutic.

Ta xac'beic majel ta sat.

4 Ti Pilatoe cha'loc' batel. Jech laj yal:

—Q'uel avilic, ta xquic' loq'uel tal ti vinique. Ta jva'an ta atojolic yo' jech ta xava'ic ti mu jtabe jutebuc ti smule —xut.

5 Jech ti Jesuse slapoj loq'uel ti xotbil ch'ix ta sjole schi'uc ti c'u'il ti ic'ic' losantic sba stsajale. Ti Pilatoe jech laj yal:

—Li' oy ti vinique —xi.
6 C'alal jech laj yilic ti banquilal paleetique
schi'uc ti mayoletique, jech lic avanicuc:
—¡Jipano ta cruz! ¡Jipano ta cruz! —xiic.
Ti Pilatoe jech laj yal:
—Ba jipanic ta cruz ti vo'oxuque. Yu'un mu
jtabe jutebuc smul ti vinic li'e —xi.
7 Ti j'israeletique jech laj staq'uic:
—Oy mantal cu'uncutic. Ti mantal
cu'uncutique ta xal ti ac'o chamuque. Yu'un
ta sbis sba ta Snich'on Dios —xiic.
8 C'alal jech laj ya'i ti Pilato taje, más to och
xi'el ta yo'nton.
9 Icha'och batel ta cabilto. Jech laj sjac'be ti
Jesuse:
—¿Bu liquemot talel? —xut.
Pero mu'yuc c'usi laj stac' ti Jesuse.
10 Ti Pilatoe jech laj yal:
—¿C'u cha'al ti mu xatac'bune? ¿Mi mu xana'
ti oy cabtel ti xu' ta jipanot ta cruze, ja' jech xtoc
ti oy cabtel ti xu' ta jpojote? —xut.
11 Jech laj stac' ti Jesuse:
—Mu'yuc c'usi xu' avu'un ta jtojol ti manchuc
laj yac'bot avabtel ti Diose. Pero ti buch'u tal
yac'un ta ac'obe, ja' toj ep smul, mu sta ti vo'ote
—xut.
12 C'alal jech laj ya'i taje, tey lic sa'olan ti Pilato
ti c'u s'elan xu' ta scolta batel ti Jesuse. Pero ti
j'israeletique jech lic yavtaic:
—Mi ta xacolta batel ti vinique, ma'uc lequil
jtunelot yu'un ti muc' ta ajvalil Césare. Buch'uuc
no'ox ti ta sbis sba ta ajvalile, ja' yajcronta ti
ajvalil Césare —xutic.

13 C'alal jech laj ya'i ti Pilato taje, laj yal mantal
ti ac'o sloq'uesic batel ti Jesús ti bu oye. Jech
ti Pilatoe tey bat chotluc ta chapanobbail ti ja'
Gabata sbi ta hebreo c'ope. Pacbil ton, xi ti
smelole.
14 Nopol xa batel o'lol c'ac'al ti sc'ac'alil ti mu
to ta xlic ti q'uin Colele c'alal jech laj yal ti Pilato
ta stojol ti j'israeletique:
—Li' oy ti ajvalil avu'unique —xi.
15 Pero ti stuquique jech lic avanicuc:
—¡Ac'o chamuc! ¡Ac'o chamuc! ¡Jipano ta
cruz! —xutic.
Ti Pilatoe jech laj yal:
—¿Mi yu'un vu'un ta jipan ta cruz ti ajvalil
avu'unique? —xi.
Pero ti banquilal paleetique jech laj staq'uic:
—Ja' no'ox ajvalil cu'uncutic ti Césare. Mu'yuc
yan ajvalil —xutic.
16 C'alal jech laj ya'i ti Pilato taje, laj yac' batel
ta c'abal ti Jesuse yo' jech ta xich' jipanel ta cruz.
Jech ti stuquique laj yiq'uic batel.

Ta xjipanat ta cruz ti Jesuse
(Mt 27:32-44; Mr 15:21-32; Lc 23:26-43)

17 Ti Jesuse iloc' batel, xcuchoj batel ta snequeb
ti scruzale, yo' jech ta xbat ti bu Baquil Jolil
sbiinoje. Gólgota ti sbi ta hebreo c'ope.
18 Ja' tey laj sjipanic ta cruz ti Jesuse. Tey laj
sjipanic ta cruz yan cha'vo' xtoc. Ta o'lol oy ti
Jesuse.
19 Laj yal mantal ti Pilatoe ti ac'o yich' aq'uel
sletrail ti sjol scruzale: “Jesús ta Nazaret, ja'
ajvalil yu'unic ti j'israeletique”, xi ti letrae.

20 Ep ta jmec ti j'israeletique ta sq'uelic ti c'usi
ta xal ti letrae. Yu'un ti bu laj sjipanic ta cruz ti
Jesuse nopol no'ox ti jteclume. Jech xtoc ti letrae
ts'ibabil ta hebreo, ta griego, schi'uc ta latín c'op.
21 Jech o xal ti banquilal paleetic yu'un ti
j'israeletique jech laj yalbeic ti Pilatoe:
—C'u cha'al laj ats'iba jech le'e ti ta xal:
“Ajvalil yu'un ti j'israeletique”, ti xie. Ja' lec
ts'ibao: “Ti buch'u ta xalbe sba ti ajvalilun yu'un
ti j'israeletique”, ti xie —xutic.
22 Ti Pilatoe jech laj stac'be:
—Ti c'usi laj xa jts'ibae, ja' jech ta xcom o —xi.
23 Ti soldadoetique, c'alal laj xa sjipanic ta cruz
ti Jesuse, laj stambeic ti sc'u'e. Laj spasic ta
chanch'ac. Jujulic laj yich'ic ti chanibique. Ja'
jech xtoc laj stsacbeic ti scotone. ¡C'u stu un! jis
no'ox jalbil. Mu'yuc ts'isbil.
24 Jech o xal ti soldadoetique jech laj yalbe
sbaic ta jujun tal:
—Altic ta jattic. Ja' lec la' jq'ueltic suerte yo'
jech ta xvinaj buch'u junucal ta xich' cu'untic
—xiic.
Ti jech taje, ja' ic'ot ta pasel jech chac c'u cha'al
ta xal ti sc'op Diose: “Laj xch'acbe sbaic ti jc'u'e.
Laj sq'uelic suerte yu'un ti jc'u'e”, ti xie. Jech
ono'ox laj spasic ti soldadoetique.
25 Ta yoc scruzal ti Jesuse tey va'al ti sme'e,
schi'uc ti schi'il ta voq'uel ti sme'e, schi'uc ti
Maríae, ti ja' yajnil ti Cleofase, schi'uc ti María
Magdalenae.
26 Ti Jesuse, ti c'alal laj yil ti sme' ti tey va'al
ta sts'el ti jun yajchanc'op ti c'uxubinbil yu'une,
jech laj yalbe ti sme'e:

—Me', tey va'al ta ats'el ti avole —xut.
27 Jech laj yalbe xtoc ti yajchanc'ope:
—Tey va'al ti ame'e —xut.
C'alal jech laj ya'i ti yajchanc'ope, laj yic' batel ta sna sme' ti Jesuse.

Ta xcham ti Jesuse
(Mt 27:45-56; Mr 15:33-41; Lc 23:44-49)

28 Sna'oj xa lec ti Jesuse ti scotol ic'ot xa ta pasel ta stojole. Ja' jech xtoc yo' ta xc'ot ta pasel jech chac c'u cha'al ta xal ti sc'op Diose jech laj yal:
—Taquin co'nton —xi.
29 Oy tey jun jarru ti noj ta ch'ail poxe. Tey laj sts'ajic ta ch'ail pox ti esponjae. Tey laj xchuquic ti esponja ta jun sc'ob hisopo te' sbie. Tey laj xtuchic muyel ta ye ti Jesuse.
30 C'alal jech laj yuch' ch'ail pox ti Jesuse, jech lic yal:
—Cuch xa cu'un scotol —xi.
Tey nijbuj, icham.

Oy jun soldado laj spajbe ta lanza xocon ti Jesuse

31 Jun xa c'ac'al sc'an ti q'uin Colele. Ti j'israeletique mu sc'anic ti tey jipil ta cruz ta xcom sbec'talic ti jmileletic ti c'ac'al ta sta sc'ac'alil ti cuxob o'ntonale. Yu'un ti sc'ac'alil cuxob o'ntonale, ja' jun c'ac'al ti ich'bil ta muc' yu'unique. Jech o xal un, laj sc'anbeic ti Pilatoe ti ac'o yal mantal ti ac'o yich'ic c'asbel sbaquil yo'ic ti buch'u jipil ta cruze, yo' jech xu' ta syalesic talel ta cruz.

32 Jech ti soldadoetique lic sc'asbeic sbaquil yo'
ti ba'yel tey jipile. Ts'acal to yich' c'asbel sbaquil
yo' ti jun ti tey jipil ta xocon ti Jesuse.
33 Pero, c'alal nopajic batel ta sts'el ti Jesuse,
laj yilic ti chamem xae. Jech o xal mu'yuc xa laj
sc'asbeic sbaquil ti yo'e.
34 Pero ti jun soldadoe laj to spajbe ta lanza
xocon sch'ilte' ti Jesuse. Ta ora no'ox iloc' talel
ch'ich' schi'uc vo'.
35 Ti buch'u laj sts'iba ti c'op li'e ti jech ta xal
taje, yu'un laj yil stuc. Melel ti c'usi ta xale. Yu'un
ja' sna' lec ta melel ti jech ta xale, yo' ta xach'unic
ec.
36 Ti jech taje yo' ta xc'ot ta pasel jech chac c'u
cha'al ta xal ti sc'op Diose: “Mu xac'asbeic mi
junuc sbaquil”, ti xie.
37 Ti ta yan sc'op Diose jech ta xal xtoc: “Ta
xilic ti buch'u laj syayijesic ta lanzae”, ti xie.

Ta xich' muquel ti Jesuse
(Mt 27:57-61; Mr 15:42-47; Lc 23:50-56)

38 Ts'acal to ti Josee, ti liquem talel ta jteclum
Arimateae, ba yich'be ye ti Pilatoe ti mi xu' ta
xich' batel sbec'tal ti Jesuse. Yu'un ti Josee ja'
jun ti xch'unoj ti Jesuse. Ja' no'ox ti ta mucule,
yu'un ta xi' yu'un ti j'israeletique. Jech ti Pilatoe
laj yac' ye ti xu' ta xich'be batel sbec'tal Jesús ti
Josee.
39 Tey ital ec ti Nicodemoe ti buch'u ay sc'opon
ta ac'obaltic ti Jesuse. Yich'oj talel nopol lajuneb
scha'vinic (30) kilo muil momoletic ti capal
schi'uc mirra, schi'uc yan muil pox ti áloe sbie.
40 Jech ti Josee schi'uc ti Nicodemoe laj spoyic
batel sbec'tal ti Jesuse. Laj slilinic ta sba manta

ti muil momoletique. Tey laj xpixic ta manta
sbec'tal ti Jesuse jech chac c'u cha'al stalelic ta
smuc sbaic ti j'israeletique.
41 Ti bu laj yich' jipanel ta cruz ti Jesuse, oy tey
jun ts'unobaltic. Ti tey ta ts'unobaltique, oy tey
jun ach' muquinal ti jombil ta tone ti mu to junuc
anima tic'bile.
42 Tey laj stiq'uic comel sbec'tal ti Jesuse. Yu'un
ti muquinale ja' nopol no'ox. Pero ma'uc no'ox
ti nopole. Yu'un ja' o xa yorail ti ta xlic sc'ac'alil
ti cuxob o'ntonal yu'un ti j'israeletique.

20

Icha'cuxi ti Jesuse
(Mt 28:1-10; Mr 16:1-8; Lc 24:1-12)

1 Ti ta sliquebal c'ac'al xemunae, sob ta jmec,
ti María Magdalenae ibat ta muquinal. Tey laj yil
ti mu'yuc xa macal ta ton ti ti' muquinale.
2 C'alal jech laj yile, ibat ta anil ti bu comem
ti Simón Pedroe schi'uc ti jun jchanc'op ti lec
c'anbil yu'un ti Jesuse. Jech laj yalbe ya'iic:
—Laj xa sloq'uesic ta muquinal ti Cajvaltique.
Mu jna'cutic bu laj yaq'uic —xi.
3 Ti Pedroe schi'uc ti jun jchanc'ope batic ta
muquinal.
4 Jmoj ibatic ta anil. Pero ti jun jchanc'ope ja'
ijelav batel ta anil. Ja' ba'yel ic'ot ta muquinal.
Ja' ts'acal to ic'ot ti Pedroe.
5 Ti jun jchanc'ope cuji sq'uel ochel ti
muquinale. Tey laj yil ti spixobil ti Jesuse. Pero
mu'yuc x'och batel.
6 C'alal ic'ot ti Simón Pedroe, och batel ta
muquinal. Tey laj yil xtoc ti spixobil ti Jesuse.

7 Ti Simón Pedroe tey laj yil ti jlic poc ti ja'
spixobil sjol ti Jesuse, lec pacbil. Pero yan o ti bu
ac'bil comele.
8 Ja' jech xtoc i'och batel ti jun jchanc'op ti
buch'u ba'yel ic'ot ta muquinale. Laj yil ti jech
ic'ot ta pasele. Laj xch'un ti icha'cuxi xa ti Jesuse.
9 Pero ti cha'vo'ique mu'yuc to bu laj ya'ibeic
smelol ti jech ta xal ti sc'op Diose ti tsots sc'oplal
ta xcha'cuxi Jesús ti xie.
10 Jech ti stuquique isut batel ta snaic.

Ti Jesuse laj yac' sba iluc ta stojol ti María Magdalenae
(Mr 16:9-11)

11 Ti Maríae tey x'oc'olet icom ta ti' muquinal.
C'alal tey ta x'oq'ue, laj scujan sba ta sq'uelel
ochel ti muquinale.
12 Laj yil cha'vo' ángeletic ti sac ti sc'u'ique.
Jun chotol ta sjol, jun chotol ta yoc ti bu to ox
tuts'ul ti Jesuse.
13 Jech laj sjaq'uic ti ángeletique:
—Ants, ¿c'u cha'al ta xa'oc'? —xiic.
Ti Maríae jech itac'av:
—Yu'un laj xa yich'ic batel sbec'tal ti Cajvale.
Mu jna' bu laj yaq'uic —xi.
14 C'alal naca to jech laj yale, tey joybij. Tey laj
yilbe sat ti Jesuse. Pero mu sna' mi ja' ti Jesuse.
15 Ti Jesuse jech laj sjac':
—¿C'u cha'al ta xa'oc', Ants? ¿Buch'u ta xasa'?
—xi.
Ti Maríae yac'touc ti ja' ti jchabiej-ts'unobale.
Jech laj yal:
—Banquil, ti mi vo'ot laj apoy loq'uel ti Cajvale,
albun ca'i bu laj avac' yo' jech ta jpoy batel —xi.

16 Ti Jesuse jech laj yal:
—María —xi.
Ti Maríae ijoybij. Jech laj yal ta hebreo c'op:
—Raboni —xi. (Jchanubtasvanej, xi ti smelole.)
17 Ti Jesuse jech laj yal:
—María, mu xapicun. Yu'un mu'yuc to muyemun batel ti bu oy ti Jtote. Batan, ba albo ya'i ti quermanotaque ti ta ximuy batel ti bu oy ti Jtote, ti ja' Atotic eque, ti ja' Dios cu'une, ti ja' Dios avu'unic eque —x'utat.
18 Jech ti María Magdalenae bat yalbe ya'i ti yajchanc'optaque ti laj xa yilbe sat ti Jesuse. Ja' jech xtoc laj yalbe ya'iic ti c'u s'elan i'albat yu'un ti Cajvaltique.

Ti Jesuse laj yac' sba iluc ta stojol ti yajchanc'optaque
(Mt 28:16-20; Mr 16:14-18; Lc 24:36-49)

19 Taje, ja' o sc'ac'alil ti sliquebal c'ac'al xemunae, ti ta ac'obaltique, ja' o tey stsoboj sbaic ta na ti yajchanc'optaque. Bajalic lec ta na ta scoj xi'el yu'un ti j'israeletique. Ti Jesuse tey i'och batel, tey ic'ot sva'an sba ta o'lol yu'unic. Jech laj yal:
—Mu xaxi'ic. Junuc avo'ntonic —xi.
20 C'alal jech laj yal taje, laj yac' ta ilel ti sc'obe, ti xocone. Jech ti stuquique xmuyubajic xa ti laj yilic ti Cajvaltique.
21 Ts'acal to jech laj yal yan velta ti Jesuse:
—Junuc avo'ntonic. Jech chac c'u cha'al laj stacun talel ti Jtote, ja' jech ta xajtacoxuc batel ec —xi.
22 Jech xtoc un, ti Jesuse laj xvuch'ta ti yajchanc'optaque. Jech laj yalbe:
—Ich'ic ti Ch'ul Espíritue.

23 Ti buch'u ta xavalbe ti ch'aybil xa ti smule,
jech ch'aybil ta xc'ot. Yan ti buch'u ta xavalbe ti
mu'yuc ch'aybil ti smule, mu'yuc ono'ox ch'aybil
ti smule —xi ti Jesuse.

Ti Tomase ta sq'uel ti cha'cuxiem xa ti Jesuse

24 Ti Tomase, ti ja' jun ta slajcha'vo'al ti
yajchanc'ope, ti ja' sbiinoj vache, mu'yuc tey ti
c'alal ic'ot ti Jesuse.
25 Ti yan jchanc'opetique jech laj yalbeic:
—Laj xa quilcutic ti Cajvaltique —xutic.
Ti Tomase jech laj yal:
—Mi mu xquil ta sc'ob ti yayijem ta lauxe, mi
mu'yuc ta jtic' ochel sni' jc'ob ta yav lauxe, mi
mu'yuc ta jtic' ochel ti sni' jc'ob ta xocone, mu to
xu' ta jch'un —xi.
26 C'alal ech' xa ox vaxaquib c'ac'ale, tey
tsobolic yan velta ta jun na ti yajchanc'optaque.
Ja' to tey oy ti Tomase. Ac'o mi lec bajal ti ti' na
yu'unique, och batel ti Jesuse. Tey c'ot sva'an sba
ta o'lol yu'unic. Jech laj yal:
—Junuc avo'ntonic —xi.
27 Jech lic yalbe ti Tomase:
—Tic'o ochel ti sni' ac'ob li' ta jc'obe. Q'uelo ti
jc'obe. Tic'o ochel ti ac'ob ta jxocone. Ch'unun.
Mu teyuc no'ox xana'et —xi.
28 Jech laj stac' ti Tomase:
—Vo'ot ti Cajvalote, ti Diosot cu'une —xi.
29 Jech laj yal ti Jesuse:
—Avi tana, Tomás, ta xach'unun, ja' ti laj xa
avilune. Toj yan yutsilic ti buch'utic ti mu'yuc
laj yilicune, pero ti laj xch'unicune —xi ti Jesuse.

Ti c'u cha'al ti jech ts'ibabil ti vun li'e

30 Ti Jesuse ep to laj yac' iluc smuc'ul stsatsal
ta stojol ti yajchanc'optaque, ti mu'yuc ts'ibabil
icom ta libro li'e.
31 Pero ti c'u yepal ts'ibabil li'e, yo' jech ta
xach'unic ti ja' Cristo ti Jesuse, ti ja' Snich'on
ti Diose, yo' jech ta xataic acuxlejalic c'alal ta
xach'unique.

21

*Ti Jesuse ta xac' sba iluc ta stojol ti vucvo'
yajchanc'ope*

1 Ts'acal to un, ti Jesuse laj to yac' sba iluc ta
stojol ti yajchanc'optac ti ta sti'il nab Tiberiase.
C'alal laj yac' sba iluque, ja' jech chac c'u cha'al
li'e:
2 Tey oy jmoj tsobolic ti Simón Pedroe schi'uc ti
Tomase, ti ja' vach sbiinoje, schi'uc ti Natanaele
ti liquem talel ta jteclum Caná ti oy ta Galileae,
schi'uc ti cha'vo' snich'nab ti Zebedeoe, schi'uc
yan cha'vo' yajchanc'op ti Jesuse.
3 Ti Simón Pedroe jech laj yal:

—Ta xibat ta tsac choy —xi.

Ti schi'iltaque jech laj yalic:

—Jech ti vu'uncutique ta xba jchi'inotcutic ec
—xiic.

Tey ibatic. I'ochic batel ta jun barco. Sjunul
ac'obal ixanavic ta stsaquel ti choye. Pero
mu'yuc laj staic mi jcotuc.
4 C'alal ta xa sacub talele, ja' o tey ivul ta loq'uel
ta ti' nab ti Jesuse. Pero ti yajchanc'optaque mu
sna'ic buch'u.
5 Ti Jesuse jech laj yal:

—Queremotic, ¿mi mu'yuc laj ataic jcotuc ti choye? —xi.

Ti yajchanc'optaque jech itac'avic:

—Ch'abal —xiic.

6 Ti Jesuse jech laj yal:

—Jipic ochel ti stsacobil achoyic ta sbats'i xocon ti barcoe. Tey ta xataic talel ti choye —xi.

Ti yajchanc'optaque laj xch'unic ti jech i'albatique. Ts'acal to un, mu stac' nitel loq'uel talel ta vo' ti stsacobil schoyique, ja' ti toj noj ta choye.

7 Pero ti jun jchanc'op ti lec c'anbil yu'un ti Jesuse, jech laj yalbe ti Pedroe:

—Ja' ti Cajvaltique —xi.

Ti c'alal jech laj ya'i ti Simón Pedro ti ja' ti Cajvaltique, lic slap ta anil ti sc'u' ti sloc'oj to oxe. Ta ora no'ox tey laj sjip sba batel ta vo'.

8 Pero ti yan yajchanc'optaque ic'otic ta ti' nab schi'uc ti barcoe. Tey xjochojic talel ti stsacobil schoyique yu'un noj ta choy. Yu'un oy nan vo'vinicuc (100) no'ox metro ti ochemic batel ta yutil nabe.

9 C'alal ic'otic ta ti' nabe, tey laj staic ti x'ubet xa yac'alil ti c'oq'ue. Tey cajal jcot choy ta sba ti ac'ale. Ja' jech xtoc tey oy pan.

10 Ti Jesuse jech laj yal:

—Ich'ic talel jaycotuc choy ti naca to laj at-saquique —xi.

11 Ti Simón Pedroe imuy batel ta yut barco. Ba xjoch talel ta ti' nab ti stsacobil schoy ti noj ta muc'tic choye. O'lol schibal ciento schi'uc oxcot (153) ti choye. Manchuc mi noj ta choy ti stsacobil schoyique, pero mu'yuc xjat.

12 Ti Jesuse jech laj yal:
—La' ve'anic —xi.
Mu'yuc buch'u junucal ti yajchanc'optac laj sjac'beic ti Buch'ue. Ja' ti sna'ojic xa ti ja' ti Cajvaltique.
13 Ti Jesuse laj stsac ti pane. Laj yac'be ti yajchanc'optaque. Ja' jech laj spas schi'uc ti choye.
14 Ja' xa yoxibal velta ti laj yac' sba iluc ta stojol ti yajchanc'optaque ti c'alal cha'cuxiem xae.

Ti Jesuse ta xchi'in sbaic ta lo'il schi'uc ti Simón Pedroe

15 C'alal ilaj yo'ntonic ta ve'ele, ti Jesuse jech lic sjac'be ti Simón Pedroe:
—Simón, snich'onot ti Jonase, ¿mi más to c'uxun ta avo'nton? ¿Mi ja' mu sta ti yan li'e? —xi.
Jech laj stac' ti Pedroe:
—Jech, Cajval, ana'oj lec ti c'uxot ta co'ntone —xi.
Ti Jesuse jech laj yalbe:
—Ti mi jech c'uxun ta avo'ntone, q'uelo ti jmimitaque —xi.
16 Jech lic sjac' yan velta ti Jesuse:
—Simón, snich'onot ti Jonase, ¿mi c'uxun ta avo'nton? —xi.
Ti Pedroe jech laj stac'be:
—Jech, Cajval, ana'oj lec ti c'uxot ta co'ntone —xi ti Pedroe.
Ti Jesuse jech laj yal:
—Ti mi jech c'uxun ta avo'ntone, q'uelo ti jchijtaque —xi.
17 Ta yoxibal xa velta jech lic sjac' ti Jesuse:

—Simón, snich'onot ti Jonase, ¿mi c'uxun ta avo'nton? —xi.

Ti Pedroe och ta at o'nton, ja' ti yoxibal xa velta ti jac'bat, ¿mi c'uxun ta avo'nton? ti x'utate. Jech laj yal ti Pedroe:

—Cajval, ana'oj scotol. Xana' lec ti c'uxot ta co'ntone —xi.

Jech laj yal ti Jesuse:

—Ti mi jech c'uxun ta avo'ntone, q'uelo me ti jchijtac un cha'e.

18 Ta melel ta xcalbot ava'i, ti c'alal aqueremal to oxe, laj alap lec ac'u'. Labat ti bu ta xac'ane. Pero c'alal sta yorail ti ta xayijube, ta xalich' ti ac'obe, yan o ti buch'u ta xac' alap ti ac'u'e. Ta xic'ot batel ti bu mu xmuyubaj avo'ntone —xi ti Jesuse.

19 Ti jech laj yal taje, ti Jesuse ta xac'be sna' ti c'u s'elan ta xcham ti Pedroe, yo' jech ich'bil ta muc' ta xc'ot ti Dios yu'une. Ts'acal to un, ti Jesuse jech laj yalbe:

—Ts'acliun batel —xi.

Ti jun jchanc'op ti c'uxubinbile

20 C'alal ijoybij ta spat ti Pedroe, laj yil ti tey tijil batel ta spatic ti jun jchanc'op ti ep c'uxubinbil yu'un ti Jesuse, ja' ti buch'u nabal ta sts'el Jesús ti c'alal jmoj ta xve'ic ti jech laj sjaq'ue: “Cajval, ¿buch'u ta xac'ot ta c'abal?”, ti xi laj sjaq'ue.

21 C'alal jech laj yil ti Pedroe, jech laj sjac'be ti Jesuse:

—Cajval, ati jun vinic le'e, ¿c'usi ta xc'ot ta pasel ta stojol? —xi.

22 Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Ti mi ta jc'an ti cuxul to ta jta ti c'alal ta xicha'sut talele, ¿c'usi aventa? Ti vo'ote ja' no'ox tsacliun batel —xi.
23 Ja' yu'un un, ipuc sc'oplal yu'unic ti mu'yuc ta xcham ti jun jchanc'ope. Pero mu yu'unuc laj yal ti Jesús ti mu ta xchame. Ja' laj yal: “Ti mi ta jc'an ti c'uxul to ta jta ti c'alal ta xicha'sut talele, ¿c'usi aventa?”, ti xie.
24 Ti jun jchanc'op taje, ja' ti buch'u laj sts'iba ti libro li'e, ti ja' yiloj scotol ti c'usi ic'ot ta pasele. Jna'tic ti melel ti c'usi ta xale.
25 Oy to ep ti c'usi laj spas ti Jesuse. Ati lajuc yich' ts'ibael ta jujutos ti c'usi laj spase, ti vu'un ta jnope mu x'och o ta scotol banomil ti libroetic ti scotoluc lajuc yich' ts'ibaele. Jechuc.

TI ACH' REXTOMENTO YU'UN TI JESUCRISTOE

The New Testament in the Chamula dialect of the Tzotzil language of Mexico

El Nuevo Testamento Nuestro Se Jesucristo en el tzotzil de Chamula

copyright © 1979, 1988, 2009 La Liga Bíblica

Language: Tzotzil de Chamula (Tzotzil)

Dialect: Chamula

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 31 Aug 2023
dc66b2e5-d3c1-56bb-a6a9-34535eb445d3